

312636

వృత్తి దిన ముద్రక టింపంబు డును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

తొమ్మిది సంవత్సరము
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ నవంబరు నెల 19 వ తేది బుధవారము

MADRAS, FRIDAY 19th NOVEMBER 1930.

శ్రీ ప్రహలాదాశనామ సంవత్సర కార్తికమాస బహుళ చతుర్దశి

సంచిక ౧౮౯
No. 189

అమృతాంజనేయము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
తావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్లను బోగొట్టును. బెగుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్ప గొప్ప వారిచే
వేలకు వేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది

పంచభాష చీట్ జూచి కొనుగదా
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బీలో నహ నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది

అమృతాంజనేయం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

109, శ్రీరంగేశ్వర, భోర్లు, బొంబాయి.

మాదిరి యౌషధముల చూచి మోసపోకుడు

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్యగారిచే సర్వవిధములైన లివర్ అండ్

స్ప్రిన్ వ్యాధులకై ప్రత్యేకముగ తయారుచేయ బడినట్టి సుప్రసిద్ధ టివెయ్యషధము కలదు.

ఆశాభంగము కాకుండగలందులకై ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను, ఆర్ద్రార్ద్ర నన్నింటి నీ క్రింది అడ్డ
సుకు నేరుగ వ్రాయుడు:— (ఏజెంట్లు అన్నిస్థలములకు కావలయును)

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్య (విజయనగరం వాస్తవ్యులు)

లివర్ అండ్ స్ప్రిన్ వ్యాధుల ప్రత్యేక వైద్యుడు, 8, సాలైపేటి, (Salai Street) మైలాపూరు, మద్రాసు.

చూడ సాగనైనవి

“హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్” విన సాంపైనవి

గ్రామఫోనులు, రికార్డులు.
గ్రామఫోనులు మిక్కిలి సాగనైనవి, నమ్మకమైనవి పలంకములలో వివిధ ధరల
యందు మానద్ర విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నవి.
రికార్డులు ఆంగ్ల, ద్రవిడ, కన్నడ, హిందూస్థాని మొదలగు పలుభాషలలో మేల
గతము రికార్డులు గలవు. వాటిని విని తీరవలయునేగాని వ్రాయవలసికాదు.
ఒక పర్యాయము మానద్రకువచ్చి వినిన సర్వము మీకే తెలియగలదు.

హట్చిన్స్ అండు కో, గ్రామఫోను పర్తకులు, 185, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఆంధ్ర వ్యాంకు లిమిటెడ్.

స్థాపితము—1928.

హెడ్ ఆఫీసు:—

బందరు.

బ్రాంచీలు:—

కాకినాడ, హైదరాబాద్.

కరెంటు ఆక్కౌంట్లు మీద నూటికి రూ 2½ చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును. ఖాతా పెట్టుకొనటకు ప్రారంభ
రుసుము తేలియి రేపు.

సేవింగ్స్ బ్యాంకు ఆక్కౌంట్లు మీద నూటికి రూ 4/ చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును.

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు మీద వడ్డీ రేట్లు ప్రత్యేకముగా వ్రాసిన తెలియజేయబడును.

అన్ని విధముల బ్యాంకింగు వ్యాపారములను చేయబడును.

దొర్నల శోభనాద్రి శాస్త్రి యమ్. ఎ., కార్యదర్శి.

మద్రాసు పొడి కంపెనీ

తపాలా పెట్టె 268 జి. టి. మద్రాసు.

మేము బహుకాలముగా మిక్కిలి బాగుగా జాపన
కారం గల పట్లంపొడిని మా ఫ్యాక్టరీలో తయారుచేసి టాక్టర్ల
వల్ల సర్టిఫై చేయుచున్నాము. బంగారు పత్రములున్న పొడి ఆ
నేక పూర్ణకు పంపుచున్నాము. యిహానికి ఒకసారి తీసి పువ
యోగించినయెడల వెనుక మాకంపెనీ పొడి తప్ప ఇతర పొడిని
తియ్యరు. పొడి పీకె 1కి రు. 3-12-0, ½ పీకె 2-0-0, పలంబు
10కి రు. 1-8-0, పలంబు 5 కి 0-10-0.

యేజెంట్లు కావలసియున్నది.

జాతకము

జాతకచక్రము నకలుగాని జననకాల ఘడియను తక
ఖంబులుగాని ఉత్తరము వ్రాయుకాలముగాని మాకు తాకి
నచో జాతకునియొక్కరూపము, స్వభావము, సనము, భూమి,
దిద్య, సంతానము, కళ, శ్రమ, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము,
జీవనము మొదలుగాగల 28 విషయాలు వ్రాసి రూ. 2-4-0
లకు డి. డి. గా పంపెదము. క్యారెక్టరు డిజైనుతో ఒక
సూర్య ఫలము. 1-4-0.

ఆకర్షక పేజులు

లోకాలజ్ఞుడు, జ్యోతిషుడు (ప్రొఫెసరు).

Asiatic Government
Security Life Assurance Co. Ltd
Head Office: Bangalore City

The Pioneer Life Office of a Premier Indian
State Offering Generous Policy Contracts at the
Lowest Cost.

Wanted District Agents in all unrepresented
areas.

Write for Agency terms & other particulars:
V. RANGASAMY Esq.,

B.A.B.L., F.C.I.,

General Secretary, & Legal Adviser,
Bangalore.

Messrs. K. RAU & Sons, Ltd.

Chief Agents, Madras Presidency.

24, Veeraswamy Pillai St., Egmore, MADRAS
Phone:— 2190

సీమకములములు, కంపులు పువ్వురాగములు వగైరాలతో పాదగబడిన నగలు, అడ్డగెలు, చంపవరం, కమ్మలు, పుంగరములు, బేసరీలు, సవరంబంగారముతో చేయబడిన కాకినూలు, పుంగరములు, గాజులు వడ్డ్యాణములు, పెడగొలుసులు, మంచి అసలు చెండితో చేయబడిన సెట్టు, లోటాలు, కూజాలు, కార్ల జతలు మొదలగునవి మావద్ద గలవు.

కరందండ్ చబిత్ దాస్, 175, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.
కోరినవారికి క్యాటలాగు పంపబడును.

“ఉ చి త భీ మా”

చగటున రు. 10-8-0 మాత్రమే చెల్లించి చనిపోయిన 44 పాలసీదారుల వారసులకు ఒక్కొక్కరికి రు. 500 లు చొప్పున ఇప్పటికి ఇచ్చినది

రు. 22,000 లు

నెల 1 కి నందా రు 1 మాత్రమే చందాలు చెల్లించవలసినది 12 సంవత్సరములు

మొదటిసారి వత్సరపు అభివృద్ధి:-

పాలసీలు జారీచేసిననంఖ్య	రు. 10,000
చనిపోయినవారి వారసులకిచ్చినది	రు. 22,000
గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీలు	రు. 22,000

కష్టపడి పనిచేయు ఏజెంట్లు రు. 40/-జీతముమీద నైనను కమిషన్మీద నైనను కావలయును.

ఒక శ్లాఘనము

ఈదినము మొదలైంది సెక్రటరీగారకు యాక. రామకృష్ణారావుగారు, ఏలూరు, ఇప్పటి నూరి 2 గ్రామ్యులకి పేరటయ్యుండు 1765 పాలసీనెంబరుయొక్క మొత్తమును పై దుర్గమ్యుగారిచే పున్నుకొనవలసినదిగా ఏర్పరచబడినవారన, గొల్లపల్లి వాస్తవ్యులను, నాకమారులకు ఉపాధ్యాయులుగా నుండనట్టి జి. పట్టాభిరామకృష్ణగారికి, వైవారియొక్క జీవిత భీమామొత్తము రూ. 500 లు చెల్లించువిషయములో గూర్చిన సభకు నన్ను అధ్యక్షుడుగా ఆహ్వానింపబడినందుకు నేను చాల సంతసిల్లుచున్నాను. మొకంపెనీయొక్క పాలసీదార్ల హక్కును వారివారి హక్కుదార్లకు అవలంబ్యుగాను, శ్లాఘనీయముగాను, హక్కుదారులకు ఏలాటి యిబ్బందులు కలుగకండా తీర్మానింపబడువిషయములో నాకమితోనందము కలిగినది. మొకంపెనీకి మంచి భవిష్యత్తు జనుము కలుగవలయు నని కోరుచున్నాను.

ఇట్లు విశ్వాసముతో,
శ్రీమూర్తి నారాయణ అప్పారావు,
గొల్లపల్లి ఎస్టేట్, జమీందారు.

పూర్తివివరములకు:-

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్ అండ్
జెనరల్ అప్యూరెన్సుకంపెనీ, లిమిటెడ్.

23, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

మహాపాధ్యాయ కళాప్రపూర్ణ వేదము వేంకట			
రాయ శాస్త్రిలవారి గ్రంథములు			
అముక్తమాల్యద వ్యాఖ్యతో	8	0	0
శృంగార నైషధము వ్యాఖ్యతో	6	0	0
కథాపరిత్యాగము వచనము 3 వాల్యం	6	0	0
ప్రతాపరుద్రుడు నాటకము	1	4	0
ఉత్తరరామచరిత్ర నాటకము	1	0	0
మేఘసందేశము సంపూర్ణ వివరణముతో	2	8	0
కేటాగు వలయువారు నే. వేంకటరాయణ్			
మల్లి కేశ్వరస్వామి, జి. టి. మద్రాసు అని వ్రాయవలయును			

తేయాకు వాటాలు, తేయాకు

మూలము తేయాకుతోలను నిర్వహించుచున్న హిందూదేశీయులు 100 కి ద్వ. 860 కంపైను హెచ్చుగానే లాభములను పంచిపెట్టిరి. ఈవాటాల ప్రస్తుతభారీ అసలు ఖరీదుకంటెను 20 రెట్లు అధికముగా నున్నవి. వాగెగ్గంపైను కంపెనీ తోటలు మూలము ద్వైరెక్కెటూవారిచే స్వహింపబడుచున్నది. ఇది అప్పుర ఆస్సామునందు మంచినారితమైన ప్రదేశమునందున్నది. మూలము కంటెను 1 1/2 రెట్లు కను మేలైనవంటవండుననియు, ప్రస్తుతము గల రిభితరమైన ప్రమాణములను మించునట్టి నూననలగులవు. ఇందు పండిన తేయాకు ధర గడచిన 2 సరిరములనండి హెచ్చుగా కూడచున్నది. 1931 ఫలీరమునందు 400 ముణుగులు తేయాకు పండునట్లు అంచనా వేయబడినది. ఈతోట వాటాలు యొక ను అసలు ధరకు యివ్వబడును. ఈ తోటయం దుత్పత్తియగు తేయాకు యితర తోటలం దుత్పత్తియగుచున్న మొదటిరకము తేయాకు హెచ్చయినధరలకే మాద్యారానే విక్రయించబడుచున్నది. చాకరకము తేయాకు కూడ మాచే విక్రయింపబడుచున్నది. తేయాకున, తేయాకు వాటాలను అమ్ముటకు ధారాశమైన కవివనుపై ఏజెంట్లు కావలెను. ఉత్తరముల అంగ్లభాషయందే వ్రాయవలెను. వివరములకు ఈ దినప విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

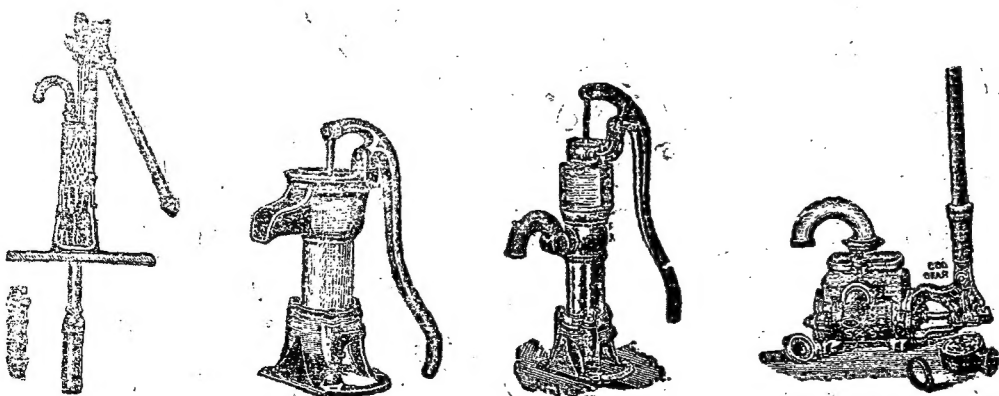
ASSAM BENGAL TEA SYNDICATE,
14, Old Court House Lane,
Dalhousie Square, CALCUTTA

స్వదేశి బట్టలు

రు. 250000-0-0 మూలధనముతో 15 సంవత్సరముల క్రితం ఇప్పటి నూలు పరిశ్రమను స్థాపించినసంగతి ఎల్లరకు విదితమే. ఈజిల్లాలో పండిన ఎర్రరత్న తోట ఎరువునూలును తెల్లరత్న తోట తేలుపునూలును (నెం. 11 1/2, 20 1/2 రు) కోణ 1 కి వెయ్యిపానుల చొప్పున తయారుచేయించి సదరు నూలుతోనే చేతిమగ్గుల పైని అన్నిరకముల గుడ్డలను నేయించి చాకధరలకు యిచ్చుచున్నాము. అన్నిచోట్లకు ఏజెంట్లు కావలెను. ధరలజాపితాకు, ఇతరములకు వ్రాసిన తెలుగుబడును.

శ్రీ సూర్యనారాయణ స్పిన్నింగు అండ్
వీవింగు మిల్సు, రిజిస్టర్డ్
వందలపాక, (తూర్పుగోదావరి)

కి ర్లో స్కార్ నీ టి పంపులు

ఎంతలోడుగల బావులలోనుంచి అయినను అతిసుభముగా నీరు తోడగలిగినట్టియు, శాశ్వతముగా పనిచేయునట్టియు, కిర్లో స్కార్ నీటిపంపులు సరసమైన ధరలకు సప్లయిచేయుదుము. పనితనమునందుగాని, గట్టితనములోగాని ఆనందములు.

సోలోవేజెంట్లు:-ఆంధ్ర యింజనీరింగు కంపెనీ,

యిజనీర్లు-బెజవాడ.

కలియుగ వినోదకథలు

నవరస భరితమైన నవీనోదకథలు గల ఉత్తమగ్రంథము ఆంధ్రమున దిది యేమిటియో. ఇదతి హాస్యము కడపబుట్టేదేమి ను. నీలివోధకములగు దృష్టాంతములతో నిండిన కథారత్నము లిందగులవు.

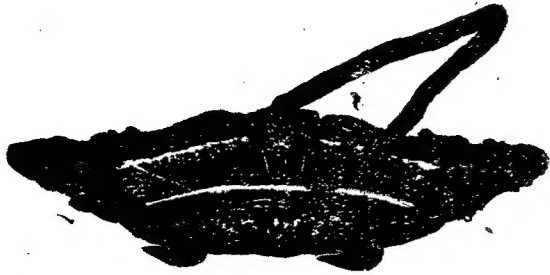
1 ఇద్దరి పెళ్లాలవాడి యిబ్బందలు
2 నగలపిచ్చిగల కామమృగి కవనాగరిక కళావణులు,
3 వోగం రంగసాని బుట్టులు, 4 అయ్యో నాధనమా! నన్ను బాసి పోతున్నావా, 5 అతి నయం ధూర్లకు డం, 7 నా అనుమానమే నాకొంప తీసింది, 8 దెబ్బకు దయ్యంవలలింది, 9 కోర్కెకుపోయి కొంపకూల్చుకొన్న గోపాలరావు, 10 ఖడ్గకు నీయకడ్డల వివాదం, 11 తైరవ మూర్తిగారి బండారం, 12 గజదొంగ-పెనుధూతము, 13 పల్లెటూరివాళ్ళ పట్టుప్రవేశ, 14 ఒకవింతతుప్పుయొక్క దివిత్తెన్నం మొదలైన అనేక కథలుగల యీ గొప్ప రసవత్తరము గ్రంథము ప్రతి శ్రీమ. పుస్తకములు, బాలురు తక్కువ ధరకు తీరవలయును. దీనిని యిటీవలు చదివి ఆనందించుచున్నారు. 200 పేజీలుగల పెద్దగ్రంథము నెల రు 1 మాత్రమే. పాఠ్యపుస్తకము ప్రత్యేకము. మహారాజ పుస్తకశాల, పుస్తకారామి, మదరాసు.

తండ్రి నివాసము "ఉమ్మడిరామం"

తెలంగాణ సం. 2802

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావణ్యము, ఆకర్షణ

ఈ గ్రంథము మిగిలినవలె, విశేషముగా నుండును. ఇందు ప్రతి పేజీనూ ప్రత్యేకముగా ఇష్టపడెదను. నాన మేము వీటిలో కొన్నిటిని మా కష్టములకు అనుగుణముగా మార్చుటకు మా హక్కుగా భిన్నముగా భావింపము.

ఇకపాటి కవిత్వమున అన్నియు విశేషముగా కవియను.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

నగలవర్తకులు, 25 ప్రెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

ఇండియా ఈక్విటీబుల్ ఇన్స్యూరెన్సుకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(స్థాపితము 1908)

హెడ్డాఫీసు:—కలకత్తా.

కేవలము హైందవులచే నడుపబడు దేశీయసంస్థలయందే జీవితములను ఇన్స్యూర్ చేయుదు. ఇది మీ విద్యుత్ కర్మమై యున్నది. ఇండియా ఈక్విటీబుల్ కేవలము హైందవ ఆఫీసు తక్కువ వెలలో నరిమైన లైఫ్ ఎస్యూరెన్సు నొసంగగలదు. దీనియొక్క కంట్రాక్టు పద్ధతులు సులభమై ధారాళముగా నుండునేగాని యక్రమపద్ధతు లేవియు నిందు లేవు. ధారాళమైన బోనస్సులు. క్లెయిమ్స్ (హక్కు) మొత్తములు ఆశ్చర్యమును గలిగించునంతటి త్వరితముగా చెల్లింపబడును.

మద్రాసు బ్రాంచి—43, హాన్స్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు.

మేనేజింగ్ డైరెక్టరు—డా॥ ఏ. లక్ష్మీపతి. బి. యే., ఎమ్. బి. అండు సి. ఎమ్.

బ్రాంచి సెక్రటరీ—మిస్టర్. ఎమ్. ఎమ్. నాథన్.

3

హైకోర్టు జడ్జి

మదరాసు.

అయ్యా,

కేసరికుటీరం అధ్యక్షులుగూ కే. యన్. కేసరిగారిచే తయారుచేయబడిన "లక్క" అను బొవధము, 'మాదీఫల రసాయన'మను బొవధము మిగుల మంచిబొవధములు. లక్క జ్వరములమీదను, మాదీఫల రసాయనం వైత్యసంబంధములగు జబ్బులమీదను మిగుల నమ్మకముగా పనిచేయుచున్నవి. ఈ సామాన్యమైన బొవధములను ప్రతికుటుంబమునందును పుండు కొనిన మనకు అయ్యేడాక్టర్ల బిల్లు చాల తగ్గిపోవును.

ఇట్లు,

వి. భాష్యం అయ్యంగారు,

బి. ఏ. బి. ఎల్.

అన్ని పావులలో దొరకును.

కేసరికుటీరం,

ఎగ్మారు, మదరాసు.

న్యూ ఇండియా ఎస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్,

పలుకుబడి, సామర్థ్యము గలిగిన డిస్ట్రిక్టు ఏజెంట్లు కాలయను.

చిత్తూరు, నెల్లూరు, అనంతపురం, కడప, పశ్చిమగోదావరి

ఈ కంపెనీ లైఫ్ డిపార్టుమెంటునందొసంగునవి:—

పాలసీదార్లకు:—(1) డబ్బుకట్టకపోవుటచే కాల్డోవముపట్టుకుండుట, (2) అస్యూరెన్సుయొక్క గడువుపూర్తియైన బడులు, (3) కాశ్యతముగ కట్టలేకపోవువార్లకు గల సౌకర్యములు, (4) ఆకస్మికముగా మరణించినవార్లకు ఆస్యూరు చేయబడిన డబ్బుకు రెండింతలయిచ్చుట, (5) రాజకీయనిర్బంధితులగు పాలసీదారులకు వెబలోనుండునట్టికాలములో ప్రత్యేకపనకులు.

ఏజెంట్లకు:—(1) ధారాళమైన కమిషన్ అండ్ బోనస్, (2) కాశ్యతముగా మార్చబడునట్టి కమిషన్, (3) కంపెనీతో సేరుగా సంబంధము కలిగియుండుట.

నిప్పు, మారీక, మోటారుకారు, ప్రమాదములు వగైరా ఇష్టపెట్టుటకు ప్రతినీధులలేని స్థలములందు ఏజెంట్లుకావలెను. సం 4/5, ఫస్టులైన్ బీచ్, మద్రాసు కె. కె. శ్రీనివాసన్, బ్రాంచిమేనేజరు. 12-9-1930

గంజాం, విశాఖపట్నం, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో ఏజెంట్లుగ పనిచేయుటకు మా చీఫ్ ఏజెంట్లగారికి వ్రాయుడు:— మిస్టర్ యుదయగిరి నారాయణరావు, విశాఖపట్నం.

చందనాదివట్టి

సగర్వోగమునకు అమోఘాపదము

ఎరుపు, తెలుపు, వచ్చునెగలకు గాను బాగుండు 20 మాత్రలతో పూర్తిగుణముకలుగును. వీటికాగీ చేయవలసినది లేదు. వర్షముమాడ లేదు. అనేకస్థితి కల్గును పొందియున్నది. వెల 20 మాత్రల రు. 8-8-0. అనుపానతెలము రు. 1-0-0.

త్రిపురసుందరి వైద్యశాల,

కేటలాగు ఉచితము

ఈ పాదపదార్థము, రానుచున్నపురంపొట్టు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

జ్యోతిషము:—సరియైన జన్మకాల జన్మకాలమును తెలిపిన జాతకమును స్ఫుటముగ తయారుచేసి, నెలనాటి 1 సం॥ ఫలముతో 5 ప్రశ్నలకు రు. 2-4-0. 10 సం॥ దశ భుక్తిఫలములు రు. 2-4-0 చి. పి. గా పంపబడును.

సిద్ధాంతి, తిప్పావర్ణుల గౌరీనాథశర్మ, తిరుపతి

ఏ కారణమువల్ల వచ్చిన శుక్లవర్ణమైనను తగ్గించి పలకబడిన వీర్యమును గట్టిపరచును. జీర్ణించిన శుఖవ్యాధులవల్ల వచ్చిన బహిష్కరణ తగ్గించును. రక్తమును బాగుచేయుటలో చేరు పొందినది. నెలకొజాల మందు ఖరీదు రు. 8-4-0 (శగలేవ్యాం) కలకు రు. 1-8-0

శ్రీ పట్టాభిరామ వైద్యశాల,

రాయవరము, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

లీవరు కాదని రుజువుచేయువారలకు సొమ్ము వాణజన

"రిజిస్టర్ లీవరు" రిప్టు గడియారము 5 సం. త్వరములు గ్యారంటీ. రోల్టంగోల్లు చేయిన తో ధర రు. 4-8-0. ఒకేదఫా 3 గడియారములు కొనువారికి రు. 12-0-0.

ప్రకాశం వాచ్ కంపెనీ, 18 బీటు సాపుకార్-పేట మద్రాసు.

ఆనందబోధిని

చిత్రపటములతో నలవడు చతురహాసకవిత్రీ. ఇందు కథలు, వర్ణనలు, సాందర్య కథా రహస్యములు, హాస్యము, వేదాంతము, కళల త్రవలచవార్తలు మాన్యునవన్నియు ప్రకటింపబడును. ఈ మాసపత్రిక ఆకృతి, కూర్పు మార్పులు మాటగట్టునటు లందును. చూడరీకవిత్రీకు వ్రాయుడు.

సం॥ చందారు. 1 మాత్రమే.

ఆనందబోధిని కార్యాలయము,

బొమ్మరావు సం. 167, మదరాసు.

మదనకళ

ముప్పిడినము మున్నగుదురభ్యాసముల నలన కవిత నపుంసకత్వము, మేహనికాకలను నరముల నిపత్తులను శుక్లవర్ణములను తగ్గించి, రక్తశుద్ధి, వీర్యవృద్ధి కలిగించును. శుభముల లేవ్యాము 8-0-0.

ఆనందఫార్మసీ, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా

లోకప్రసిద్ధిపొందిన

మదరాసు ముక్కు-పా

గాటు కమ్మనం సువాసన అన్నిటిలో

కానిది. ధర సం 1. పిక్ 1-కి 4-0

సం 2. 8-4-0. (120 తులము)

ఆర్. ఎన్. సుగంధ ముక్కు-పా

బాటిల్లు డజన్ 1-కి 2-4-0 24 తులం టిన్ను 1-కి

రైలుచార్జి పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

విలాసము:—పి. వి. రాజన్ ట్ర

44, గోవిందప్పనాయకన్ పేధి, మద్రాసు

రైల్వే రాకపోకల వేళలు

మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషను నుండి

బయలుదేరు వేళ	వచ్చు వేళ
కలకత్తా మెయిలు	రాత్రి 8-30 గం ఉద 7-0 గ
బాల్టెరు ప్యాసింజరు	ఉద 8-55 గం ఉద 10-50 గ
పాస్టా ప్యాసింజరు	సాయం 5-55 గ
పాస్టా	రాత్రి 7-30 గం
మిడ్చిల్పూడి ప్యాసింజరు	సా 5-0 గం ఉద 9-55 గ
బొంబాయి మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 5-55 గ
ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 8-0 గం సా 8-45 గ
రాయచూరు ప్యాసింజరు	ఉద 9-20 గం సా 4-25 గ
రేడిసుంట	సా 6-30 గం మ 12-0 గ
బెంగళూరు మెయిలు	రాత్రి 9-30 గం ఉద 6-20 గ
ఎక్స్ ప్రెస్	మధ్యా 12-45 గం మ 2-25 గ
ప్యాసింజరు	రాత్రి 9-40 గం ఉద 8-0 గ
	ఉద 8-45 గం రాత్రి 8-40 గ
బోలాకల్	మధ్యాహ్నం 1-0 గం
అక్కోణం	సాయం 5-45 గం ఉద 9-45 గ
చల్లిమోస్తా మెయిలు	రాత్రి 7-45 గం ఉద 7-15 గ
నీలగిరి ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-15 గం ఉద 6-25 గ
గ్రాండుట్రంకు ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 7-30 గం రాత్రి 8-15 గ

మద్రాసు ఎగ్జర్సు స్టేషను నుండి

సిల్వానోట్ మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 7-0 గ
తిరువండ్రపురం ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-25 గం ఉద 6-15 గ
రామేశ్వరం	ఉద 7-15 గం రాత్రి 6-20 గ
దుర్గురు ప్యాసింజరు	సాయం 6-30 గం ఉద 5-40 గ
పార్వతి	రాత్రి 10-35 గం ఉద 4-25 గ

మద్రాసు బీచ్ స్టేషను నుండి

తిరువనంతపురం ప్యాసింజరు	మధ్యా 2-5 గం మధ్యా 1-20 గ
రేడిసుంట	సాయం 5-24 గం ఉద 9-36 గ

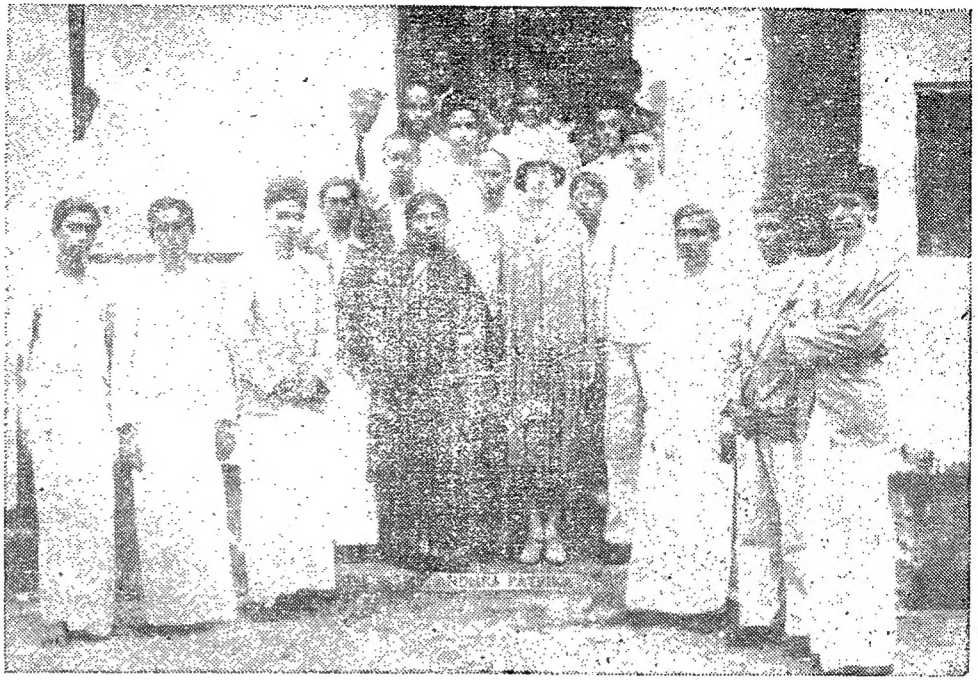
ఆరుపాయిల డిక్రీ

హైదరాబాదు, నవంబరు 12:—ఈ నగరపురపాలక సంస్థముపై మోటీస్ ఇబ్రాహీం అలీసా|| చే 1884 తీరు 1 వ తేదీనాడు చేయబడిన. వీరినాడు తమ గృహమునుండి చార్జి నారు బైలు వచ్చుచుండగా నవంబరు 10 ముక్కి కాలువలో మోటారు దిగబడి గేర్స్, వేర్లు, విరిగి రు 27-8-0 ల నష్టముగలిగెను. కాని వీరు నానుకార్డును ఆరుపాయిల దానా పురపాలక సంఘముపై తెచ్చిరి. 1885 ఫ ఆజూరు 4 తేదీనాడు పురపాలక సంఘమునకు నోటీసు పంపబడినది. కాని వారు తమ కడివర్తిం చదని నిరాకరించిరి. దానిపై వాది ప్రతివాది బాధ్యత నిరూపించుచు నుత్తర విచ్చెను. పురపాలక సంఘమువారు మరల ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. అందు పురపాలక సంఘములో నగరము లోని ప్రతి పండుగొందులను బాగుచేయుటకు పరిపాలనంత ధనము లేదనియూ, పురపాలక సంఘము ప్రజాపక్షకాళి కాక పోవుటచే వాదికి దానా చేయు నిధికారము లేదనియు నుండెను. ఇందుపై వాది ప్రతివాదుల న్యాయవాదులయొక్క చాదవలు జరిగెను. సిటి సివిల్ కోర్టు మాడవలగతి న్యాయాధికారిచే దిగవ తీర్పు వివరించెను:—

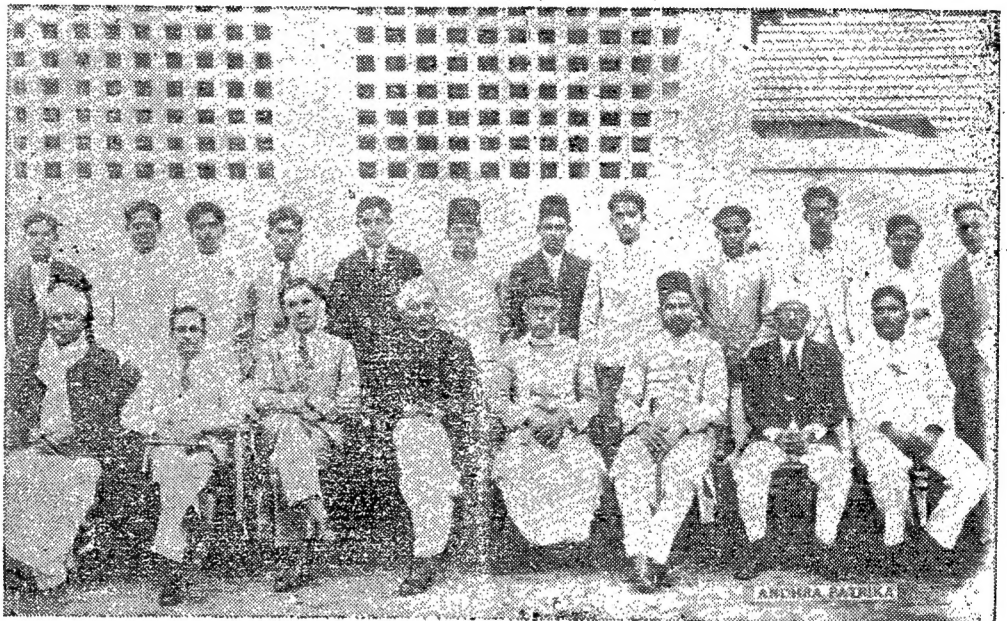
ప్రభు విషయము మద్దాయికి దానా చేయు నిధికారము గలదా? ఇందుపై పురపాలక సంఘపు వకీలు డాక్టర్ కాలారి విట్టె (స్టానికలా జర్నల్) సంపుటము 18 వేజి 426 న, మద్రాసు లాజర్నల్ సంపుటము 39 వేజి 31 న తార్కాణముగా గొనెను. కాని యివియుదుగు సంబంధించినవికావు. పురపాలక సంఘము ప్రభుత్వకాళియే కాని దీనికిని ఇతరకార్యాలయములకను అంతరము గలదు. 1820 ఫ చట్టము 5 సెక్షన్ 2 లో దీని పేరులేదు. ఇట్టివిధముల దానాకు 439 సెక్షన్ పై నోటీసు జారీచేయుట క్రమమైనదే.

ప్రతివాది వకీలు మద్రాసు లా జర్నల్ సంపుటము 39 తార్కాణము చూపించినాడు. కాని ఇది దీనికి సంబంధించినది కాదు. పబ్లిక్ రెవ్యూ కాళివిషయక దానా పబ్లిక్ రెవ్యూ కాళిలయము ప్రభుత్వ కార్యాలయము అనుట స్పష్టమే.

ఇక పురపాలక కాళివారు నష్టమునకు బాధ్యత వహించువా? లేదా? అనువిషయము. వాది రోడ్డును బాగుపరచునధికారము పురపాలక కాళికి సంబంధించియున్నదనినదియున్నాడు. దీనితో మేమే భవించుచున్నాము.

ప్రాచ్యక్షానాభివృద్ధిసంఘమువారు న్యూజిలండునుండి వచ్చిన మిను రాబర్ట్ ననుగానికి శ్రీమతి ముత్తులక్ష్మి అమ్మభగారి అధ్యక్షతన సన్మానసభ గావించిరి. (వై. ఫో. టీ.)

ఆధునిక యువజను సంఘము—తిరువళ్ళిక్కేణిలో ఈ సంఘపు ప్రారంభోత్సవమును ప్రధానమంత్రి శా. ది. బి. మ. నుస్వామినాయుడుగారు శనివారము నాడు జరిపిరి. (ఫో. పో. టీ.)

పురపాలక కాళివారు అన్ని రోడ్లకు పరిపాలనాధికారము లేదని నడిచియున్నారు. ఇది తప్పు ప్రకారముగా లేదు. పురపాలక సంస్థ కార్యాలయమువారు ప్రజాపక్షమువారు రోడ్లకు తెరిచి యుంచినపుడును ఆ రోడ్లవలన ప్రజలు లాభము పొందుచున్నంతవరకును, ఆ రోడ్ల యొక్క నష్టముగలిగిన వాద్యత ఆ కాళిపై న వేయించును. ఇంతే కాక వాది ఆ పాయి ఫలము నుండి ప్రక్క గా పోయి యుండినవో నష్టము తప్పునని యనుకొనను అపాద ఫలము కనబడకుండునట్లు చెప్పిపోయిబడి యుండెను. ఇన్ని కారణములచేత ను వారి నష్టముయొక్క బాధ్యత పురపాలక సంఘముపైనే గలదు. కావున వాదికి ఆరుపాయిలకి ప్రాంతము కాజ్ఞయి యుండెను.

మోటీస్ ఆజీజ్ అహమద్ ఖాన్,
మాడవలగతి న్యాయాధికారి 5 అక్టోబరు 1930

గుంటూరు (స్వకీయవిలేజిరి)

స్వదేశి ప్రచారసమితి ఏర్పరచబడుట
గుంటూరు, నవంబరు 14:—పై పదియొక్క ప్రభు సభ యా నెల 12 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు శ్రీ డా|| చిదానందంగారి మేడలో సమావేశమయ్యెను. శ్రీ యిత గోవిందరాజుల శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు యధ్యక్షత వహించిరి. ఇభు యువారు నలుగురిగింది పభికులు హాజరైరి. కార్యకుల ఎన్నికయూ, నిర్వహణధనలు అంగీకరించుచు యు ముడు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటయు జరిగెను ఈ క్రింది వారు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

అధ్యక్షులు:—శాగల్ మూడి శుభస్వామి చౌదరిగారు యం. ఎల్. సి.

ఉపాధ్యక్షులు:—గోవిందరాజులు శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు, చెలసాని పత్మనారాయణ చౌదరిగారు.

కార్యదర్శులు:—విజయూరి రంగారాధ్యులుగారు, డా|| చిదానందంగారు.

కోశాధ్యక్షుడు—దివాకర్ జి లక్ష్మీనారాయణగారు. శ్రీయుతులు ఉప్పలూరి వెంకట పున్నారావు, మద్ది నుదర్శనం, గోసులపాటి వెంకయ్య, నాధవరెడ్డి బాసకరామయ్య, డాక్టర్ గోర్లయూడి వాసుదేవ బ్రహ్మయ్యగారు గార్యనిర్వాహకులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈ క్రింది కార్యక్రమము వెంటనే ప్రారంభింపవలెనని తీర్మానింపబడినది.

1. ప్రతి ఆదివారమునూ, కార్యక్రమము : కేళించే ఇతర దినములలోను ఖద్దగనెరా స్వదేశి వస్తువులు ఇంటింటికి తీసికొని వర్ణి అమ్మటకు ఏర్పాటుచేయుట.
2. స్వదేశి ప్రమాణపత్రికలను తిరిగి పంపకములు చేయుట.
3. వెంటనే స్వదేశి వస్తు విక్రయశాలను ఏర్పరచుట.
4. సాధ్యమైనంతవరకు గుంటూరులో స్వదేశి పారిశ్రామిక ప్రదర్శనమును ఏర్పరచుటకు కార్యనిర్వాహక సంఘము వారిని కోరెను.

ఈ ప్రభును ముక్క ఉద్దేశములు ఏనుగా (1) స్వదేశి పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించుట (2) పర్యవసానము విదేశీ వస్తువులను పరిత్యజించి స్వదేశీ వస్తువులను ముఖ్యముగా విలసంతింపకు ఖద్దగు విస్త్రుతములు ఉపయోగించునట్లు ప్రచారము పలుకుట (3) పై ఉద్దేశములను సాధింపటగాని ఇంటింటికి స్వదేశి, ఖద్దగు విక్రయశాలను విక్రయించుట మున్ను, ఒక స్వదేశి విక్రయశాలను కలకాలపుట మున్ను, తక్కి చార్గ, పోటపరిశ్రమ, స్వదేశి వస్తు ప్రదర్శనములను జరిగించుటకు తగిన ఏర్పాటు చేయుట, (4) స్వదేశి వస్తువులను మార్పిడి వివరములను బాహుళ్యముగా ప్రచురపరచుట యియున్నవి.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము రూ. 3-0-0
ధన్వంతరీ కాళిక 1 1-0-0
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

హైదరాబాదు వార్తలు

మహారాజాబాదు వర్తమానము

ప్రభుత్వ సభ్యులగు మహారాజా సర్ కృష్ణప్రసాద్ బహదూర్ కరీంనగర్ అసిఫాబాదు జిల్లాల పర్యటనముచేసి నవంబరు 15 వ తేదీన తిరిగివచ్చిరి. వీరు కరీంనగర్ నుండి ప్రభుత్వ కార్యాలయములన్నియు సీక్షించిరి. విద్యార్థుల ఫేలసములను పాఠశాలను దర్శించి విద్యార్థులకు మిత్రముగా 200 లా సగిరి. ఉపాధ్యాయులను ఇతర అధికారులను సన్మానపత్రములతో సగిరి.

వీరు ప్రభుత్వ కార్యాలయము వీరి బాగోగులను బ్రాహ్మణ అగ్రహారమును తుల్యతైత్రమును అను వేమలవాడకు నవంబరు 11 వ తేదీన విచ్చేసిరి. ఇచట వీరికి ఘనముగ స్వాగత మొసగబడెను. మహారాజాగారు రుద్రాభిషేకము చేయించిరి. అధికారులను ప్రముఖులను నజరానాలు సమర్పించిరి. మహారాజాగారు వీరికి దుస్సాలవలం బహమాన మొసగిరి.

రహబరె దక్కన్ పత్రికకు ప్రభుత్వ సహాయము స్థానిక ఉర్దూ దైనిక పత్రికయగు రహబరె దక్కన్ ను నిజాం ప్రభుత్వమువారు రొండు టేబిల్ సభా సమాచారములను ప్రకటించుటగాను రాయలూరి రెంటివార్లను దెప్పించుటకై మూడు నెలలకు ఒక నెలయిరూపాయలు నొసంగుటకు సమ్మతించిరి తెలియుచున్నది. ఇంతియగాక ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారి తత్వవై ప్రత్యేక చందాపై కొనుదెచ్చుచున్నాడు 200 వందల పత్రికలుగాక ఇంకను 100 పత్రికలు కొనుటకు కూడ అంగీకరింపబడినది.

ఈ విషయమున గోలకొండ పత్రిక విమర్శించుచు రహబరె దక్కన్ పత్రిక ఇతర పత్రికలన్న యేవిధముగ మిన్నయో ఇట్లు రాయలూరి రెంటివార్లకు సహాయము చేయుటకు కారణ మేమియో తెలుపుటకు ప్రభుత్వమును కోరుచున్నది.

బహిరంగసభల గష్టి అభిసందనసభ

ఆంధ్ర జనకేంద్ర సంఘ కార్యదర్శులగు మాడపాటి హనుమంతరావుగారి మాచనపై స్థానిక 18 ప్రజాపీఠసభలు ఈ నెల 21 తేదీన బహిరంగసభల గష్టి రద్దుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకై సభ చేయదలచియుండిరి కదా! ఇభా సమితికై ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారు. కాని బహిరంగసభలయొక్కయు, ఖాగ్ పాఠశాలయొక్కయు, గష్టిలు మేలైనవియు, కాన ప్రభుత్వమువారు వీనిని నిరసరచనలయొననియు, నూచించుటకు కొంతలు అభిసందన సభ జరుపదలచియున్నారు. ఈ సభా సమావేశముల గష్టి ప్రకారము బహిరంగ సభాసమితికై పోటీకు కమిషనరులవద్ద దరఖాస్తు నిచ్చియున్నారు.

ఉస్మానియా సర్వకళాశాల

ఈ కళాశాలయొక్క ద్వారకావాసి కోల్పోవము నవ 15 వ తేదీ సాయంత్రము మహారాజా సర్ కృష్ణప్రసాద్ బహదూర్ యాజమాన్యమున అతివైభవముగ జరిగినది. కళాశాలాధ్యక్షులగు అబ్దుల్ హామీద్ ఖాన్ సా. బి. ఎస్. సి. ఎఫ్. ఆర్. సి. ఎస్, గతవత్సరవేదీకను చదివిరి. అధ్యక్షులు అధ్యాపకులు కళాశాలాభివృద్ధికై కృషిసలిపిరియు, తనఅభివృద్ధి జరిగినదనియు, ప్రశంసించిరి. అంతరము గతవత్సరవేదీకతో ఉత్తములుగ పరిగణింపబడినవారికి పుష్కలములను బహుమానముగ నొసగబడెను. అతిథులు అల్పహారములచే సత్కరింపబడిరి.

పురపాలక సంఘసభ

నవంబరు 15 వ తేదీ యందయము ఉపాధ్యక్షులగు రాయ బిశ్వేశ్వరనాథుగారి యాజమాన్యమున హైదరాబాదు పురపాలక సంఘసమావేశము జరిగెను.

అక్టోబరు 19-వ తేదీన చార్మినార్ వద్ద జరిగిన అగ్ని ప్రమాదము జరుగుటకు పురపాలక సంఘమువారి తరఫున సేమైన పొరపాటు జరిగినదా నివేదించుటకు ఒక ఉపసంఘ మేర్పాటు చేయబడినది. దీని సభ్యులు పురపాలక సంఘ కమిషనరు రామ కేంద్రనాయకు బారెట్టా అబ్దుల్ హుసేన్ ఖల్జీ మహ్మద్ గాద్దర్ లోడ్లలో ప్రజలు నడచుటకు ఫుట్ పాథ్ కట్టబడినవి. కాన ఫుట్ పాథ్ పైనగాక రోడ్డుపై నడచువారికి జల్మీనా విధించు నట్లును పురపాలక కమిషనరు 15 దినములలో ఫుట్ పాథులపై పండ్లుమున్నగు చిల్లరదుకాణములు పెట్టుకుండునట్లును కొన్నిచోట్ల వీనిని పెడల్పుచేయుటకు తీర్మానింపబడినది. ఇట్లు చేయబడినతర్వాత ఈ సభితి అమలులోనికి తెచ్చుటకై నూచింపబడినది.

న్యాయవాదుల సభ

నిన్న మధ్యాహ్నము రివెన్యూ సెక్రటరీయేటునందు న్యాయవాదులసభ పూర్వపు న్యాయమూర్తులగు పండిత కేశవరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. ఇపుడు రెవెన్యూకోడు నందు చేయుచున్న మార్పులు రెవెన్యూకామిషన్ న్యాయవాదుల అభిప్రాయము గైకొనిన పిమ్మటనే కాననసభకు పంపవలయునని తీర్మానింపబడినది.

గీతా జయంతి

మార్గశ్రీ శుద్ధ 8 మినుండి గోల్కొండ జయనందలి రామ మందిరమున గీతా జయంతి సందర్భమున గీతా పరీక్షలు జరుగు ను. మొదటి రెండవ తరగతులలో కృతార్థులైనవారికి జహు మానము లొసంగబడునని సమావేశ ధర్మసంప్రకారధర్మిగారు తెలుపుచున్నారు. (హైదరాబాదున్యూస్ పేపర్.)

విశాఖపట్టణము వార్తలు

విశాఖపట్టణపు మార్పుపొందు రైల్వే ప్రధమ సాంఘిక్య రి కోల్పోవము క్రియంత బుర్రా హ్యూమన్ కౌన్సిలర్ అధికారము క్రింద విక్టోరియా పురమందిరమును జయ ప్రదముగా జరుప బడినది. పలువురు విచ్చేసిరి. అల్పహారంతరము కార్య దర్శి పరచుటగాను రిపోర్టును చదివిరి. మ. రా. రా. శ్రీ చిర్రావూరి లక్ష్మీనారాయణకౌన్సిలరును ఇతరులను ఉపన్యసించిరి.

మరణము

శాలపసంవత్సరము ఎం.వి. విద్యార్థియగు ఎన్. లక్ష్మణునింగుగారు మరణించిరి తెలియవచ్చుటకు మిగుల చింతించుచున్నాను. వీరి బ్రాహ్మకర్మమే 12 వ తారీఖున కాలేశి మూయబడినది. మెడికల్ కాలేజీ విద్యార్థి సంఘ యాజమాన్యము క్రింద ఒక సభ జరుపబడినది. కాలేజీ ప్రాశస్త్యమును విద్యార్థులను సమావేశమయిరి. లక్ష్మణునింగుగారి అకాల మరణమునకు చింతించుచు, వారి సానుభూతిని తెలుపు తీర్మానమును వారి తండ్రిగారు రుక్మమునింగుగారికి సభా కంఠిరి. లక్ష్మణునింగుగారు మెడికల్ కాలేజీ విద్యార్థి సంఘమునకు కార్యదర్శిగ నుండి చాల పనిచేసిరి. (ఒక విలేఖరి)

వెల్వారు జైలు

గోనుగుంట్ల సుబ్రహ్మణ్యంగుప్రగారు

రాయవేలూరు జైలులో శిక్ష ను సభించుచున్న క్రియంత గోనుగుంట్ల సుబ్రహ్మణ్యంగుప్రగారు యిప్పటికి 99 పానులు తగిరి. 2 1/2 మాసములనుండి ప్రతిసాయంత్రము 99.4 నుండి 99.8 వలకు లోజ్యరము తరుచుచునేయున్నది. బాగా నెత్తురుతగిలినది. క్రమముగా తుయలోనికి దింపునని చాలానుండి అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఎడమభాగముననున్న ఊపిరితిత్తి కొంచెముచెడినట్లు వ్రాయుచున్నది. మూడు 4) పానులవలకు తగినను వీరికివిధమైన ప్రత్యేక ఆహారమును కైలధికారులు యిచ్చుటలేదు. వీరికి తిండిలో నలయుసరుపాయవలకు జైలు వారు చేయవలసియున్నది. వారట్లుచేయటాని స్వంతిధనమును వెచ్చించుకొనియిచ్చుటగాని జరుగుటలేదు వీరిని కానిటోరియమునకు పంపిన బాగుగజుండియుండును. ఇట్టి ప్రత్యేకింపబడిన బళ్లారి కానిటోరియమునకైనను వీరిని యేల మార్చరాదో తెలియుటలేదు. అట్లు మార్చనియెడల వీరు మరింత లోగగ్రస్తు లయ్యెదరేమో యని భయముగా నున్నది. వీరు బి కాసులో నున్నప్పటికి జైలు అధికారులు తగిన శ్రద్ధ తీసికొనకపోవుట కడుకోవలసియు. వారికి సుబంధించి బంధుమిత్రులు తగిన శ్రద్ధ తీసికొన గలండులకు కోరుచున్నాను.

కోటమర్తి చినరఘుపతిరావు,
కాకినాడ, 16-11-31.

సామర్లకోట చందాదారులకు

విజ్ఞప్తి

తాము యివ్వవలసిన చందాధనము సరియైన వాయిదాలో వసూలు యివ్వనట్లు మాకు యేజంటు పంపిన స్టేటుమెంటువల్ల తెలియుచున్నది. కాన దయచేసి ప్రతినెలయు చందాపైకము ముందుగానే చెల్లించి వత్రిక స్వీకరింపబ్రాధితులు.—
వ్యవస్థాపకుడు

సాతన వైద్యగ్రంథములు.		
ఓషధిగుణావళి	రు. 1.0.0	శ్రీ
ఆనవావిద్య	0.8.0	శ్రీ
కుటుంబచిక్త్యాదర్శణం	0.4.0	శ్రీ
అంగేయ వైద్యరహస్యం	0.8.0	శ్రీ
తెలుగుమెడికల్ హాండ్ బుక్	0.4.0	శ్రీ
డాక్టర్. కె. బి. శర్మ, అర్చి రిహస్య, హైదరాబాదు.		

డాక్టరు గురుమూర్తిగారి అపీలు కొట్టివేయబడుట

వెద్దాపురం డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు తీర్పు

కాకినాడ, నవంబరు 17:— రాజమహేంద్రవరమున సుప్రసిద్ధకాంగ్రెసు నాయకులలో నొకరుగు డాక్టరు సోలొజీజీ గురుమూర్తిగారికి పీల్ కో|| 186 నెక్సు క్రింద మూడు నెలల శిక్ష విధింపబడినందున వెద్దాపురం డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో అపీలు చేసిరి. రాజమండ్రి సెషన్సు జడ్జి కోర్టులో అపీలుచేసినట్లు నిన్నటి పత్రికలో సారాంశము తెలుపబడెను. నిన్ను ఆ అపీలు ప్రోవిడెంబడెను. గురుమూర్తిగారిని మూడవ తరగతి రైలుబండిలో మరల కేటూరు చెరసాలకు తీసికొనివెల్లిరి. (ఒక విలేఖరి)

పిమ్

యూనివర్సల్ మూవీయల్ ఎయిడ్ అండు పూర్వ హాసెన్ అసోసియేషన్, లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు యూనివర్సల్ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు.
నోటీసు

అనకాపల్లియందు రిజిస్ట్రేట్ టేబిల్ గా పనిచేయుచున్న విప్లవ సీ. జి. ఆలెగ్జాండర్ రైట్ గారు చాలించుకొనినందున వారు దరఖాస్తులనుగాని లేక వైకమునుగాని పుచ్చుకొనుటకు హక్కు లేదనియు, అట్లు ఎవరైన నిండుకు వ్యతిరేకముగా చెల్లించినవారి బాధ్యత వైకమునలసియుండునని పై ఆసోసియేషన్ నుకు సంబంధించిన సభ్యులకు స్పష్టముగా తెలియగలండులకై ఇందుములముగా ప్రచురపరచబడినది.
యూనివర్సల్ బిల్డింగ్స్ హెచ్. వెంకటేశయ్య, మద్రాసు.
18-11-1931 కార్యదర్శి.

ఆశ్చర్యకరమైన బహుమతి

స్వ్వకాలమువరకు మాత్రమే

22 క్యాలెన్డర్ రోల్టర్ గోల్డ్ ముంతే గడియారములు, స్విస్ మేడ్, దృఢమైనవి. నన్నుకమెరది. చిన్నది, అందమైనది. ఆరు ఆక్రడీయమైన ఆకారములందు గలవు.

దీర్ఘకాలమువరకు పూచీఇయ్యబడును. ప్రతి గడియారము చక్కగా పరిశోధించి, చమురుచేసి పంపబడును. మీకు కామసిన మాదిరికి నేడే వ్రాయును. చేతికి కట్టకొనుపట్టాకో సహ యియ్యబడును.

ధరలు:—గడియారము 1 కి ధర రు 4-10-0.
3 ను ఒకేసారి కొనిన ధర రు 12-14-0.

ఈస్ట ఇండియా ఏజెన్సీ,

తపాల పెట్టె నెం 95, మద్రాసు.

వెద్దాపురం

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

తాము యివ్వవలసిన చందా ధనము రెండు మాడుమాసములవరకు పసూలు యివ్వనట్లు మా యేజంటు పంపిన స్టేటుమెంటువల్ల తెలియుచున్నది. కాన సకాలములో ముందుగా చందా ధనము చెల్లించి వత్రికను స్వీకరింప బ్రాధితులు.

వ్యవస్థాపకుడు

భారత దేశమునందు
తయూరుకాబడు
పాదరక్షలు

10-8-0

రౌండుటేబిలు సభాసమాచారములు

వెనుక ఇండియామంత్రి గా నుండిన పీలు ప్రభువుగారి విరుద్ధ ప్రసంగము

అల్వారు మహారాజా, సర్ మహమ్మదు షాహీ, రీవా మహారాజా, పీలు ప్రభువు, కారు, కల్నలుగిడ్డె గార్లు మాటలాడుట

డాక్టరు సప్రూగారి గంభీరోపన్యాసమును ఇండియామంత్రి ప్రధానమంత్రి మున్నగువారందరూ చాల ప్రశంసించుట

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య

శ్రీమాండరు కెన్వర్టీగారు మధ్యవర్తిగా నుండిన సూచించుట

లండను, నవంబరు 17:—హిందూ మహమ్మదీయ సమస్యను అనుకూలముగా పరిష్కరించుటకు మధ్యవర్తిగా నుండిన శ్రీమాండరు కెన్వర్టీగారు 16 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయమున రౌండుటేబిలు సభకు పాల్గొని హిందూ మహమ్మదీయ ప్రతినిధులకు తెలియజేసిన రూఢిగా తెలిసినది. జయకరు గారు ప్రతినిధులగా జిన్నాగారు అంగీకరింపలేదు. ఇంత మాత్రముననే యీ సమస్యనుగూర్చి యంత శ్రమగా నెవరును యెట్టి నిరాశను చెందరాదు. సింధు విభజనము, పరిపాక్ష రాష్ట్రములో రాజకీయ సంస్కరణములు, పంజాబ్ రాష్ట్రమున మహమ్మదీయుల ప్రాతినిధ్యము యీ మూడు విషయములను గూర్చియు రెండువరుల ప్రతినిధులకును నిర్ణయన సమాధానమే కుదిరినది. సింధు రాష్ట్రము విషయమున విభాగ నిర్ధారణ నంగీకరించుట పరిపాక్ష రాష్ట్రమునగూర్చి చేరకరణ శాక ర్యములకు లోబడి స్వపరిపాలన నిర్ధారణము నామోదించుట, పంజాబ్ రాష్ట్రమున మహమ్మదీయులకు జనసంఖ్యలో 100 కి 41 వంతున నోట్లకొనుట, 41 వంతున హిందూ ప్రతినిధులు సమ్యక్తమైనట్లు. కావున నీ సమస్యను ఆగాఖాను గారు పరిష్కరించునట్లు చివరకు నిశ్చయింపబడెను.

తెజనీటివు అసెంబ్లీ (సెంట్రలు తెజనీటివు)లోను పంజాబులోను మహమ్మదీయుల ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి మాత్రమే యింకను సమాధానము కుదురలేదు. పంజాబు కాసనసభలో మహమ్మదీయులకు 100 కి 18 వంతున ప్రాతినిధ్యము నిచ్చుటకు నిశ్చయము చేయబడినది. తెజనీటివు అసెంబ్లీలో నిమ్న కాకులకు 100 కి 19 వంతున ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని అంతే తీర్మానము కలిగింది. (బీముసర్వీసు)

సంస్థానాధిపతుల ప్రతినిధులును బ్రిటిషుయిండియా ప్రతినిధులును కలసి ఆలోచించుట

కొందరు సభలోనుండి తేదిపోవుట
లండను, నవంబరు 17:—ఫెడరలు విధానమునకు సంస్థానాధిపతులగుడ సమ్యక్తమైనట్లు ప్రతికలలో ప్రకటించబడెను; గాని యీ విషయమున సంస్థానాధిపతులలోనే భిన్నాభిప్రాయములు కలిగినవి. సంస్థానాధిపతుల ప్రతినిధులును బ్రిటిషు యిండియా ప్రతినిధులును యిష్టాగోష్ఠిగా కలసి ఆలోచించిన సభకు రహస్యము విలియమ్సుగారును సర్ వెన్సిస్లా-టుగారును వచ్చిరి. వీరిద్దరును ప్రతినిధులు కారుగాన పీ రీసభలో నుండ గూడదని కొంద రాజీహించిరి. వెంటనే వారిద్దరును పోటియా భామహారాజుగారును గూడ సభలోనుండి వెడలిపోయిరి. (బీముసర్వీసు)

సర్ తేజబహదరు సప్రూగారి గంభీరోపన్యాసము

ప్రధానమంత్రి మెక్డొనల్లు, సాంకేప్రభువు ఇండియామంత్రి వెడ్డెవుడు బెనుగార్లు మున్నగువారందరూ ప్రశంసించుట

లండను, నవంబరు 17:—కేవలము వాగ్దాతలననే భారతదేశమునకు స్వ రాజ్యము లభింపగలిగినవో రౌండుటేబిలు సభ సభలమైనదనియే చెప్పదగును. సర్ తేజబహదరు సప్రూగారు 40 నిమిషముల సేపు గంభీరోపన్యాసము నొసగి సభ్యులందరూ రిచ్చపడునట్లు చేసిరి. ప్రధానమంత్రి రామ్మెక్డొనల్లు, డిప్టీ సెక్రెటేరియ సాంకేప్రభువు, ఇండియా మంత్రి వెడ్డెవుడు బెనుగార్లు మున్నగువారందరూ సప్రూగారిని చాల కొనియాడిరి. “సగౌరవముగా అభినందించుచున్నాను” అని ఒక చీటిమీదప్రాస సప్రూగారి కందజేసిరి.

జయకరుగారి ఉపన్యాసము
పిమ్మట జయకరుగారుగూడ క్లాసునీయముగానే మాటలాడిరి. హిందూ మహమ్మదీయ సమస్యనుగూర్చి యింకను రాయబారములు జరుగుచుండుటచే మహమ్మదీయుల కొరకలు హిందువుల దృక్పథము మున్నగు విషయములనుగూర్చి సభలో జయకరుగా చెప్పియుండలేదు.

ప్రతికా విలేఖరుల జహిష్కరణము
ప్రతికా విలేఖరులకు సభకు రానీయవలెనని సి. జె. చింతామణి, మాలానా మహమ్మదాలీ, సర్ సి. సి. రామస్వామయ్యగారు, సర్ తేజబహదరు సప్రూగార్లు వాదించిరిగాని రీడింగు ప్రభువు, సర్ సి. సి. మిశ్ర, ఎం. ఎ. జిన్నాగార్లు ప్రతికూలముగా మాటలాడిరి.

సభా సమావేశముయొక్క చిత్రరవును (వాయుటకు ఏ. రాయగారికి అనుమతి యియ్యబడెను. (బీముసర్వీసు)

తృతీయదినసమావేశము

ఉదయము జరిగిన కార్యక్రమము
రంగ్లీ, నవంబరు 18:—నేడు ఉదయమున మూడవసమావేశము జరిగినది. శేషుగూడ రాజ్యాంగవిధానస్వరూపమును గూర్చియు చర్చ సాగింపబడెను. నిన్ను జరిగిన ఉపన్యాసములను ఫెడరలు విధాన ముక్కుటియే సాధ్యముగా నుండగలదని తేలినది.

పిమ్మట కార్యక్రమ నిర్ణాయక ఉపసంఘమువారు సమావేశమైరి. “రౌండుటేబిలుసభలో ప్రారంభోపన్యాసములు ముగిసినపిమ్మట ఫెడరలు సంబంధములను గూర్చి ఆలోచించుటకు సభవారే ఒక ఉపసంఘము “సేర్పరపదను” అని ఉపసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. అరీతిగా తీర్మానములుగూడ నిర్ణయపరచబడెను. ఆ తీర్మానములు నేటి సభలో అందజేయబడును. (వైరలెటు)

చాలమంది ప్రతినిధులు సభకు నడచియే వెళ్లుట

నిన్నటికంటె నేడు చాలి అణుమాత్రము తగ్గినను నెంటు జేయు పాలెముకు చురుకుగా నడచి వెళ్లినవో రక్తము బాగుగా ప్రవహించుటలను కేరమునకు బాగుగా వేడి కలుగగలదను నుద్దేశ్యముతో నేడు చాలమంది ప్రతినిధులు నడచియే వెళ్లిరి. శేషుగూడ ప్రతినిధులందరూ వచ్చిరి. సర్ మహమ్మదు షాహీగారును అల్వారుమహారాజుగారును నేడు మాటలాడెదరని తెలియుచున్నది.

సభ ఒకపూట మాత్రమే జరుగుచుండుట
మధ్యాహ్నము పూట వివిధ పక్షముల ప్రతినిధులు యిష్టాగోష్ఠిగా కలసి మాటలాడి సమాధానమును కలిగించుకొనుటకు అవకాశ మిచ్చుటగాను రౌండుటేబిలుసభ ఉదయమున మాత్రమే జరుపబడుచున్నది. (రాయిటరు)

రామ్మెక్డొనల్లుగారు అధ్యక్షత వహించుట

ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ సేర్పరచుట

లండను, నవంబరు 18:—నేడుగూడ ప్రధానమంత్రి రామ్మెక్డొనల్లుగారే అధ్యక్షత వహించిరి. మధ్య కొద్దికాల ముమాత్రము సాంకేప్రభువుగారధ్యక్షత వహించిరి.

“భారతదేశమున ఫెడరలు ప్రభుత్వవిధానము సేర్పరచుటకుగాను బ్రిటిషుయిండియాకును సంస్థానాధిపతులకును గల సంబంధమును, వివిధరాష్ట్రములకును ఇండియాప్రభుత్వమునకును గల సంబంధములనుగూర్చి వెడ్డెవుడు బెనుగారి అధ్యక్షత క్రింద “ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ” అను పేరుతో నొక ఉపసంఘము సేర్పరపరచెను. ఈసంఘమున రీడి మంది సభ్యులుండవలెను. బ్రిటిషుప్రతినిధులలో 6 గురును సంస్థానముల ప్రతినిధులలో 10 మందియును బ్రిటిషుయిండియా ప్రతినిధులలో

16 మందియును ఈ సంఘమున సభ్యులుగా నుండవలెను. ఉపసంఘములను నియమించుటకుగూర్చి సలహా నిచ్చుటకు గూడ నీ ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ అధికార మియ్యబడవలెను. రౌండుటేబిలుసభలో ప్రారంభోపన్యాసములు (జనరలు డిప్రీమను) పూర్తియైనపిమ్మట ఈ ఫెడరలు కమిటీ సేర్పరపరచెను.

అని నిన్న 17 వ తేదీని కార్యక్రమార్థమున ఉపసంఘము వారు చేసిన తీర్మానమును గూర్చియు మరి కొన్ని విషయములను గూర్చియు నేడు చర్చ జరుగను.

ఈ తీర్మానమునకు చాల సవరణలు వచ్చుట
“బిజినసు కమిటీవారు నిన్ను చేసిన యీ తీర్మానమును గూర్చి మరల చాల సవరణలు వచ్చినవి గాన యీ సవరణలను గూర్చి బిజినసు కమిటీవారు మరల నాలోచించునకను యీ విషయమును గూర్చి యీ సభలో చర్చ జరుగుటకు అనుమతి నియ్యబాలను. ఈ సభ 20 తేదీ గురువారమునరకును గూడ జరుగును” అని ప్రధానమంత్రి నేటి సభలో తెలియజేసెను. (రాయిటరు)

అల్వారు మహారాజుగారి ఉపన్యాసము

యనైతెడు స్టేట్సు ఆఫ్ యిండియాను కోరుట

లండను, నవంబరు 18:—“ఫెడరేషను” అనుపదము నాకు నచ్చలేదు “యనైతెడు స్టేట్సు ఆఫ్ యిండియా” అను గంభీరమున పేరునే పెట్టవలెను.

భారత సంస్థానముల విషయమున సంస్థానాధిపతులపక్షాత్తగా నెట్టి రాష్ట్రములను అధికారములను యియ్యనవసరము లేదు. ఇదివరకున్న ఒడంబడికలను సంబంధములను ఆచరణలోనికి తేవలెను. వారి అనుమతి లేకుండను వారికి తెలియకుండను ఒడంబడికలలో లేని యితరహక్కుల నెవరైన ననులు జరుపుచున్న పక్షమున పరస్పరామోదముతో మాత్రమే వాటిని గూర్చి నిష్కలమముగాను బహిరంగముగాను చర్చింపదగును.

బ్రిటిషు యిండియానుగూడ సంస్థానములక్రింద విభజించుట

బ్రిటిషు యిండియానుగూర్చి రెండుమార్లు లున్నవి. (1) బ్రిటిషు యిండియానంతకు మరల సంస్థానములుగా విభజించుట. అటులచేసిన నిజమైన స్వరాజ్యము చాల చేరువయ్యును. దానివలన సంస్థానములకును సార్వభౌమమునకును రాజప్రతినిధి పరిమాణమున కాశ్యోత సంబంధ మేర్పడును. మత సమస్యలు వెంటనే తొలగిపోవును. భారతదేశ సమస్యలను పరిష్కరించుటకు సంస్థానాధిపతు లందరూ ఒకసంఘముగా సేర్పడవలెనను సమస్యగూడ వెంటనే చాల సులభముగా తేలిపోవును. అధినినేక స్వాతంత్ర్యమును బడయుట కిది మిక్కిలి నిరపాయమును కడుసహిష్ణుము నకు మార్గమైయున్నది. ఈ మార్గము ననుసరించిన అతిశ్రమముగనే స్వపరిపాలనము ఆభింపగలదు.

(2) పాశ్చాత్యుల పద్ధతిగల పాశ్చాత్యాయుధ ప్రభుత్వమును (రిస్పాన్సుబులు సెల్ఫ్ గవర్నమెంటు) సెలకొల్పుట ఈవిధమైన స్వపరిపాలనమే ఉత్తమమైనదని బ్రిటిషుఇండియా వారు నిశ్చయించునెడలను, భారతదేశమునుగూర్చి బ్రిటును దేశమువారికిదియే ఉడవటి నిశ్చితాభిప్రాయముగా నుండునెడలను, యిక సంస్థానాధిపతుల అభిప్రాయముతో నవసర మేమున్నది? ఇట్టి పద్ధతివలన భారతదేశమునల దెట్టి ఫలితము కలుగనున్నది యను సంస్థానాధిపతులందరూ పూర్తిగా గ్రహింపగలిగియే యున్నారు. నియోజాధికారము (ప్రాంపైజు) అను పదమే మతకలహము లకన్నిటికిని నూలకందనునుట కెట్టి సంతోషమున లేదు. అనగా ప్రజలకు వోలుచేయుటకు హక్కునిచ్చుట ప్రజాధికారము (డెమోక్రసీ) గల బ్రిటిషు యిండియాకును సరిస్థానములకును భావికాలమున అనుకూలమును సంబంధమును కలిగించుటకు యీ ప్రాంపైజు జవలన అనేకములగు ప్రబల నిరోధము లేర్పడినవి.

స్వరాజ్యము వెంటనే యొసగదగును

భారతదేశమునకు యిదియే ఉత్తమాదర్శముని నిశ్చయించునెడల భారతదేశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుదలి స్వపరిపాలనము గల అధినినేకములలో నొకటిగా నుండుటకు వెంటనే స్వపరిపాలనాధికారము నొసగదగును. అటుల చేసినచో భారతదేశము తన కనుకూలమును రాజ్యాంగ విధానమును త్వరలోనే యొక్కరచుకొనగలుగును. ప్రాచీన సాంప్రదాయమునుగూర్చు సభ్యత్వరూపములు శ్రీఘ్రముగానే మరల బడయుగలుగును. ఇట్టి ఫలితమును చేహక్కు విషయమున సంస్థానాధిపతు లెంతమాత్రమును వెనుదీయదు. యల్ల అల్వారు మహారాజుగారు నుడివిరి (రాయిటరు)

సర్ మహమ్మదు షాఫీగారు

(సంజాబు మహమ్మదీయ నాయకుడు)

భారతదేశము వెంటనే అధినివేశన స్వాతంత్ర్యమును
బడయవలెననియే మహమ్మదీయులందరనుకూడ
కోరుచున్నారు.

లండన్, నవంబరు 18:—ఈసభలో అనుకూల ఫలితము కలుగదను నభిప్రాయమును నేను నమ్ముచాలను. భారతదేశము పాశ్చాత్య రాజ్యాంగవిధానమును కోరునెడల చాల అభివృద్ధిని బడయగలుగును. అని 1888 లోనే మెకాల్ ప్రభువు స్పష్టపరచెను. అప్పటినుండియు బ్రిటిషుపార్లమెంటుకు దీనిని ద్రావ్యాధి తలపించినది. పార్లమెంటునాడు పదేదేవకోక పారి యేవో కొన్ని సంస్కరణముల నొనగనుండుటలన భారతీయులకు సంకల్పి కలుగక పోవుట యే గాక భారతీయుల కోరికలకు మరింత తీక్షణత గూడ కలిగినది. ప్రస్తుతము భారతదేశమునందలి రాజకీయ స్థితి మిక్కిలి ప్రమాదకరముగా నున్నది. కానశాసనసభ ఉద్యమము వలన కలుగుచున్న అపదల కన్నీటికిని కొట్టికొలది ప్రజలందఱును గురియునుండగా విద్యాధిభలుమాత్రమే దీనిని కొనసాగించుచున్నారని వ్రాయబడుచున్న వ్యాసములను చదువుట తలపించినపుడు చాల సంతాపముగూడ కలుగుచుండును. ఈ సభలోగూడ భారతీయులకు సంకల్పి కలుగన పరాధానము బడరనియెడల అసగా వ్యాధియుగా వారు కోరుచున్న స్వరతి పాలనాధికారమును వారి కిచ్చుననియెడల నిటువైని కలగగనున్న దుర్భరస్థితిని తలచుకొనినచో నా కేరీరము కంపితమగుచుండును.

మహమ్మదీయుల ఆశయము

“బ్రిటిషు కామను వెలులోనున్న తగిన అధినివేశన చర్యతోపాటు స్వపరిపాలనాధికారమును సమాన గౌరవమును భారతదేశముగూడ బడయవలెననియే మహమ్మదీయులందరనుకూడ కోరుచున్నారు. ప్రస్తుత కాలములో యే దేశముగాని తగిన దేశములలో నెట్టి సంబంధమును లేకుండ నొంటరిగా నుండజాలదు. భారతదేశము యిండియా కామను వెలులో నొకభాగముగా నుండుటయే భారతదేశమునకు లాభకరముని మహమ్మదీయులు గ్రహించిరి. భారతదేశ రాజ్యాంగ నిర్మాణమునందును పరిపాలనమునందును కలుగగల అభివృద్ధిలో యిండియా గవర్నమెంటులోను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలోను తమకు వ్యాధియును భాగ ముండవలెనని మాత్రమే మహమ్మదీయులు కోరుచున్నారు.

ఫెడరలు విధానము తప్ప మరేదియును కుదరదు

ప్రస్తుతస్థితిలో భారతదేశమునకు ఫెడరలు విధానము తప్ప మరేదియును కుదరదు. కావున యావద్భారత ఫెడరేషను లో చేడకుట సంస్థానాధిపతులుగూడ సంసిద్ధులుగా నే యున్నారని యీసభలో వికసితమహారాజాగారును అల్వారు మహారాజాగారును చెప్పినందులకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను.

సంస్థానాధిపతుల సంబంధము

భారతదేశమున బ్రిటిషు యిండియాకు స్వపరిపాలనాధికారము నిచ్చినపుడుగూడ సంస్థానములు ప్రత్యేకముగానే పర్రాట్టులో సంబంధము కలిగియుండవలెనను మానవ కేవలము ఆసంబంధమైనదేయగును.

రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము

రాష్ట్రీయులకు స్వపరిపాలనాధికారము నొనగవలెనని కొందరు చేసిన మానవ చాల ప్రశంసనీయము. అపుడు రాష్ట్రీయులన్నియును ముందు యేర్పడనున్న ఆలయిండియా ఫెడరేషను లో ప్రత్యేక స్వతంత్రభాగములుగా నుండగలుగును.

ఇండియా ప్రభుత్వమున బాధ్యత

ఇండియా (సెంటరు) గవర్నమెంటులోగూడ బాధ్యత తమ సలకొల్పవలెననియే మహమ్మదీయులు కోరుచున్నారు. ఈతాల్లో దేశలో కొన్ని ముఖ్య విషయములనుగూర్చి ప్రత్యేకపు యేర్పాటులను చేయవలసి యుండునని యొప్పుకొనుటకు మహమ్మదీయులు సంసిద్ధులుగా నే యున్నారు.

సైమను సంఘ నివేదిక

ఇండియా గవర్నమెంటులో బాధ్యతను సలకొల్పుటకు సైమను సంఘమువారు సంఘటింపక పోవుటవలననే యిండియాలో అన్ని రాజకీయపక్షములుగూడ వారినివేదిక నిరసించిరి. భారతదేశము సంకల్పి ప్రిని సౌఖ్యమును బడయగలిగినచో బ్రిటిషు కామను వెలుకు గొప్ప ప్రావుగా నుండగలదను విషయమును బ్రిటిషు ప్రతినిధులందఱును బాగుగా గ్రహించిరెందు చేతలతోను ధైర్యమును చిక్కబట్టి వెంటనే అధినివేశన స్వాతంత్ర్యము నొనగుటకు సంఘటింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

అటుల చేసినచో సామ్రాజ్యవ్యవస్థ, సామ్రాజ్యవర్తకము సామ్రాజ్యమున నిరుద్యోగ పరుస్థు మున్ను సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించిన సమస్యలన్నియును తక్షణమే పరిష్కరింపబడగలవు, అని సర్ మహమ్మదు షాఫీగారు నడివిరి.

(రాయబడు)

రీవామహారాజుగారు

“ప్రాచీన సాంప్రదాయ నిరతులగు
సంస్థానాధిపతులు క్రొత్తమార్పుల
కంగీకరింపజాలరు”

లండన్, నవంబరు 18:—భారత సంస్థానాధిపతులలో ప్రాచీన సాంప్రదాయ నిరతులగు వారి పక్షముననే నిపుడీ సభలో మాటలాడుతున్నాను. ప్రాచీన సాంప్రదాయ నిరతులైనగా బాధ్యతను గుర్తించుటయే కావున యే విధానమును నిశ్చయించినను బాగుగా నాలోచించి నిశ్చయింపవలెనే గాని తొందరపడకూడదని మాత్రమే నేను తెలుప గోరెదను. బ్రిటిషు ఇండియా లో నిధి మంతులగు ప్రజానాయకులు కోరుచున్న వ్యాధియును లగు కోరికలపట్ల ప్రాచీన సాంప్రదాయ నిరతులను యితరులు నర సంస్థానాధిపతులందరనుగూడ అత్యధికముగా సానుభూతినికలిగి యేయున్నారు. రాజ్యక్షిలో నెట్టి లోపమైన కలిగినయెడల, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుండి భారతదేశమును విడదీయగోయడమని కోరిండుటలో యీ సభలోని యిండియా ప్రతినిధులందఱును కన్నర్యేటితేలేయని నేను రూఢిగా చెప్పగలను. భారతదేశమున భిన్న సంఘము లనేకముగా నున్నవి. వాటికన్నీటికిని సామకస్యమును కలిగించుటకు పరస్పర విశ్వాసపరుత్వధిగముగా నుండవలెను. “బ్రిటిషు యిండియాలో నెట్టి మార్పులు జరిగినను సంస్థానాధిపతులు మాత్రము ప్రాచీన సాంప్రదాయములకును వర్తికాచారములకును సంబంధించిన ఆశయములనే అనుసరించుటకు వారికెట్టి నిరోధమును కలిగింపబడదు” అని అభిజ్ఞ (గారంటీ) వియ్యవలెనని యే సంస్థానాధిపతులు కోరుచున్నారు. బ్రిటిషు యిండియాకు స్వపరిపాలనాధికారము నిచ్చువిషయమున సంస్థానాధిపతులెంతమాత్రమును యెట్టి అభ్యంతరమును కలుగజేయరు కాని యిటువైని క్రొత్తగా వెల్లడింపబడుచున్న భావి భారత రాజ్యాంగ విధానమునకు లోబడుటమాత్రము సంస్థానాధిపతులు సమ్మతించజాలరు. ఫెడరేషను కేర్యరచుటవలన యిప్పటివరకు సంస్థానాధిపతు లనుసరించుచున్న పద్ధతులన్నియును తొలగి పోవలసియున్నయెడల అట్టి ఫెడరేషనును సంస్థానాధిపతులు వాంఛింపజాలరు అని రీవామహారాజుగారు నడివిరి. (రాయబడు)

పీలు ప్రభువుగారు

వెనుకటి యిండియామంత్రి పీలు ప్రభువు

బ్రిటిషు కన్నర్యేటిపు పక్షమువారి

అభిప్రాయమును వెల్లడించుట

లండన్, నవంబరు 18:—“బ్రిటిషుదేశమునం దున్నవాటిలో భారతదేశ సమస్యనుగూర్చి పంపూర్ణమును ముఖ్యతమునక శ్రద్ధను చూపుచున్నవారు పార్లమెంటులోను ఉద్యోగులలోను ఏ ఆరుగురో మాత్రమే యుండురను దుర్భుషు నెవ్వరును చెందగూడదు.

భారతదేశముపట్ల కృతజ్ఞత

బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునకు ఇండియాదేశమువారు అత్యధికముగాను మనఃపూర్వకముగాను పెక్కుసార్లు చేసిన ఘన సహాయమును విరోపా మహాసంగ్రామసమయమున యిండియాదేశమునందలి ప్రజలును సంస్థానాధిపతులును గూడ సామ్రాజ్యమున కొనసాగించిన ఘనతమమును సహాయమును బ్రిటిషుదేశములందరను పూర్తిగా గ్రహించియున్నారు. అందులకు బ్రిటిషువారందరను భారతీయులకు మిక్కిలి కృతజ్ఞులై యున్నారు. మానవులస్వవహారములను నిర్ణయించుటలో వారి సంకల్పములను, భావతరంగములను కేక్రియంతేమై యున్నవని నేను గ్రహించుచున్నాను. కాని మన చర్చల సారాంశమును పార్లమెంటు సభవారి విమర్శక గాని, యామోదమునకై గాని బిల్లు రూపమున నివేదింపవలెనని మనము జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను.

రాజుప్రతినిధిప్రకటన

ఈ సందర్భమున జనవరి 15 వ తారీఖున భారత్ రాజప్రతినిధి చేసిన ప్రకటన మును మిగుల జ్ఞాపకము చేయవలసియున్నది. అందులో గమ్యస్థాన నిర్ణయమునకును, ఆగమ్యస్థానప్రాప్తిని ధేద మున్నదని వారు స్పష్టపరచిరి. భారతదేశములో కొందరు రాజకీయనేత్రులు రాజప్రతినిధియొక్క అభిప్రాయమును అస్వధా తలచియుండుటచే ఈ విషయము నిచ్చుట స్పష్టపరప వలసియున్నది. తద్బలమే అధినివేశనప్రతి యొసంగభిధు నని అప్రకటన యొ చెప్పబడు లేదు.

సహాయనిరాకరణోద్యమము

సహాయనిరాకరణ మహాద్యమమువలన ఆంగ్ల దేశము నందలి కన్నర్యేటివ్ పార్టీ వారి గుభిప్రాయములు షోభ జెందినవి. సహాయ నిరాకరణోద్యమము విరివిగా సాగించుటవలన దౌర్జన్యము రాదని మనము నమ్ముచాలము. రాండుటేవిల్ సభలో నందఱును కలసి యొక రాజ్యాంగ ప్రజాతికను తయారు చేసినను భారతదేశములో నీప్రజాతికను వమ్మచేసి పంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకును సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవుటకు ప్రయత్నము చేయుట తీయ్యము గు పార్టీ యొకటి కలదను విషయము నకు ఆందోళనము కలిగించుచున్నది. పంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కావలెననియు, సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవలెననియు కాంగ్రెస్ వారు చేసిన తీర్మానము నాకు చింతాజనక మగుచున్నది. ఈ తీర్మానములవలన ఈ దేశమున కాన్ సర్వైట్ పార్టీవాదులకొంత యావలము జెందిరి. ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు జేసిన బుజుమలతో తమకు సంబంధ మేమియులేదను తీర్మానమువలన ఆంగ్ల దేశమునందలి వర్తకులు విశ్వాసమును కోల్పోయిరి. జయకరుగారు చెప్పినట్లు కొలదిమంది ఆంగ్లేయులు గుత్తపుచ్చుకొనుట యనునది యంతమాత్రమును నిజముకాదు. వాటిజ్యము జనుప్రదగుటయందు వారు నిపుణుత్వమును, కేక్రిని సంపాదించిరి. బ్రిటిషువారిలో సమానముగా భారతీయులు చేయజాలని పనియేదీయు లేదు.

ఆంగ్లేయులను పరాయివారినిగా చూడకుట

ఆంగ్లేయులను గాక మొగలులు దేశమునందు నివాస మేర్పరుచుకొని, దేశసౌభాగ్యమే తమ సౌభాగ్యముగా చూడుకొని కని పత్రాగారు చెప్పిరి. భారతదేశములో ఆంగ్లభరి పాలనమునకు సంబంధించిన రాజ్యాంగ వ్యాధిసంబంధమైన పాట్యుల నటుంచినను, భారతదేశమునకు మనము చేసిన ఉపకారములను మనకు బలీయములగు నైతికపాట్యులు కలిగినవి. కావున ఆంగ్లేయులు పరాయివారుగా చూడబడరాదని నేను కోరుచున్నాను. తమ ఉపకారములవలన వారు భారతీయులతో సమానభాగ స్వామ్యుత్వమును పొందిట్లు తలపవలెను.

సైమను సంఘ నివేదిక

సైమను సంఘమువారి నివేదికను యెవ్వరును విచారింపక పోవుట నాకు చాల ఆశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది. భారత స్వాతంత్ర్యసమస్య పరిష్కారమునకు తోడ్పడు మహాసంగ్రహముని నేను దానిని తలచును. కొందరు అయ్యది అభివృద్ధిరోధకమైనదని చెప్పుచున్నారు. ఇట్లు చెప్పట స్వయంకాదు అనేకవిషయముల యందలి చాల మార్పులను ప్రతిపాదించునదిగా నున్నది. రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనలో నది యంత అభివృద్ధి కల్పించుచున్నచో విచారింపుడు. రాష్ట్రీయులలో పంపూర్ణములగు మార్పులు జరగనున్న సమయమున కేంద్ర ప్రభుత్వములో నంత తీవ్రముగు మార్పులుండరాదని తలచుట యసమంజసమా?

సమాఖ్యపద్ధతియే తగియున్నది

కావున భారతదేశమునకు సమాఖ్యపద్ధతియే తగియున్నది గాని యూరిటరీ ప్రభుత్వము పనికిరాదు. భారత సంస్థానములను బ్రిటిష్ రాష్ట్రీయులకును సంబంధములు కలుగజేయుటలో బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నివేదిక సమయానుకూలముగా లేదు. సమాఖ్యపద్ధతి యెప్పటికో పనికివచ్చు పద్ధతియనియు ప్రస్తుతము పనికివచ్చునది కాదనియు వారనిరి. సభలో నొసంగబడిన యుప వ్యాసములు గూడ ఈ పద్ధతికి అభిమానించినవి. వికసిత మహారాజాగారు యీ విషయమై చేసిన యుప వ్యాసము యంతయు ఒప్పియున్నది. వీరి యభిప్రాయములను చాల మంది తమ యభిప్రాయములను మార్చుకొనిరి. అది చాల లాభము. ఈసభలో మంచి పునాదుల జేయనిచో చాలఉపద్రవము కలుగును. ఇందుకై ప్రయత్నములు పలుపుట సంభావ్యము. భారతదేశమును యిప్పుడో, తరువాత వో బ్రిటిష్ ప్రజాస్వామ్యములో సమాన భాగమురానినిగా చేయుట కర్తవ్యము.

సర్ హుబర్డుకార్

బ్రిటిష్ ఇండియాలోని విరోపియనుల పక్షమున మాట్లాడుచు సర్ హుబర్డుకారుగారిట్లు చెప్పిరి:—

చాల తీవ్రములగు మార్పులు చేయుటవలన ఉపద్రవము వాటిలగలదు. సమాఖ్యప్రభుత్వము నాకు సమ్మతమే. కాని ప్రస్తుతసమయమున కేంద్ర ప్రభుత్వము లో బాధ్యత యేర్పరచుట పీలునాయని నాకు సందేహము కలుగుచున్నది. ఏభారతప్రభుత్వమునం దైనను అంతర్జాతీయసమస్యమును విశ్వాసమును అనసరములై యున్నవి.

కర్నల్ గిడ్డి

ఆంగ్లో-హైందవుల పక్షమున మాపుటించుకు కర్నల్ గిడ్డిగారిట్లు చెప్పిరి:—

నేను సమాఖ్యప్రభుత్వము నెడల నభిమానము కలిగియున్నాను. తక్షణము రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము కేర్యరచుట కర్తవ్యము. మరియు నీ రాష్ట్రీయులు సంస్థానములతో కలసి ఉత్తర-తరబలీయముగు బాధ్యతాయుతప్రభుత్వముగాను ప్రజాప్రతినిధిప్రభుత్వముగాను ఏర్పడునట్లు మాచుట యుగ

సరము. మైసూరిలోని లింగిటికి, హైదరాబాదులోని యంతవర
ను, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని గల ఉద్యోగములను నిర్వహించుటకు
లేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని విద్యుత్ ప్రవహము తగ్గించుటకు
లేదు. వారివిద్యుత్తును తగ్గించుటగా భవన విద్యుత్తు వారు
నెట్ల ఉద్యోగములలోనికి పోవుటకు అవకాశము లియ్యవలెను.
(రూటరు)

* * * * *
పైనును సిఫార్సులను మించి
ఎట్టి సంస్కరణముల నీయరు

లండన్, నవంబరు 18:—పీలు ప్రభుని ప్రకటనముతో
ప్రతినిధు లందఱును నిజవరసి తులకాదుకొనిరి.
శ్రీమంతుల రాజ్యంగ విధానమును గూర్చి ఆలోచించుటకు
ఫెడరలు సంఘమునకు ఈ విషయమును తెలుప
వలెనని కార్యక్రమమును నూచింపబడెను. కొన్ని సవరణలను
భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు విరోధులు కొందరు స్వాతంత్ర్య
మాగ్గమునకు అడ్డుతలు సవరణలను ప్రకటించిరి. తెలియు
చున్నది. ఫెడరలుకమిటీ శీర్షానుబంధము ఈ సవరణ లన్ని
టిని ప్రాసీదరకమిటీకి ప్రధానామత్యము కష్టము లేకుండ
జేసికొనెను.

పైనును కమిషను సిఫార్సులను మించి ఎట్టి
సంస్కరణముల నిచ్చుటకు కన్సర్వేటివు లంగీకరిం
చరని పీలు ప్రభుత్వము నిర్మాణమోటుముగ చెలి
కెను.

రాజప్రతినిధి ప్రకటనము సాధారము జేసికొని అం
దలి గవర్నమెంటు ఒకటినియు దానిని చేరుట జేరనియు నుడి
విరి. ఈ మాటలను విని బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులు నివ్వ
రజడిరి. పీలు ప్రభుని యువస్వామ్యమును అంత్యంజేయగ
కార్మిక ప్రభుత్వమువారు తలచి వారి వైఖరిని మార్చుకొనవలె
ననియున్నారు. విచారణచేయుగ పీలు ప్రభుని యువస్వామ్యము
భారతదేశ ప్రతినిధుల యభిప్రాయ నూచన యని తెలిసెడి
రజడి చర్చలో బ్రిటిషు ప్రతినిధులు పీలు ప్రభుని మాటలకు
ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెదరు గాన ఎట్లుండనో యని ఎదుగు
చూచుచున్నారు.

రహస్యపు చర్చలలో హిందూ ముస్లింసమన్వయ బాధిం
చుచున్నది. ముస్లింల కొందరు ముస్లిముల 14 వరకు
లను జట్టుకొని ప్రాకుటాడును కొందరు ఒడంబడికకు రాకున్నా
రని వఖీ, ఆగాఖా, జిన్నాగారు కమిషనిరి. ముస్లిం స్వల్ప
సంఖ్యాకల తరపున డాక్టరు వవతు అహమ్మద్ ఖాన్ గారు
పోరుచున్నారు.

సిక్కులు పంజాబులో తమకు నూటికి 24 చొప్పున
ప్రాతినిధ్యమిచ్చి తీరవలెననుటచే పరిస్థితులు మరింత చిక్కుల
లో పడినవి. అయినప్పటికిని నాయకులందఱును ఒడంబడిక
ను జేసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. అందఱును కలసి ప్ర
భుత్వము కదుర్చునుటకు డా॥ మూజీ జయకరుగార్లు చాల
వరకు తమ వైఖరిని మార్చుకొనిరి. శ్రీమంతుల మసల్కాకు
లు, ముహమ్మద్ ఖాన్ ప్రాసీదరకమిటీగారి అధ్యక్షతను
సమావేశమై పంజాబులో స్వల్పసంఖ్యాకల ప్రాతినిధ్యమును
గూర్చి మరల నిర్ణయించుటకు పూనుకొనిరి.

ఫెడరలు కమిటీ

సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు సంస్థానముల ప్రతినిధులును
బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులును నేడు సమావేశమై. ఈ
ఫెడరలు సంబంధముల సంఘములో 82 కభ్యులుంగురు.
బ్రిటిషు ప్రతినిధులు 6, సంస్థానము 10, బ్రిటిషు ఇండియా
18, ఇండియా టెక్సు గారి సంఘమునకు అధ్యక్షులు.

ఫెడరలు ప్రభుత్వమునుంచిదా, యూగోలీప్రభుత్వము
నుంచిదాను కమిషనులను చర్చించుటకు ఆగాఖానుగారి
యాజమాన్యమున బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులు నేడు సమా
వేశమై ఇతర విషయములను చర్చించిరి.

సంస్థానముల ప్రతినిధులు:—పాటియాలా, మురరాజా,
బోపాలనవాబు, బికనీర్ వహరాజా, అక్బర్ వహరాజా
హక్కురు, హైదరి, మీర్జా ఇస్మాయిలు, వి. టి. కృష్ణమా
చారి (బరొడా) మనభాయిమెహతా, పట్నానీగార్లు.

బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులు:—సప్రూ, వెల్లెగూడు,
రామచంద్రరావు, రామస్వామయ్యర, జిన్నా, మున్షాకాశీ,
వవతు అహ్మదు, వఖీ, ఫజలులహక్కు, జయకరు, మూజీ,
ఉజ్జలసింగ గాడకొబోనస్, పాత్రో, అంబేదకరు భూపేను
మిత్రాగార్లు.

రజడి కభలో పాటియాలామహారాజా వహ్మదాల్,
మూంజీ, ఉజ్జలసింగ, సర్ ఏ. పాత్రోగార్లు మాట్లాడెదరు.
(బీమనర్వీస్)

కొండుటిలో సభయెవల అసమ్మతి

ఆరామ్ బాగులో అనేకసభలు

ఆరామ్ బాగు, నవంబరు 17:—కొండుటిలో సభ జరు
పుటకు తమయసమ్మతి తెలుపుచు ఆరామ్ బాగులో నవంబరు
12 తారీఖున అనేకసభలు జరిగెను. వీరిలోనొకటి మూసివేయ
బసిన కొంగ్రస్ కార్యాయము కదుట జరిగెను. ఇది 4
నెలలనుండి పోలిసువారి పోతుననన్నది. పోలిసువారు 144 నె
క్కునుప్రకారము ఉత్తరువునిచ్చినను, సభలు జరుపుటకు వారు
త్రోలి కూలము గానున్నను చాల మంది
సభకవచ్చిరి. వ్రాసిన ఉపస్థానమును చూపుటకు ప్రయత్నించి
దొడ్డురు అరెస్టుచేయబడిరి. తరువాత కొండుటిలో సభయెవల
సవస్థానికెల్లవును నొకతీర్మాకమును గాంధీమహాత్మునివరకు
లను అంగీకరించుచు మరెయొక తీర్మానమును ఆమోదించబడెను.

సిక్కు ప్రాతినిధ్యమునుగూర్చి సుందర్ సింగులంతి
ఇదివరక పంజాబు కార్యనిర్వహకసభ్యుడుగా నుండి
నట్టియు ఇప్పుడు చీఫ్ ఖాల్సాదివానయొక్క సిక్కు లిబరల్
అసోసియేషను అధ్యక్షులును సర్ సుందర్ సింగు మరెయొకరు
కొండుటిలో సభాధ్యక్షులు పరిపాలన. ఈ తంతియొక్క
ప్రభులకు సర్దార్ ఉజ్జలసింగ, సుభాగ్ సింగ, డాక్టర్ సప్రూ,
జిన్నా, జయకర్, వి. యస్. కామ్రాగార్లు గూడ పంపిరి:-
రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ కభలో అధికారవర్తమువారిని తీసివేసి
నతరువాత సామిక ప్రాతినిధ్యము మూలకముగా మహమ్మదీ
యులు హెచ్చుగా నెన్నుకొనబడుదురు. కావున సిక్కులు
గూడ హెచ్చుగా నెన్నుకొనబడునట్లు రక్షణ యొనగెనుట
యవసరమై యుండెను. కాని యిట్లు జరుగలేదు. ఇదివరకు
68 మంది గల కాంగ్రెస్ కభలో 18 సిక్కులుండిరి. ఇప్పుడు
180 మంది గల సభలో 24 మంది యుండరు. ఇందువలన
సిక్కు ప్రాతినిధ్యము తగ్గిపోయినది గాని హెచ్చుకేదు. ఇది
సిక్కులకు సంతోషముగా లేదు కావున వారు ఈపద్ధతిని
తీవ్రముగా ఖండించుచున్నారు. సామ్రాజ్యవదు మితిలేని
సేవ చేసిన సిక్కు సంఘమునకు ఇంత తక్కువ ప్రాతినిధ్య
మిచ్చుటచే సిక్కు లలో నిరాశము, అసంతృప్తియు ప్రబలును.

(ఆ. పే.)

పెమావగు ఖల్సాధతువర్క్సింగ్ కయిటివారిలంతి
పెమావగు నవంబరు 18:—పెమావగు ఖల్సాధతు వర్క్సింగ్
కు కమిషనరు నేడు ఆగాఖాన్, మూలానా మహమ్మదాల్,
జిన్నా గార్లు ఈ క్రిందితీవ్రార్త వ పిరి:- 1929 న వత్స
రములో ఢిల్లీ మహమ్మదీయ సభవారు చేసినతీర్మానములను,
అనగా జిన్నాగారి 14 వరకులను సభవారు సుభాగ్ ముగా
నొప్పుకొనవలె నని ఖల్సాధతుకమిటీవారు కృతసిద్ధియై యు
న్నారు. పాస్తీనులో ప్రజాప్రతినిధిప్రభుత్వము స్థాపించవలె
ననియు బాష్కర ప్రకటన రద్దుచేయబడవలె ననియు, ఖల్సాధతు
సంఘము కొరుచున్నది. (ఫీ వెన్)

పెమావగు నవంబరు 18:—పెమావగు ఖల్సాధతు వర్క్సింగ్
కు కమిషనరు నేడు ఆగాఖాన్, మూలానా మహమ్మదాల్,
జిన్నా గార్లు ఈ క్రిందితీవ్రార్త వ పిరి:- 1929 న వత్స
రములో ఢిల్లీ మహమ్మదీయ సభవారు చేసినతీర్మానములను,
అనగా జిన్నాగారి 14 వరకులను సభవారు సుభాగ్ ముగా
నొప్పుకొనవలె నని ఖల్సాధతుకమిటీవారు కృతసిద్ధియై యు
న్నారు. పాస్తీనులో ప్రజాప్రతినిధిప్రభుత్వము స్థాపించవలె
ననియు బాష్కర ప్రకటన రద్దుచేయబడవలె ననియు, ఖల్సాధతు
సంఘము కొరుచున్నది. (ఫీ వెన్)

లండనులో
ఇండియా హైకమిషనరు

భూపేంద్ర మైత్రాగారు నియమింపబడుదురు
లండను నవంబరు 17:—సర్ భూపేంద్ర మైత్రాగారు
లండనులో భారతదేశముయొక్క హైకమిషనరుగా నియమింప
బడుదురని ఫీ వెన్ వారికి తెలియుచున్నది. (ఫీ వెన్)

కరాచిలో అల్లరలు

కరాచి, నవంబరు 16:—నేటిదినము సాయంకాలము
బొంబాయి గవర్నరుగారు లాయకుగేటు ప్రారంభ మహాత్మ్య
వము జరిగిరి. ఈ కత్తవమునుండి తిరిగివచ్చువారిపై ప్రజలు
రాష్ట్ర గవర్న అల్లరిచేసిరి. సాయంకాలము 6-0 గంటలకు ఎదు
ల్లి డిన్నాకోడు భూరుగ వైచెప్పబడిన ఉత్సవమునుండి తిరిగి
వచ్చుచున్నవారు మోటార్ బండలో పోవుచుండిరి. గుంపు అధి
కముగ నుండెను. ఈ సమయమున నడిగా పోవుచున్న మోటార్
ట్యాన్సు ముగ్గురైల్వే పైకి పోయెను. అందుపై ప్రజలలో ఆగ్రహ
ము మరింత అధికమయ్యెను. ప్రజలు అబండిని స్వాధీనమునకు
కొని దానిని రాళ్లతోను పెంటతోను నీసి ఆదారినపోవు
చున్న బండపై రైల్వేను దువ్వ మొడిదిరిరి. పలువురు అంగ్లేయు
లను గాయములు తగిలినట్లు తెలియుచున్నది.

కరాచి, నవంబరు 17:—నేటిదినము ఉదయము కరాచి
యందలి అంగ్లేయులు రాయబారముగ కమిషనరుగారిని పంద
ర్పించి నిన్నటిదినము జరిగిన అల్లరులపల్ల అంగ్లేయుల కేర్వడిన
అపాయమును వివరించిరి. ఈ విషయములన్నిటిని సింధు బ్రిగేడ్
వీరియకమాండరుగారు వైస్రూథికి తెలిపియున్నారు.

అల్లరులు జరిగినందులకు విచారము తెచ్చుచు అన్ని
పక్షములవారు ఈ అల్లరులను ఖండించవలయునని కోరుచు కమి
షనరు గారికి ప్రకటన గావించుచున్నారు. కేరనును పట్టి
వారికి తమ కోరికను విధింప ప్రభుత్వము వారు పూనుకొనవలెనని
కమిషనరుగారు ప్రకటించుచున్నారు. (ఆ. పే.)

శ్రీలవై ద్వారన్య నిరసనసభ

పెరిఫ్ గారి బదులు వ్రజలే యేర్పాటుచేయుట

మంగళదాసు మార్కెటులో యిరువురు శ్రీల

అరెస్టు

బొంబాయి, నవంబరు 18:—గత 26 వ తేదీని శ్రీ
లను పోలిసువారు అనయకార్మిక చేసిన విషయమును నిరసనము
తెలుపుటకు బహిరంగభవన ఏర్పాటుచేయగోరుచు పెరిఫ్ గారు
మహాజన పెట్టినవారిలో ముఖ్యులు 40 మంది నేడు సమావేశ
మయి యీ నెల 20 వ తేదీని ఆజును మైసూరునుందు రావే
బహిరంగసభ జరుపుటకు తీర్మానించిరి. ఇదివరకు బొంబాయి
మేయరుగా నుండిన డా॥ బి. వి. నేతముఖ్యులరు అగ్ర్యక్షత
నహించెదరు. 15 వ తేదీన మైసూరును భావరదాన, హుస్సే
నభాయిలాల్లి, మేయరు సినియూర్లు, లాల్లి నారాయణ్ గార్లు
మున్నగు వారితో సమావేశమై చెదరు. సభలో జరుపవలసిన లాంఛ
నము లేవో తెలిపవలసినదిగా పెరిఫ్ గారిని కమిటీకి కమిటీ
వారు కోరగ. ప్రభుత్వమువారికి కోరవలెనని వారు జవాబు
వ్రాసిరి.

దేశీయ వర్తకుల తీర్మానము

నేటిపు పీనుగుడ్డు వర్తకులసంఘమువారు మార్కెట్
మార్కెటు అన్నింటిలోకి విదేశీవస్తువుల పెద్దటోకు దుగా
ము కాలగర్తములేక మూసియుంచుటకు నిశ్చయించిరి.

మంగళదాసు మార్కెటు శ్రీమంతుల తొకటిదినము
యిరువురు శ్రీలు పికటింగుచేయవచ్చుటచే మూయబడెను.
అందొక దుకాణముమాత్రము తెరువబడెను. అవల నాయకు
వురు శ్రీలు పికటింగుచేయుచుండగ అరెస్టుచేయబడిరి. నిద్రప
జనులు కొంద రచ్చటగూడ ఆ దుకాణదారుని కోరిగ ఆతడు
మూసివేసెను.

ఇకవురు శ్రీలకు ప్రధానమేజస్త్రీలు చె 4 నెలలు
విడిపైదురు 500 జరిమానా విధించి యివ్వనివొ 6 వారములు
అధికముగ జైలు శిక్షవిధించిరి.

మైసూరు లాంచి సి. వి. డి. పోలిసు డిప్యూటీ కమిష
నరుడు 4-వ తేదీనెన్సి మేజస్త్రీలుగల రాజీనామా నిమిత్త
లేనివొ జాగ్రత్తగనండునలెననియు రిపబ్లికన్ ఆర్గనైజర్లుని చర్చ
నంది లేఖవచ్చెను. (ఆ. పే. మైసూరు)

కాలికటులో శ్రీల శిక్షలు

కాలికటు, నవంబరు 18:—ఆదివారంవాడు 144
నెక్కును ఉల్లంఘించి ఉత్సవముజేసినందుకు అరెస్టుచేయబడిన
శ్రీలు ఐదుగురికి అరెస్టులో వేజస్త్రీలు పాలుగారు కోర్టు
లేయవరకు శిక్ష విధించిరి. మిగ కార్యాయని అమ్మ వి. సి. గారు
మద్దాయిలలో నొకరిని రూ-100 ధరావరుచెల్లె ప మనగా నిర్ద
కరించెను. అందుచే నామెకు రెండునెలలు విడిపైదు విధించిరి.
(ఆ. పే.)

నెల్లూరు సబ్ జడ్జి కోర్టులో

E. P. No. 42/30 } E. P. No. 43/30
అసలు 12/1924. } అసలు 18/1924.

వాద:- వేమసాని వీరరాఘవులు నాయుడు
12/24 డిక్రీ.

వాద:- వేమసాని వెంకటసుబ్బా నాయుడు
13/24 డిక్రీ.

విడిగియులు.

1. తిరువందిపురం చెంగలమ్మగారు,
2. ,, లక్ష్మీకమార అక్కుల్ నాయునింవారు,
3. ,, శేషాచల అక్కుల్ నాయునింవారు,

జడ్జిమేటు డెల్టర్లు.

ప్రతివాదులకు హక్కు అసభవముగల కేవలరం గ్రామం
అసలు 1924-12 రు డిక్రీలోనున్ను, మద్దాల్ గ్రామం అసలు
1924-18 రు డిక్రీలోనున్ను. అదుమానములు పుట్టావున్నం
దుకు డిక్రీలు వారంటు అయిలు జపియోలులకు కోరినం న
15-12-1930, యాలం వాయిదా నిర్ణయించబడి జిల్లా కోర్టు
వద్ద కూలములు జరగబోవుచున్నవని యిందు మూలకముగా
సకలమయినవారికి తెలియపర్చవలయునది. ఇంతేగాక కొన
దలచువారు యేమయినా సమాఖ్యి కోరె యెడల డిక్రీ
వాదుల పక్షముగారిద్వారా తెలుసుకొనవచ్చును.

కె. రామరావు,
డిక్రీ హోల్ డర్ల ప్లీడర్లు.

సానక వార్తలు

మద్రాసు నగరమున మరణము : సాక్షి:-
నవంబరు 15 వ తేదీతో ఆంధ్రప్రదేశ్ నగరములో ఎంటరీ ప జ్యురమన 1 మలేజీ ముసలి 6, యితర జ్యురమలన 45 మరణములు సంభవించెను.

అభివృద్ధి సాధనము మహాసభ

ఈసభ వారి యజమాన్యమున యానెల 20, 21 తేదీలందు సాయంకాలం 5-30 గంటలకు విల్లింగ్డన్ ఉచితపరమమండరము నందు సుందరజ యోగేశ్వరగారు "మూలముల జీవితము ఉపదేశములు" గూర్చి రెండు ఉపన్యాసముల నొసంగి దర. స్వామి కరుణానందగారు అధ్యక్షతన వహించెదరు.

చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభ:-

ఈసభ వారి యజమాన్యమున 20 తేదీ సాయంకాలమున 5-45 గంటలకు సభాకార్యాలయమున నెం 17 గోడౌను వీధి, బార్ని టౌన్, చెన్నపురి నగరము (మ్యాడీలాండు దేశము) న్యూజీలాండు దేశ ప్రతినిధులకు సీతీ గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు. అదరబాదు వాస్తవ్యులగు మిసెసు హిల్లావుడ్ గారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

మద్రాసు లేబరు యూనియనుయొక్క తీర్మానము
మద్రాసు లేబరు యూనియను గత 7 వ తేదీని నొక బహిరంగసభ జరిపి యీక్రింది తీర్మానమును రాండు లేబరు సభకు చెప్పిన తరువాత ప్రధాను బి శివరావుగారికి తెలియాలమున పంపెను:- భారతదేశ కార్మికసంఘము పూర్ణస్వరాజ్యమును కోరుచున్నది. ప్రతిజ్ఞను పురుషులను గూడ వోటింగు హక్కును కోరుచున్నది. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకు ప్రతి కూలము నొసంగును.

మద్రాసు రాష్ట్ర తపాలాపనివారలసంఘము:-

ఈసంఘముయొక్క ప్రత్యేకసభ రేపు గురువారం 20 తేదీ సాయంకాలం 6 గంటలకు ప్రాగ్ జెవు యూనియనుగూర్చి హాలులో జరపబడును. పోస్టు తెలిగ్రావుల డైరెక్టరు జనరలు గారు మద్రాసు నగరమును దర్శించునపుడు వారియెదుట తమ కన్య ములగూర్చి యొకవిన్నపము గావించు విషయమును ఆలోచించుటకు గాను, చెప్పి జరపబడును. శ్రీయుత స్వామివెంకటాచలం శెట్టిగారు అధ్యక్షత వహింతురు.

రాకపోకలు:-

జేజన హోవార్డు (ప్రెకాంహై డ్రో ఎలక్ట్రీకు సీనియర్ డిప్యూటీ) గారు ఉదకమండలము నుండి కేటియదమున మద్రాసు వచ్చిరి.
బిగేడియరు కమాండరు గిల్లెసు, కెప్టెను పి. ఎస్. విల్క్యూలు గారు వెలింగ్డన్ నుండి కేటియదమున మద్రాసు వచ్చిరి.
పి. జి. రాజుపర్తి (యూరోపియన్ స్కూల్స్ ఇన్ స్పెక్టరు) గారు కేటియదమున మద్రాసు వచ్చిరి.
ఆర్. డాస్ (టౌన్ ప్లానింగ్ డైరెక్టరు) గారు నిన్న రాత్రి సారావూరు వారి.

నెం 102 బ్రాము

మద్రాసు ఎలక్ట్రీక్ బ్రాంకె కంపెనీవారి కొత్త బ్రాము (నెం. 102) కేటియండి నగరములో పడుగినుచున్నది. ఇది సూతనల్లపల్లి నిర్మింపబడియున్నది. దిగుటకు ఎక్కువలకును రాండు ద్వారములే కలవు. వీనిలో, నొక్కొక్కదికను బ్రాము నెక్కువపుడు ఒక్కటే తెరవబడియుండును. లోపల 52 మంది కూర్చుంటుండును. 24 గురు నిలిచియుండుటకును సుదృఢపడెనని తెలియుచున్నది. బల్లులు చిన్నవనటచే నిలుచునియుండవలసిన 24 సంఖ్య అగ్ని ధ్వని జాగుండును. తేనియడల ప్రయాణికులకు యెక్కువలకును, పొగుకును సరిగ వారియుండక, చాల ఇబ్బంది కలుగును. ద్వారమునందు గల ప్రాభువులన కంపెనీ యుద్ధోత్సాహము, పారబాటు బ్రాము నడుచుచున్నపుడు దానిలో బ్రతేంద్రకాచేడియనుజాలకును అపాయము వాటిల్ల వచ్చునని కొంద రభిప్రాయపడుచున్నార. కంపెనీవారు ఈ యంశమును బరిశీలించెదరు గాక. బ్రాము పచ్చిరంగు కలిగి, చూడటకు మిక్కిలి సాంపుగా నున్నది.

మలబారు టెనన్నిబిల్లు

కల్లికోలు, నవంబరు 15:- మలబారు టెనన్నిబిల్లును రాజప్రతినిధిగారి ఆమోదింపదనియు, మద్రాసుగ జేటునందు ప్రకటించబడగానే ఈ బిల్లు అమలునకు వచ్చుననియు మలబారు టెనన్ని అసోసియేషను కార్యదర్శి ఢిల్లీనుండి తెలిపి వార్త వచ్చినది. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు వాలంటీరుల కేసు

18 ఏండ్లు మించుచానికి బోర్డులు స్కూలు శిక్ష

16 గురికి 6 నెలల కఠినశిక్ష

రా. బి. శ్రీహరిరావుగారి యెదుట

మదరాసు నవంబరు 19:- శ్రీమతి కామాక్షమ్మగారు మరియు వాలంటీరులపై కేసు నిష్పన్న బార్నిబువుల పోలీసు కోర్టులో విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. బదుటివా రెవ్వరు లోనికి రాకుండ పోలీసువారు చాల యెర్పాలులు గావించిరి. 12 గంటలకు విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. 2 గంటలవరకు వాలంటీరులపై డిక్టేట్ కొనుబట్టి సర్యాయుల ఫలహారాంతరము సాక్షుల విచారణ జరిగెను.

ప్రముఖకా పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సమ్యక్ గారు ప్రధానసాక్షి. వార్తాకు జరపవలసిన దను కౌన్సిలరుల పుచ్చుచుండగా ముగ్గురిని అరెస్టుచేసితి ననెను. కొత్తలు బహువధ్దు ముగ్గురి అరెస్టుచేసితి నని సాక్షులు బదుట తెలిపెను.

అసిస్టెంటు కమిషనరు ఆ సంతాచారి గారు 18) నెంబరు యిల్లు తాను సోదాచేసి నట్లు అందులోనున్న 18 ముద్దాయిలను అరెస్టుచేసి, అక్కడనున్న కరవత్రులను తీసికొనివెళ్ళుచు తెలిపెను. 9 గురు ముద్దాయిలు సరళిపిల్ల మున్నగువారు తమ హాళి గోర విడుదలచేయబడిరి.

మిగిలినవారు తప్పు చేయలేదని. వారిలో 18-20 ఏండ్లు ముగ్గురు తొమ్మిండుచిరిని బోర్డులు స్కూలునక రెండేండ్లపాటు పంపదలచినననియు, అదే కనీసశిక్ష అనియు, మే జజ్మీలు గారు వారి కేసు క ప ర చి ఆలోచించి తుమాపణ కొరలుటకు రేపటిరకు వాయిదా యొసంగివెళ్ళినయి చెప్పిరి. మిగిలిన ముద్దాయిలు యీదు మించినవారు గావున ఆరు నెలలు శిక్ష విధింపవలసియుండును. వారుగూడ ఆలోచించి రేపుచెప్పవచ్చుననిరి. ఇతరు తెలివో మిమ్మిడు ముగ్గురులకు ప్రాత్యాకొంచునుండురు. వారినిగాంచి మోసపోవలసి మేజజ్మీలుగారు హెచ్చరించిరి.

నేడు. రా. బి. శ్రీ హరిరావుగారు యెదుట శ్రీమతి జెప్పిరి. ముద్దాయిలు 88 గురు అక్రమసభ్యుల 149 నెక్కును ప్రకారము శిక్షించబడిరి.

శ్రీమతి కామాక్షమ్మగారికి 6 నెలలు విశ్రాంతి, 15 గురికి చెరి 6 నెలల కఠి శిక్షయును విధించిరి. వీరందరిని నీ. తరగతిలోనుంచి.

ఎస్. ఆర్. విశ్వనాథమ్యగారు మరియు ఏడ్లు 18, 20 ఏండ్లలోపువారిని తంజావూరు బోర్డులు స్కూలులో రెండేండ్లపాటు ఉండవలెనని తీర్పుచెప్పిరి. తుమాపణగోర 9 గురు విడుదలచేయబడిరి.

మేజజ్మీలుగారి అభిప్రాయము

శిక్షాశిక్షకు మేజజ్మీలుగారు యీ యువకులు దుర్మార్గులుబట్టి నిరక్షయుగ తిరుగుచున్నారని. వారికి విద్యలేదు. వృత్తిలేదు. బోర్డులు స్కూలుకు పంపిననో బాగు పడుదు రని దలంచెదనినిరి. వాలంటీరులు మేజజ్మీలుగారికి కృతజ్ఞతదెలిపి, యిది యు ఒక మేలేమనియు, తాము బోర్డులు స్కూలు మర మృతుచేయుదు మనియు జెప్పిరి.

శ్రీమయ్యానియను కాంగ్రెసు

కార్యసంఘసమావేశము

జనరలు ప్రెక్ సూచనలు

కలకత్తా, నవంబరు 18:- శ్రీమయ్యానియను కాంగ్రెసు కార్యసంఘసమావేశము నిన్న సాయంకాలము నువూన్ చంద్రబోసుగారి అధ్యక్షతన జరిగినది. రాజకీయాంధో శివముసంస్కృతున నిర్బంధింపబడి శిక్షించబడి శిక్ష ననుభవించి విడుదలయిన అన్యత్తుని కార్యదర్శిని అభివంశించును తీర్మానములు గావించబడెను. ప్రస్తుతపరిస్థితులపరించి చర్చజరిగెను. దేశమున దలి కార్మికులందరు సమైక్యతలము నని దేశ్యాండి గారు నూటించిరి. ఈవిషయమై చర్చ జరుగుచున్నది. కేంద్ర సభమునుండి వీలిపోయినసభ్యులను మరల చేర్చుకొను విషయమై కొంతచర్చజరిగెను. ఈరాజీప్రశుత్తుములు కొనసాగు నూచనక కనుపట్టుచున్నవి. (శ్రీ ప్రె.)

డేరాడునులో లాఠీఛార్జి

అలహాబాదు, నవంబరు 19:- జవహరిలాలు దినోత్సవముసందర్భమున ఉత్సవము ఏర్పాటు చేయబడుచుండగా నీ లాఠీఛార్జి చేదరగట్టిరి. చాలమంది రోడ్డుకడ్డముగ పండుకొని కదలలేదు. చూడవచ్చినవారినిగూడ కొట్టిరి. ఇరువురు శ్రీలు మరగొందరు అరెస్టుచేయబడిరి. ఎంతయండి దెబ్బలు తగిలినో తెలియదు. (శ్రీ ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్ర ములశాసనసభ

వీధులూపు నభ్యుదయ చౌదరి బహిరంగము
అధ్యక్షతవదికి పోటీచేయుట

లక్నో, నవంబరు 18:- కేటిదిసము సంయుక్త రాష్ట్ర ముల శాసనసభ ప్రధానసమావేశము జరిగినది. కాంగ్రెసు వారిచే బలపరపబడి ఎన్నికలకుండు గలిచిన 9 మంది నిమ్మ జాతిసభ్యుల సభకు వచ్చియుండిరి. 118 మంది రాజకీ ప్రమాణములు గావించిరి. 9 మంది నిమ్మ జాతిసభ్యులు రాజకీ ప్రమాణములు గావించుటకు ఘాటకాలము పట్టెను. పిమ్మట అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిగెను. కడచిన సమావేశమున సభకు అధ్యక్షులు గ నన్ను లాలాసీతారాం గారొక అభ్యర్థిగ నుండిరి. నిమ్మ జాతి సభ్యులను వీధులూపువృత్తి గలవాడును వారణాసి నియోజకవర్గపు ప్రతినిధియగు చౌదరి బహిరంగము గారు మరియు అభ్యర్థిగ నుండిరి. లాలాసీతారాం గారికి 108 వోట్లు, చౌదరి గారికి 91 వోట్లు వచ్చెను. ఈవిషయన లాలాసీతారాం గారు చూడవలసినవారు కానసభకు అధ్యక్షులగ ఎన్నుకొనబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

లాహారులో నాయకుల అరెస్టులు

లాలా దునిచందు, పండిత సంతానంగార్డు
మున్నగువారు

జవహరిలాలు దినోత్సవ సందర్భమున
లాహారు, నవంబరు 18:- పోలీసువారు నిన్నరాత్రి కాంగ్రెసు నాయకులు పలువురను అరెస్టుచేసిరి వారిలో లాలా దునిచందు, పండిత సంతానంగార్డు, పండిత తాకూర్దాసు ముల్లానిగార్డు గలరు. వీరి ముగ్గురును యీ ముగ్గురే విడుదలైరి. జవహరిలాలు దినోత్సవమునకుగాను వీరు అరెస్టుచేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

లాలా దునిచందుగారు సాయంకాలము బర్మలాకు కేసు పై పోవుచుండగాను, పండిత సంతానంగార్డు రాత్రి 10 గంటలకు, మహతా అనందశోధ, అమీరజహీవాను, కాసిమ గార్డును పగలు అరెస్టుచేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)
సాంధి పిండివానుగారు, నవయవ్వన భారత సభవారు ముల్లాను జెయిలునుండి విడుదలచేయబడినవారు తిరిగి వెంటనే అరెస్టుచేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

జవహరు స్థారక దినోత్సవము

ముజఫరుపూర్లో పోలీసువారు ప్రజలపై
తుపాకులను కాల్పుట

ముజఫరుపూర్, నవంబరు 7:- జవహరు స్థారక దినము సందర్భమున ముజఫరుపూర్ నగరమున ఎట్టి ఉత్సవము జరగ గూడదని జిల్లామాజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువు లొసగిరి. 8000 మంది ప్రజలు మాజిస్ట్రేటు ఉత్తరువును ఖిక్కరించి ఊరేగింపు జరిపిరి. పోలీసువారు 27 మంది నాయకులను అరెస్టుచేసి ఊరేగింపును చెదరగొట్టి బ్రయత్నించిరిగాని గుంపుచెదరకపోయెను. పోలీసువారు తుపాకులను ప్రేల్చి గుంపులు చెదరగొట్టిరి. ముత్వరకు గాయములు తగిలెను. (ఆ. ప్రె.)

రాఘవేంద్ర రావుగారికి ఏడాది శిక్ష

బళ్ళారి జిల్లా కార్యదర్శి

బళ్ళారి, నవంబరు 18:- ఎం. రాఘవేంద్రరావుగారు బళ్ళారి కాంగ్రెసు సభకు కార్యదర్శి పోస్టులో కనివారము నాడు అరెస్టు చేయబడినవారు జాయింటు మేజజ్మీలుగారిచే విచారింపబడిరి. 108 నెక్కును ప్రకారము ఏడాది శిక్ష విధింపబడిరి.

డా|| వ. రావు గారు ఆదోనిని నానుట, వారిస్థానే కార్యదర్శులగ జిల్లా అధ్యక్షులును, కర్నాటక చూడన నియంతయు అను వి. నానుకాలపుగారిచే నియమింపబడిరి.

144 నెక్కును ఉత్తరువు

బళ్ళారి లాలాకాయంతలను, శివసప్తి రావు దుర్గలయందును కాంగ్రెసు సభకు ప్రభాతు ఫేరీలు ప్రభాదములు జరగ రాదని 144 నెక్కును ఉత్తరువు ప్రకటించబడెను. (ప్రత్యేక విలేఖరి.)

పీలు ప్రభువుగారి ఆశురము

కృష్ణ ద్వైతపు ప్రభుత్వపరిపాలన సమయమునందు ఇండియామంత్రిగనుడిన పీలు ప్రభువుగారు, కొంత కాలమునుండియు, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము నొనగగూడదని, ఆదోళన నలుపుచుండిరి. రాండుటేబిలు సమావేశములో తమ యభిప్రాయములను తెలుపుటకు వీరికి స్వచ్ఛావకాశముగలిగెను. వీరి ప్రసంగముగాంచిన, రాండుటేబిలు సమావేశఫలిత మెట్లుంటుందో గ్రహించిలగును. అధినివేశస్వాతంత్ర్యము ఆదర్శముని తెలుపబడిన మాత్రాన, అది వెంటనే సిద్ధించునని భ్రమపడ గూడదని, పీలు ప్రభువుగారు తెలియజెప్పిరి. తమవాదమును బలపరచుకొనుటకుగాను, గమ్యస్థానము వేరు, దానిని పొందుటవేరని రాజప్రతినిధిగారు చెలిపినవ్యాఖ్యలను వీరు ఆధారముగ నైకొనిరి. అధినివేశస్వాతంత్ర్యము వెంటనే ప్రసాదించబడునని, ఎవరును తెప్పలేదని, వీరు భారతీయప్రతినిధులకు జ్ఞాపకముజేయుచున్నారు. అసహాయోద్యమము చార్జన్యరహితముగ నుండునని, కన్సర్వేటివు లెన్నడును సమ్మతేడట. పాపము వీరికిపుడు ఆశాభంగము కలిగెను గాబోలు. రాండుటేబిలు సమావేశమువారికి సంస్కరణవిధానము నేర్పాటు జేసినను, కాంగ్రెసువాదులు దీనిని పూర్ణస్వరాజ్యావోళనమునకై వినియోగించెదరని, పీలు ప్రభువుగారు భయపడుచున్నారు. అందుచే ఎట్టిసంస్కరణముల నిపుడు తలపెట్టవలదనియే, వీరియభిప్రాయము గాబోలు.

బ్రిటీషువారిని విదేశీయులకింద భావింపవలదని, పీలు ప్రభువుగారు వేడుకొనుచున్నారు. మరియొక వింతవిషయమును వీరు చెలిపిరి. సైమను కమిషనురిపోర్టును ప్రజాశయప్రతికూల మని చెప్పట నరిగదని చెప్పటయ గాక, ఇది విప్లవసూచక మగు నివేదిక యనిగూడ వీరు చెలిపిరి. పాపము పీలు ప్రభువుగారి దృష్టికి సైమను కమిషను రిపోర్టులో సూచించబడిన సంస్కరణములే విప్లవకరముగ దోచెను గాబోలు. రాష్ట్రములకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటకన్నను విప్లవకరమగుసూచన యేనియని, వీరు రుదుగుచున్నారు. కాని సైమను కమిషను రిపోర్టు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమును తొలగింపగోరినను, రాష్ట్రములలో స్వపరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టలేదని, రిపోర్టును చదివినవా రందరకును తెలిసియేయున్నది. దీనినిబట్టి రాష్ట్రములలోగూడ స్వపరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టుట పీలు ప్రభువు ప్రభృతుల కిష్టములేదని, స్పష్టమగుచున్నది. రాష్ట్రములలో మార్పులు జరుగుచున్నపుడు, కేంద్ర ప్రభుత్వము నందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టగూడదని, పీలు ప్రభువు

గారు కంఠోక్తిగ చాటుచున్నారు. తుదకు వీరి కోర్కెయే నెగ్గవచ్చును. వీలన, ఇండియా ప్రభుత్వమువారుగూడ కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టుటకు ముందుకురారు. సైమను కమిషను రిపోర్టు, బాధ్యత అనలే పనికిరాదనగ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బాధ్యత కవకాశము గలదని మాత్రము చెప్పిరిగాని, పర్యవసానమునందెట్టిమార్పు గలిగింపలేదు.

అందుచే కేంద్రప్రభుత్వమునందు మార్పును సని, పీలు ప్రభువుగారు భీతి జెడబనిలేదు. పీలు ప్రభువుగారు, ఫెడరల్ పద్ధతి వెంటనే అమలులోనికి రావలయునని కోరుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దీనిని దూరాదర్శముగ భావించిరి. వెంటనే ఫెడరల్ విధానము నేర్పాటుజేయుచో, స్వదేశ సంస్థానములన్నియు హైందవ సమాఖ్యతో జేరి, తగినవర్గాలు జరుగువరకు, బ్రిటీషు ఇండియాకు స్వపరిపాలన మీయ నక్కరలేదని, పీలు ప్రభువుగారు భావించుటచేతనే, వీరిట్టి సంస్కరణమును వెంటనే కోరుచున్నారు. కాని స్వపరిపాలనముపై నాధారపడని, యూనిటరీవిధానముగాని, ఫెడరల్ విధానముగాని, నిరుపయోగము. ప్రపంచమునందు ఏ ఫెడరల్ విధాన మయినను, స్వపరిపాలనముపై నాధారపడి యుండును. కాని హిందూదేశమున మాత్రము, నిరంకుశాధికారముపై ఫెడరల్ విధానము నాధారపరుపవలయునని, పీలు ప్రభువుగారు కోరుచున్నారు. పీలు ప్రభువుగారి యాహుతో, హిందూదేశమునందలి యూనిటరీయములు పూర్తిగా నేకీకరించుట యంతగాదు. వీరిప్రతినిధి యగు సర్ హెర్బర్టు కారుగారు, రాండుటేబిలు సమావేశములో ముచ్చటించుచు, కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టుట యసంభవమనియు, మార్పులను త్వరితగతిన గావించగూడదనియు, నటుల గావించునెడల ఇండియా ప్రభుత్వముపట్ల ప్రపంచవిశ్వాస ముండదనియు, ఎచ్చరించిరి. బంగారమునకు వెలిగారమువలె, కారుగారి ప్రసంగము పీలు ప్రభువుగారి ప్రసంగమునకు వన్నెపెట్టెను. ఇంత కన్నను వీరి కేమి గావలెను?

ఆల్వారుమహారాజుగారి వింతసూచన

ఆల్వారుమహారాజుగారు రెండువిధములగు సూచనలను చెలిపిరి. మొదటిది బ్రిటీషు ఇండియా నంతను సాంఘికసంస్థానములకిందట విభజించుటకాటి. దీనివలన, స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చునట. రాజప్రతినిధిద్వారా సార్వభౌమునితో సబుధ మేర్పడి, సాంఘికవివాదము లంతరించునట. అధినివేశస్వాతంత్ర్యమున కిష్టములభిమాన మగునట. ఆల్వారు మహారాజుగారి సూచనబోలు సూచనలను గావించిన బ్రిటీషు ప్రముఖు లిదివరకు లేకబోలేదు. అందుచే ఇది క్రొత్తసూచన గానేరదు. కాని, దేశ సాభాగ్యము గోరువా రెవరును యిట్టి ఏర్పాటు నామోదింపజోరు. బాధ్యతతోగూడిన పరిపాలన మునే హిందూదేశము గోరునెడల, దీనిని త్వరలో ప్రసాదించవలయునని, ఆల్వారుమహారాజుగారు రెండవ సూచన గావించుచున్నారు. కాని స్వదేశ సంస్థానాధీశులు హైందవస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి మనఃస్ఫూర్తిగ తోడ్పడెదరను నాశ యంతరించుచున్నది. రివామహారాజుగారు త్వరితముగ ముందుకు పోగూడదని, మందలించిరి. కాని, సంస్థాన ప్రజాభిప్రాయమును వీరు గ్రహించుచో, తమమందలింపున కెట్టివిలువలేదని, వీరు గ్రహింపగలుగుదురు.

మద్రాసుగవర్నరుగారి ప్రసంగము

మద్రాసు శాసనసభలో మద్రాసు గవర్నరుగారు నిన్నటిదినము గావించిన ప్రసంగము, మామూలువైఖరి నవలంబించుచున్నదిగాని, విశాల దృష్టితో ప్రస్తుతస్థితిని పీడించినటుల దోషము. రాండుటేబిలు సభకు కాంగ్రెసుపక్షము హాజరుగా నందుకు వారిని నిందించుట కెట్టి కారణము గనుపింపదు. వారిని నిర్బంధమున నుంచి, వారు వెడలుట కెట్టి వీలొనగక, మీదుమిక్కిలి వారిని నిందించుట పాలకులకు పరిపాటియగుచున్నది. రాండుటేబిలు సమావేశము స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయునని వెలువడకుండుటచే, ఇంతకు పూర్వము వెడలిన ప్రతినిధులను గూడ తిరిగి రావలయునని, కోరుట సంభవించుచున్నది. రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదలజేయుట కిష్టపడిని, ఇండియా మంత్రిగా రంగీకరింపకున్నారు. సత్యాగ్రహోద్యమమును అణచివైచుటకు ప్రభుత్వమువారు యావచ్చుకీ వినియోగించెదరని, గవర్నరుగారు పలికిరి. ఈ విషయమై దేశము సందేహించుట లేదు. అది సుస్వక్రమగుచునే యున్నది. కాని, వీరు విచారింపవలసిన విషయ మొక్కటి గలదు. నిర్బంధములవలన తలపెట్టిన ప్రయోజనము ఫలించెనా? ఫలంపలేదని, దేశపరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి. అటులగుచో నిర్బంధ పద్ధతులను విరమించి, ప్రజలకోర్కెలను సఫలపరచుటయే మూలసాధన మని, వీరు గ్రహించుట యవసరము గాదా? ఇంకను ప్రాతమార్గములనే అనుసరింపవలయునా? నిర్బంధములను సాగించుటకు తోడ్పడిన అధికారులకును అసాధికారులకును గూడ గవర్నరుగారు కృతజ్ఞత జూపిరి. కాని, నిర్బంధములను సాగించుటకై అవలంబింపబడిన దారుణపద్ధతులను, వీరు కొలదిగ నయినను నిరసింపకుండుట, భావ్యముగ లేదు. మద్రాసు హైకోర్టువారు గూడ ఇట్టి పద్ధతులను నిరసింపవలసినవచ్చెను. విదేశముల నుండి వచ్చినవారు గూడ వీని నేవగించుకొనుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు తమప్రతిష్ఠను కాపాడుకొనుట కయినను, తీవ్రనిర్బంధవిధానముపట్ల విచారము చెలుపుట సమంజసమై యుండెడిది. ఇటులనే ఎట్టిబాధల నయినను సహనముతో నోర్చికొనిన దేశారాధకులగూర్చి వీరు కొలదిగ నయినను ప్రశంసించుట, ధర్మమైయుండెను. కాని వారటుల గావించరయిరి. నాగరికప్రపంచ మంతయు అహింసాబద్ధతై బాధల ననుభవించుచున్న ప్రజల సహిష్ణుతను కొనియాడుచున్నది. ఉద్యమమును స్థాపించినవారి యుద్దేశ్యములు శాంతయుతములని గవర్నరుగారు రంగీకరించిరి. అట్టితరి, వీరియెడ జూపవలసిన వైఖరి తీవ్రనిర్బంధప్రయోగము గాజాలదు. ఎన్నికల గూర్చి ముచ్చటించుచు, చెన్నరాజధానియందొకను సరియగు రాజకీయపక్షము లేర్పడలేదని, గవర్నరుగారు వగచిరి. కేవల సాంఘికపక్షములను విల్లించుడను ప్రభువుగారు ప్రోత్సాహపరచిరి. పిమ్మట రాజకీయ పక్షములు పెరుగుట కవకాశము లేకబోయెను. రాజకీయపక్షములు పెరుగకుండుటకు వేరొక కారణముగూడ గలదు. హిందూదేశము పరాధీనదేశముగ నుండునంతవరకు, ప్రజాపక్షము, ప్రభుత్వపక్ష మను రెండుపక్షములకే స్థానము గలదు. అంతవరకు దేశస్వాతంత్ర్యమే ప్రధానా

కయ మగును. అందుచే హిందూదేశము స్వపరిపాలనము బొందిన పితృల గాని, సరియగు రాజకీయ సూత్రముల నడపరించి పక్షము లేర్పడజాలవు. అంతవరకును జాతిభేదముల నడపరించుచు, ఉద్యోగాపేక్ష నడపరించుచు పక్షము లేర్పడుచుండును. స్వాధ్యపరలు వీనిద్వారా స్వప్రయోజనమును సాధించుకొనుచుండును. సత్యాగ్రహోద్యమమువలన, దేశపుటార్థికస్థితి చెడిపోయె నని తెలుపుట పాలకులకు ఆచారమయినది. గవర్నరుగారును ఇట్టి యాచారమునే అడపరించిరి. కాని, యిట్టి నుమవుల కాధారము లేదని, బొంబాయి ప్రొండవ వాణిజ్యసంఘాధ్యక్షు లిటీవల సహేతుకముగ నిరూపించిరి. ప్రస్తుతార్థిక దుస్థితికి, ప్రభుత్వమువారి స్థితివిధానమే మూలకారణమయ్యెను. ఏ రవలంబించిన యాపాయి మారకపురేలు, వర్తకమును స్తంభింపజేసెను. దానిఫలితములనే దేశ మిపుడనుభవించు చున్నది. ఇంతయిగాక ఎచ్చు వడ్డీబెట్టి విదేశము నుండి ఋణముల చెచ్చువద్దతియు, దేశమునకు తీరని నష్టము గలిగించుచున్నది. మహాత్ముని యుద్యమమువలన, స్వదేశవత్త్రునిర్మాణ మధికమై బీదల కత్యంతలాభము గలుగుచున్నది. విదేశవత్త్రములు రాకుండుటవలన ప్రజలకు నష్టము గలుగుట లేదు. ఎక్సైజు రాబడి తగ్గినందులకు చింతింప నవసర ముండదు. మద్యపాన దురభ్యాసము తగ్గినందుల కిది నిదర్శనము. దీనివలన ప్రజల సౌభాగ్యము పెంపొందగలదు. ప్రొండవ సమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కారము గావలయుననిన, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధిని చేకూర్చుటకన్న వేరు మార్గము గనుపింపదు. ఈసంగతిని ప్రభుత్వమువారు గ్రహించి, ప్రజలు సలుపుచున్న ప్రయత్నముల కడ్డదగులకుండుట యవసరము. అందుకుమారుగ పరిపాలనమువలన కలిగిన లోపముల కన్నిటికిని, కాంగ్రెసువారే కారకులని వారిని నిందించుటవలన ఎవరికిని విశ్వాసము గలుగజాలదు. హిందూదేశము నందు వర్తకము స్తంభించుటకు కాంగ్రెసుపక్ష సంచలనము కారణభూత మగుచో, ప్రపంచ మందంతటను ధరలు తగ్గుటకును అధికదుర్గతి కలుగుటకును కారణభూతు లేవరో పాలకులు తెలుపవలసి యుండును. నిజమేమన, పాశ్చాత్య దేశములందవలంబింపబడుచున్న అధిక పారిశ్రామిక విధానము నిరుపయోగ మయ్యెననియు మానవకళ్యాణమున కిది తోడ్పడ దనియు, క్రొత్త ఆధారములపై దీనిని పునర్నిర్మింపవలయుననియు, విదితమగుచున్నది. అందుకు గాంధీమహాత్ముడు సరియగుమార్గము జూపుచున్నాడు.

గాంధీమహాత్మ్యము : స్లోకోంబుగారి వ్యాసము ఇంతకుపూర్వము డెయిలీ హేరాల్డు పత్రికా ప్రతినిధిగ హిందూదేశమునకు విచ్చేసి, జయిలులో గాంధీ మహాత్మునితోను, వెలుపల పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారితోను, తదితర నాయకులతోను సంప్రతించి, హిందూదేశ పరిస్థితులగూర్చి భావగర్భితము లగు వ్యాసములను డెయిలీ హేరాల్డు పత్రికకు వ్రాసిన స్లోకోంబుగారు, “గాంధీమహాత్మ్యము”ను గూర్చి న్యూయార్కు నేషను పత్రిక కొకవ్యాసమును వ్రాసిరి. హిందూదేశమున జాతీయ భావము అన్నివృత్తులవారిలోను అన్ని సంఘములవారిలోను వ్యాపించె ననియు, గాంధీ మహాత్మునే ఎల్లరును దేశనాయకునిగ పరిగణించు

చున్నారనియు, స్లోకోంబుగారు చెలిపిరి. మహాత్ముడు అహింసావ్రతమును అత్యంతవైభవముతో సాగించెననియు, దౌర్జన్యమున కవకాశము లేకుండజేసె ననియు, హిందువులకు ధైర్యమును, కష్టసహిష్ణుతను సిక్కులకును, మహమ్మదీయులకును అహింసను, అలవడజేసి, జాతీయసంయోగమును కూర్చెననియు, స్త్రీలుగూడ ధైర్యసాహసములను జూపుచున్నారనియు, ఇట్టి దృశ్యమును గాంచి పిమ్మట భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కర్హులు గారనట సత్యమార మనియు, బ్రిటీషువారిని కరించినను అంగీకరింపకున్నను భారతీయులు స్వరాజ్యార్హతను ప్రపంచమునకు రుజువు చేసి రనియు, స్లోకోంబుగారు స్పష్టపరచిరి. ఇట్టి మహోద్యమమును నిర్బంధములచే నణచివైవ దలచుట వ్యర్థమని, స్లోకోంబుగారి తలంపు. మహాత్ముడు ప్రారంభించిన యుద్యమమును గారించి, భారతీయుల కోర్కెలను సఫలపరచివో, ఇంగ్లండు కఠినపక్షము గలుగునని స్లోకోంబుగారు మందలించుచున్నారు. భారతీయులవాంఛలను సఫలపరచుట కింకను ఆలసిండుచో, హిందూదేశము బ్రిటీషుసామ్రాజ్యమునకు దక్కదని, స్లోకోంబుగారు చెలుపుచున్నారు. స్లోకోంబుగారి వ్యాసముపై వ్యాఖ్యానము జేయుచు, న్యూయార్కు నేషను పత్రిక ఇటుల వ్రాసెను:

“హిందూదేశపరిస్థితులు, స్లోకోంబుగారు వివరించినటు లున్నచో, లండనుగాక ఎట్టవాడాయే ప్రొండవరాజకీయవ్యవహారములకు కేంద్రస్థాన మని జెప్పవలెను.”

స్లోకోంబుగారు అమెరికా దేశమునకు నిజస్థితిని చెలిపి, యువకారము గావించిరి. స్లోకోంబుగారు బ్రిటీషు లేబరు పక్ష ప్రముఖు లగుటచే, వీరు ద్వేషభావముతో నిట్టి వ్యాసమును వ్రాసి రని చెప్పట కెట్టి హేతు వుండజాలదు. నాగరిక ప్రపంచ మంతయు హిందూదేశనిజస్థితిని గ్రహించుటకు, స్లోకోంబు, బ్రెయిలు ఫర్డు గార్ల బోలు బ్రిటీషు లేబరుపక్ష ప్రముఖులు వ్రాసిన వ్యాసములు అక్కరకు రాగలవు. వీరు వివరించిన స్థితి గాంచి, ఇంగ్లండు తల వాల్చవలసి యుండును. వెంటనే తన అవమానమును తొలగించుకొనవలయుననిన, ఇంగ్లండు హిందూదేశమునకు స్వేచ్ఛను ప్రసాదించుట దప్ప చేరుమార్గము గనుపింపదు. ఈ విషయమై ఆలసించిన కొలదియు, నష్టము ఇంగ్లండుకే కలుగు నని, స్లోకోంబుగారు గావించిన మందలింపునందు అతిశయోక్తి కనుపింపదు. ప్రపంచ దృష్టియంతయు ఎట్టవాడపై లగ్నమై యున్నది. లండను సమావేశము హిందూదేశ సమస్యను పరిష్కరింపగలుగునని, ఏరును భావించుటలేదు. న్యూయార్కు నేషనుపత్రికగూడ ఈ సంగతిని గుర్తించి ప్రొండవరాజకీయవ్యవహారములకు ఎట్టవాడాయే కేంద్రస్థానము గాని, లండను గాదని చాటినది. ఇక నయినను, హిందూదేశమున కాంతిని నెలకొల్పవలయుననిన, ఎట్టవాడ మందిరమున తపము జేయుచున్న యోగిపుంగవునితో సమాధానపడుటయే, ఇంగ్లండునకు పరమకర్తవ్యము

సర్ మహమ్మద్ షాఫీగారి ఎచ్చరిక
ప్రత్యేకసాంఘికవాదులలో సర్ మహమ్మద్ షాఫీగారు అగ్రగణ్యులని పేరొందిరి. ఇట్టివారుగూడ కాంచుబీలు సమావేశములో ముచ్చటించుచు, బ్రిటీషు పార్లమెంటు సభ నిద్రమత్తులోనుండి

హిందూదేశమువిషయమై ఎక్కిత్రధ వహించుకున్న దనియు, హిందూదేశమునందు అశాంతి విద్యాధికులలోనే గాక, జనసామాన్యమున దంతటను వ్యాపించి యున్నదనియు, జనసామాన్యముగూడ చేసే స్వేచ్ఛ కొరకు త్యాగముల గావించుచున్నారనియు, కాంచుబీలు సమావేశము ప్రజాశయములను సఫలపరచివో, భావిస్థితి ఎటు లుండునో తా మూహించజాలకున్నామనియు, షాఫీగారు స్పష్టపరచిరి మహమ్మదీయులు గూడ స్వరాజ్యమును త్వరలో బడయగోరుచున్నారనియు, సైమను కమిషను రిపోర్టును అన్ని పక్షములవారును నిరసించి రనియు, కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టనందులకు భారతీయు లెల్లరును ఆశాభంగు లయి రనియు, ప్రొండవసమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కార మగుచో సామ్రాజ్యమునకు శ్రేయము కలుగుననియు, షాఫీగారు తేటపరచిరి. షాఫీగారి ప్రసంగము బ్రిటీషు వారి కొక గుణపాతమును నేర్పగలదు. హిందువులును మహమ్మదీయులును, ప్రత్యేక సాంఘిక విషయములం చెట్టి యభిప్రాయభేదము కలిగియున్నను, దేశ స్వేచ్ఛను గోరుటలో ఏకమనస్కులై యున్నారని, ఇంగ్లండు గ్రహించుచో, హిందూమహమ్మదీయ విభేదములను స్వరాజ్యసిద్ధి కడ్డగ నిలుప వీలులేదని కనుగొనగలదు. షాఫీగారి యభిప్రాయములే యిటుండ, ఇతర మహమ్మదీయ నాయకుల యభిప్రాయము లెటు లుండునో యూహించుట సులభ సాధ్యము.

మల్లాది యజ్ఞ నారాయణగారి అస్పృశత

బాపట్ల న్యాయవాదులును, రాజకీయ నిర్భంధితులు నగు మల్లాది యజ్ఞనారాయణగారు కడ్డలూరుజయిలులో చాల జబ్బుగ నున్నారని, వారిని సందర్శించినవారు చెలుపుచున్నారు. వీరు 22 పౌనల బరువు తగ్గిరనియు, జ్వరముచేతను ఉబ్బసము చేతను బాధపడుచున్నారనియు, వీరు సూచించిరి. యజ్ఞనారాయణగారిని చెన్నపురి జనరల్ ఆస్పత్రికి తీసికొనివచ్చెదరని యిదివరకు వదంతి బయలుదేరెనుగాని, ఇంతవర కది జరుగ లేదు. వ్యాధి బలముగ నున్నచో, వీరిని వదలివైచి, స్వస్థత గాంచుట కవకాశమిచ్చుట యవసరము. వ్యాధి బలముగ లేదని ఎంచునడల, కడ్డలూరు జయిలునుండి మరియొక జయిలుకు మార్పుటయయినను, జరుగవలెను. కడ్డలూరువాతావరణము వీరికి సరిపడినటుల లోపదు. ఇంతకు పూర్వము రాజమహేంద్రవరములో చనిపోయిన కుమారస్వామిగారి సందర్శము జూచిన, నిర్బంధితుల ఆరోగ్యమువిషయమై కారాగృహాధికారులు ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహించివో, ముప్పగలుగునని విదితమగును. యజ్ఞనారాయణగారి శరీరదుస్థితిగూర్చి కనుగొని, ప్రభుత్వము వారు తగుచర్యకు గడంగగోరెదము.

సిక్లాసు ఖయిదీలు : బెయిలుస్పర్థుగారు

బెయిలుస్పర్థుగారు డండం జయిలులోని పరిస్థితులను వివరించుచు, సిక్లాసు ఖయిదీల కష్టములపార మని తెలిపిరి. తరగతులవిభజనము, విరుద్ధముగ నున్నదనిరి. విదేశీయులకుగూడ, కాగృహ పరిస్థితులు దుర్భరముగ దోచుచున్నను, హిందూదేశాధికారులు వీరిని సంస్కరింప బూనుకొనుండుట, దేశ దుస్థితికి నిదర్శనము.

వార్తలు-విశేషములు

జర్మనీ దేశపు కాపనసభ తన రెయిన్ స్టాగ్ నకు హెర్లాబ్ గార్భాక్షులకు నెక్కుకొనబడి, ఇతడు సోవల్ షు పక్షముయొక్క యభ్యర్థి. ప్రజాపక్ష కార్యకర్తలగు డాక్టరు స్ట్రోబుగారి కన్నను లాబ్ గారికి 60 వట్లు అధికముగ వచ్చెను. నాటి, మధ్యస్థ, జాతీయ పక్షముల ముడి మూపురుషాభ్యుక్తు లెన్నుకొనబడిరి. లాబ్ గారికి కాపనసభా వ్యవహారమునందు విశేషము భవము గలదని 'లండను ట్రైబ్యున్' పత్రిక చెలుపుచున్నది. రెయిన్ స్టాగ్ మురల దీనింబట్టి సమావేశమగును. డాక్టరు బ్రూనింగుగారు, పరిపాలకవర్గమువారును తమ చట్టములకు యధిక సంఖ్యాపక్ష యామోదమును యిచ్చునుమనిగిన సమావేశము నందు బడయగల్గిరి. జర్మనీ యందరాచకమును, ప్రజాప్రభుత్వమునకు విపత్తును వాటిల్లునని భయము చేసి రాజకీయ పక్షములన్నియు ప్రభుత్వపక్షమును బూనెను.

అట్టి బహు మూడవ వారమునందు ప్రపంచమునందు వాతావరణసిధి యొక స్థలమున నుండినట్లు వేరొక స్థలమునందుండి యుండలేదు. ఎండకాలమునందు కన్న నింగ్లాండునా దావారమున వేడిమి హెచ్చుగనుండెను. అయినను మార్చి 9వ యాహ్లాదకాముగ నె యుండెను. ఫ్రాంసులో నన్నవో విపరీతముగ వర్షము పడి, వరదలు వచ్చెను. నేననది పొంగి, పారిస్ నగరమునం దిబ్బాదికలెను. డిజోన్, నెడాంలయందు వీధులలో పడవలయ్యెనే. వెర్జీనీన ద్వీపము ఆమెరికా తూర్పు రాష్ట్రములయందు వర్షము బొత్తుగ కురియునాడన, న్యూయార్కు, న్యూజేర్సీయ దలి యరణ్యములలో విహారకరుల యగ్ని జ్వాలలు లేచెను. ఈ వారమునందు దక్షిణ ఇండియాలో నెక్కుడుగ వర్షించియుండెను.

యూరప్ లో దక్షిణ ఆమెరికా ప్రయాణ మిక్రింది రీతిని జరుగునని అధికారులు ప్రకటించియున్నారు. (బార్జిరావ నూరుడు కూడ యువరాజుగారితో వెళ్లెనరు).— 1981-వ సంవత్సరము జనవరి 15 వ తేదీ నాడు "బహ్ పీసా" యను స్త్రీమధులో తివర్నాకుండి బతుకుచేటట్లు; 27 వ తేదీ వరకు తెగ్మడాలోనుండుట; పిమ్మట 31 వ తారీఖునకు మానానాలో ఫిబ్రవరి 3 వరకు కింగ్స్టన్ జెమికాలో; మార్చి 5 తేదీ కి బ్యూనాస్ ఏరిస్ చేరుట. అచ్చట బ్రిటిషు వర్తక ప్రదర్శనమునకు యువరాజుగారు మార్చి 14 వ తేదీని ప్రారంభోత్సవము సలిపెదరు.

జర్మను విమానము "హిట్-ఎ"లో నిశ్చయగత ఇంజెనులకు బదులు బ్రిటిషు ఇంజెను లియడ్వబడునని తెలియుచున్నది. గత వార్తము డాక్టరు డ్వాయర్ గారు ఇంగ్లాండులో నుండినపుడు 9000 హెచ్. పి. కోల్సురాయన్ ఇంజెను తెలిపింది. నితరు కొసంగమాయనని వ్యవహారమును జరిపియుండిరి. ప్రస్తుతము "హిట్-ఎ"లో 1200 హెచ్. పి. ఇంజెనులు వండెను. గలపు. బాండె. ఇంజెనులను నాలుగింటిని తీసివేయుటవలన విమానము యొకను చక్కగ పని చేయునని డాక్టరుగారియభిప్రాయము.

బ్రిటిషు రెయిల్వే వర్క్స్-షాపులందును, స్టోరలయందును పనిచేయు జీతమును తగ్గించుట మొన్నటిదిను. వ్యవహారకర్తలచే వర్గీకరింపబడి సంఘములకు నూచనము గావింపబడెను. ఈ నూచన లావరలోనికి వచ్చుచో మొత్తము 11 మిలియన్ల పౌన్లునును తగ్గిపోవును.

హునీకాగారు చనిపోయినది బాగ్దాదునుండి చేరియుండినవార్త నిజము కాదని నైరెన్ నుండి అధికారులు పంపిన తెలివార్తవలన తెలియుచున్నది. ఇపుడు వారు నైరెన్ లో జుబ్బిసిలో నున్నారు. వారిస్థితిలో నెట్టిమాన్యురు గన్నటుల లేదు.

మూడు సంవత్సరముల వరకు "నీక్ లార్డెన్" రకమునకు చెందు ప్రతిని మొత్తము ప్రతివర్సలలో నూటికి 40 భాగములకు మించకుండ పండింపవలెనని. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించియున్నారు.

తమిళనాడు కాంగ్రెసు

వర్కింగుకమిటీ తీర్మానములు

బహిష్కారోద్యమ ప్రచారము
జాతీయపతాకస్థాపనము, క్రొత్త కార్యసాధన విరూపకము

తమిళనాడు కాంగ్రెసు సమావేశములను ఎన్. సత్యమూర్తిగారు యిట్లు ప్రకటించిరి:—
తమిళనాడు కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ తిరువల్లికిగిరిలో 13/17 తేదీలందు సమావేశమయి యాచిగిన తీర్మానములను గావించినది. సభలో ప్రతినిధులు 5, లేక 6 గంటలనేపు పూర్తిగ చర్చజరిగెను.

ఈ దిగువ సభ్యులు హాజరుయిరి:—

ఎన్. సత్యమూర్తిగారు అధ్యక్షులు, సి. ఎస్. గోపాలరత్నంగారు, కార్యదర్శి, కె. సుతానాగారు, సి. ఎ. ముత్తరంగమొదలగు, సి. వెంకటరంగంనాయుడు, ఎం. భక్తవత్సలం, డి. ఆదినారాయణచెట్టి, ఎన్. లక్ష్మీనారాయణయ్యరు (మధుర) ఎ. వేదరత్నంపిల్ల (వేదారణ్యం) కలపనాయుడు, (కోయంబత్తూరు), జి. ఎం. స్వామినాథముదల్యాగు (గుడియట్టం).

తీర్మానములు

1. తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి జిల్లాలలో వరదలవల్ల బాధకొందిన కారీపట్ల యీ సంఘమువారు సానుభూతి దెచ్చుచు, కాంగ్రెసు సభ్యులు వారికి చేతనైన సహాయము చేయవలెనని కోరుచున్నారు. తాము సహాయ సంఘమును యిప్పటి రాజకీయస్థితిలో నేర్పాటు చేయ వీలులేదని చింతియుచున్నార. ప్రభుత్వమువారు కడపురిధినుండి తీసి ప్రజల కీసమయమున సహాయము చేయవలసియున్నదని చెప్పుచున్నారు.

2. ప్రభుత్వమువారు ప్రజల రాజకీయ జీవితము నణచి నేయ యత్నించుటలో క్రూరపద్ధతుల ననుసరించుచున్నందుకు యీ సంఘమువారు తీవ్రముగ నిరసించుచున్నారు. ఇట్టి నిర్బంధ విధానము వలన నభయ పడక విజయము చేయవలసిన అహింసాపద్ధతిని వీడక స్వాతంత్ర్య పోరాటమును కొనసాగింప వలెనని తమిళనాడు ప్రజులకు విన్నవించుచున్నారు.

3. రాజకీయ ప్రభుత్వ విభాగము సరిగ లేదనియు చాల మందిని నీ. తరగతిలో చేర్చుట అన్యాయమనియు ప్రారంభియు జెయ్యులో గూడ నిరాధారముగ వైదీలను లాటిలతో కొట్టుట ఘోరమైన అపరాధమనియు యీసంఘమువారు దలంచుచున్నారు. సత్యాగ్రహవైదీలను కేసులు చోరులు నీవపు నేరముల కుడ్రోపబడిన బోర్డుల సూక్ష్మ పంపుట వ్యాసువిరుద్ధమనియు అసంపూర్ణ అధికారుల ప్రవర్తన యువకుల నిరంతర హతయట కుడ్రోపబడినవనియు దలంచుచున్నారు.

విదేశవస్తు బహిష్కారము

విదేశవస్తుబహిష్కారోద్యమము జయప్రథముగ జరిగినందుకు యీసంఘమువారు సంతసించుచు ప్రచారముల దానిని పూర్తిచేయగోరిరి. ఇద్దరు ఉత్పత్తిలో తంతుకారకసంఘము వారికి తోడ్పడవలెననియు, ఇద్దరు దొరకనివో కాంగ్రెసువారి అనుమతిని పొందిన మిల్లులనులతో నేయబడిన వస్తువులనే ధరించవలెననియు, వీలులేనిచో చివరకు ఇండియను మిల్లు బట్టలు ధరింపవలెననియు, తమిళనాడు ప్రజలను యీ సభ్యులు వారు హెచ్చరించుచున్నారు. వర్తకు లెవ్వరును విదేశవస్తువుల వ్యాపారము చేయరాదని కోరుచున్నారు.

కె. సుతానం, ఎం. భక్తవత్సలంగారు రెండు, మూడవ తరగతుల స్వదేశీవస్తువుల సప్లై చేయు స్కీము విచారించుటకు నియమింపబడిరి.

5. ప్రస్తుతము అవలంబింపబడుచున్న నిర్బంధవిధానము నకు సరియైన ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు ప్రజలు బ్రిటిషు సరకులను పూర్తిగ బహిష్కరించవలెనని పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూగారి విజ్ఞప్తి యీసంఘమువారు గూడ బలపరచుచున్నారు. వర్తకులందరకు గూడ యిట్టి దేశాభిమానముతో బ్రిటిషు సరకులను నిలువజేయుదురనియు వీలయినంతవరకు దేశీయ సరకులను మాత్రమే నిలువ జే నెదరనియు యీసంఘమువారు నమ్ముచున్నారు. ద్రవిడ రాష్ట్రము నందంతటకు కాంగ్రెసు ప్రచారముల తమతమ ప్రాంతములలోను యీవిషయమై బోధించెదరనియును అటుల బోధించినను విననివారి దుకాణములను బహిష్కరించుటకు యేర్పాటు చేయవలెననియు యీసంఘమువారు ఆజ్ఞాపించుచున్నారు.

6. ద్రవిడ రాష్ట్రముందు తీవ్రముగ ప్రచారము జరిగించుటకు యీ సంఘము వారు నిశ్చయించుచున్నారు గాన, కాంగ్రెసు సభ్యులను గాంధీమహాత్ముడును పిసగిన సందేశములను వ్యాపింపజేయుటకు ప్రతిగ్రామమునందు వంటింటిలు కావలెను. విదేశవస్తువులను బ్రిటిషు సరకులను మద్యములను బహిష్కరించుటకు మాత్రమే వీరు పనిచేయవలసి యుండును. అటుల పనిచేయుటలో

అధికారులు నిరోధకముగ ఉత్తరము చేసిననుగూడ యీ వలంబీరు ధిక్కరించుటయే వారి విధియైయున్నది. కాని అహింసను యంతమాత్రము వీడరాదు.

7. ప్రతివెల కడపటి ఆదివారమునాడు ఉదయం 8 గంటలకు జాతీయపతాకము నెగొల్పు యేర్పాటులు చేయవలెను. మన దేశభక్తికి జాతీయ పతాక మే చిహ్నము గుటచే, ఆ పతాకముయొక్క గౌరవ మును కాపాడుటకు భారతజాతిగలవారును నిలువబెట్టుటకే యీ ఉత్సవము యేర్పడినందునను, యీ ఉత్సవమును కాంతిప్రదముగ జరుపవలెను. దీని జరుపరాదు ప్రభుత్వమునా రాజ్యాపించినను గూడ మన మీ యుత్తరమును జగ్గవుననే యుండవలెను. ఆ నాడు గృహస్తులందరుగూడ తమయిండ్లపై జాతీయపతాకముంచవలెను.

8. తగినంతమంది వాలంటీరులు లభించి ప్రజాభిమానము చేహరిన అన్ని స్థల కలలోను విదేశవస్తువుల దుకాణములనెట్ల కాంతముగ పికెటింగుచేయవలెను. అటుల పికెటింగుచేయుటకు మండల కాంగ్రెసుఅధికారి తగినయేర్పాటు చేయవలెను.

9. 1931 జనాభాను బహిష్కరించు విషయమున భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు వెంటనే నిర్ధారణ చేయవలెనని యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

10. దొరతనమువారు నిర్బంధవిధానమును కత్తిరముగా సాగించుచున్నందున కాంగ్రెసు సంఘములు ఇతివర్తకులతే పనిజేయుటకు వీలులేదు. కావున యీ దిగువసంఘములు తాత్కాలికముగ ఆపనిని నెరవేర్చుటకు నిశ్చయింపబడెను. ద్రవిడ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ బయ్యంగ (కొన్ని ఆఫ్ ఆక్స్ నుఅను)కార్యసంఘము నియమింపబడును ఇందు అధ్యక్షుడును మరియుద్దరులే ననుభవకంజె హెచ్చుకానట్టి సభ్యులును పని చేయుచుండవలెను. ప్రస్తుతము అధ్యక్షుడుగ ఎన్. సత్యమూర్తి, సి. ఎ. గోపాలరత్నం, జి. ఎం. స్వామినాథముదల్యాగుగారును అవసరముబట్టి అధ్యక్షునిచే నియమింపబడు మరి ఒకరిద్దరును నూతనసంఘముగ నేర్పడుదురు. ఒకరు అధ్యక్షాధికారము వహించినవెంటనే తన్ను యితరసభ్యులను అరెస్టుచేసినచో వారిస్థానీ పనిచేయుటకు యితరులను నీయమింపవలెను. వర్కింగుకమిటీగల అధికారులన్నియు యీ సంఘమునకుండును.

మండల కాంగ్రెసు సంఘముల స్థానమున పనిచేయుటకు యీ సంఘము వారు ఆర్డర్ నైజరులను నియమింతురు. వారు కార్యసంఘమునకు లోబడి పని సాగించుచుండుదురు. జిల్లా నాయకులు వీలయినచోల్ల తాలూకా నాయకులను నియమించుచుండును. కావలసిన ధనమునుగూడ వసూలుచేయుటకు యేర్పాటుచేయవలెను.

మరల మామూలుస్థితి యేర్పడినట్లు భారత కాంగ్రెసు కార్యసాధనమువారు గాని, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము వారుగాని నిర్ణయించిన వెంటనే యీ తాత్కాలిక సాధనము లన్నియు విరమింపబడును.

గోదామలయిలిన అధికముగ నుండుట్లు

రైల్వేచార్జి తగ్గింపబడుట

ఫిల్లి, నవంబరు 17:—ప్రభుత్వమునా రీక్రింది ప్రకటన గావించుచున్నారు.

10 లక్షలట్లును గోదామల దేశమున నిలువయున్నవి. ధరలు తగ్గయుండుటచే ఈ దేశమునందుగాని విదేశములందుగాని ఆనకమును అమ్ముటకు వీలులేకున్నది. అన్నీలియా ఆర్టంప్రెస్ నుండి గోదామల వచ్చుచున్న ఈనకను అమ్ముడు పోషయినా. అందుచే రైల్వేచార్జి కొంతవరకు తగ్గించిన లాభమునై రైల్వే బోర్డువారు, రైల్వేకంపెనీలవారు ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. 1931 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 20 వ తేదీవరకు వార్త వెప్పరను రైల్వేమీదను ఈస్తు ఇండియను రైల్వేమీదను కరాచికి పంపబడు గోదామలపై రైల్వేచార్జి తగ్గింపబడును. ప్రస్తుతము లీలాపూరునుండికరాచికి ఛార్జి 0-11-8. క్రొత్తరేయి 6 ఆకాయి 10 దమ్మిట్లు, ఈసౌకర్యమువలన కలుగు సుపూర్ణ లాభములను వర్తకులు ప్రజల గ్రహించి లాభము పొందెదరని ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నారు. (ఆ. తె.)

పిపావరు అరెస్టులు

పిపావరు, నవంబరు 18.—11 గుర పికెటుచేసిన వారు నగరులోనివారు 4 గురు చర్చిద్దరింపివచ్చినవారు ఏడ్వరును సోమవారంనాడు కిస్సానియందు అరెస్టు చేయబడిరి.

15 గురు పికెటురుకు చె 6 నెలలు కఠినశిక్ష ముగ్గురికి చెరి 8 నెలలు కఠినశిక్ష పికెటింగు అర్థి నెన్నుప్రకారము శిక్ష విధింపబడిరి. ఒక శిక్షునకు సీపాద్దు కాపము ప్రకారము రు 200) ధరావతు చెల్లింపవందున మూడేడ్లు రిడిమిషన్ విధించిరి.

నేడు కిస్సానిలో హుత్తుగరుండి విచ్చినవారు 8 గురు అరెస్టు చేయబడిరి. (ఆ. తె.)

చెన్న పురి శాసనసభ

సప్తి మెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ

భూమిలేనట్లా బ్యాంకు, దేవాదాయములబోర్డులకు ఋణములు

మదరాసు, 19 నవం:—చెన్న పురి శాసనసభ నిన్న మధ్యాహ్నము 2 X 30 నిలకు తిరిగి సమావేశమై చర్చ, కొన్ని సప్తి మెంటరీ గ్రాంటుల గురించి చర్చ జరిగెను.

రెండవ మంత్రియగు గా. పి. టి. రాజగోపాల్, రాష్ట్రీయ భూమిలేనట్లా బ్యాంకునకు రు 100000 లకు ఋణ మొనగటకు సప్తి మెంటరీ గ్రాంటు నొసగవలెనని ప్రతిపాదించిరి. రాజగోపాల్ ప్రతిపాదనను గావించుచు రాష్ట్రీయ భూమిలేనట్లా బ్యాంకునకు ప్రాథమిక వ్యయములకు గాను కొంత మొత్త మవసరమనియు రు 5 లక్షలకు ఋణ మొనగవలెనని వారు ప్రభుత్వమువారిని కోరిరినియు ఒక లక్ష రూపాయలకు ఋణము బాలసని ప్రభుత్వము వారు భావించిరినియు నుడిచిరి. ప్రతిపాదన మాసములకు ఫిక్స్డ్ లక్ష రూపాయలకు వించకుండ ఋణ మొనగటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. ఈవిధముగా నొసగబడిన మొత్తము బాకీ ఏవయినను ఒక లక్షకు వించుచుండరాదు అని రాజగోపాల్ చెప్పిరి.

డి. బి. టి. ఎ. రామలింగచెట్టిగారు ప్రతిపాదన నెదుర్చు భూమిలేనట్లా బ్యాంకు కొట్టకొని రూపాయలతో బ్యాంకు రుణములకు కట్టకొని పట్టకొనినదియు అట్టి బ్యాంకు ప్రాథమిక వ్యయములకొరకు ఒక లక్ష రూపాయలకు ప్రభుత్వమువారు అడుగుట ప్రజలతో నా బ్యాంకును నిర్వాసమును గలిగింప జూచుచున్నది. ఈ బ్యాంకువారు ప్రజలకు నిర్వాసము కలిగింప వలెనని యెడల ఈ మొత్తము బాకీలలో రిమేటంబునది విడిచిపెట్టి పంపించవలెనని గాని ప్రభుత్వమువారి నడకరాదు. అంతియగాక ప్రభుత్వమువారి నుండి ఇట్టి ఋణముల దీను కొనినయెడల బ్యాంకునకు స్వతంత్రత తగ్గిపోవును అని చెట్టిగారు రాజీపించిరి.

ఎ. రంగనాథమొదలియారుగారు, ప్రతిపాదనను బలపరచుచు ప్రభుత్వసహాయము నవేక్షించుటలో నాజేడేయి ముగ్గురెద్దియును లేదని నుడిచిరి. సహకారోద్యమమంతయు, చాలవరకు ప్రభుత్వ సహాయముపైనే ఆధారపడియుండెను. ఇది కొత్తగాదు. కాని ప్రభుత్వమునా కొక్కలక్ష నొసగుటకుమారు బ్యాంకువారు గోరినట్లు రు 5 లక్షల నొసగవలెనని, ఏమాలకును చాలకుండు మొత్తము నొసగుటలక, ఎక్కువ ఫలితముండజాలదు. అంతియగాక, ఏవయినను బ్యాంకువారు ప్రభుత్వమువారికి ఒక లక్ష రూపాయలకంటె నెక్కువ మొత్తమునకు ఋణపడియుండరాదని నిర్ణయించిన కేదవ, మూడు మాసముల ఒక లక్ష నొప్పునూత్రమే యొసగవలెననిగాద నిర్ణయించుట అవసరము. అది ప్రభుత్వమువారికి నిష్ప్రయోజకముగలయెగాక, బ్యాంకునకుమత్రము చాల చిక్కుగనుండును. కనుక అవసరము తొలగింపవలెను. అది రంగనాథ మొదలియారుగారు నుడిచిరి.

ప్రభుత్వకార్యదర్శియగు వొం. కేంకటరామమూర్తిగారు ప్రసంగించుచు, రైతులనుండి భూమి తరఫుకెట్టుకొనుటకు గాను ముందుగా వారికి ఋణ మొత్తమును చెల్లింపవలసియుండుననియు కాని ఆస్తిహీనారేనిది బ్యాంకువారి దీక్షించుటను ఎవరనుకొనవలెననియు కనుక పనిప్రారంభించుటకు ముందుగా కొంతమొత్త మవసరమనియు నుడిచిరి. బహుశా నీ మొత్తమును పంపించుటకు బ్యాంకులధికారులు ప్రయత్నింపజాలేదు కాని వారి ప్రయత్నములు ఫలముగా లేదు. భూమిలేనట్లా బ్యాంకునకు ప్రభుత్వమువారు ఋణ మొనగట ఈ దేశమున ప్రత్యేకతగా ముగాదు. ఒకటి రెండు దేశములలో ఇప్పు భూమిలేనట్లా బ్యాంకులకుగల రేకములందెల్ల ప్రభుత్వమువారు సదరు బ్యాంకులకు ధనసహాయము నొసర్చుచునే యున్నారని అని రామమూర్తిగారు నుడిచిరి.

సి. ఎన్. రత్నసభాపతిగారు ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు బ్యాంకువారి మొత్తమును బహుశా పంపించుటకు ప్రయత్నింపలేదనియు ప్రయత్నించినచో కావలసినంత మొత్తము లభించెదదనియు అజేపించిరి.

సావి కంకటాచలం చెట్టిగారు ప్రతిపాదనను ఎదుర్చుచు బ్యాంకునకు సహాయ మొనర్చవలెనని ప్రభుత్వమువారికి ఉద్దేశ మున్నయెడల దీక్షించుటను కొనవలెనని నుడిచిరి. కుమారస్వామిపుంగు గుగూడ ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు స్థానిక సంస్థలలో చాల ధనము నిలువ యున్నదనియు బ్యాంకువారు సరిగ ప్రయత్నించునయెడల స్థానిక సంస్థలనుండి చాల మొత్తమును సేకరింపగలిగెనేరనియు నుడిచిరి.

గాద సింహాచలంగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, భూమిలేనట్లా బ్యాంకువారి దీక్షించుట ప్రాముఖ్యమును ప్రజలు గుర్తించుటకు కొంతకాలము కట్టుననియు, ఆ తరువాత ప్రభుత్వసహాయ మవసర మనియు నుడిచిరి.

మంత్రిగారు విమర్శలకు ప్రత్యుత్తర మొసరుచు, బ్యాంకువారు నిజముగ ప్రయత్నించినయెడ, కాని ఆ సమయమున

కారక ప్రభుత్వమువారు, మైసూరు ప్రభుత్వమువారును, నూటికి 6/- నొప్పున వడ్డీతో బహుశా ఋణము చేయుచుండుటచే, బ్యాంకులు ప్రభుత్వ లంకా విక్రయము గాలేదనియు నుడిచిరి.

ప్రతిపాదనను వోటునకు వెట్టిగా, అంగీకరింపబడెను. హిందూ దేవాదాయముల బోర్డునకు ఋణము

గా. పి. టి. ఎ. మునిస్వామి నాయుడుగారు, హిందూ దేవాదాయముల బోర్డునకు రు 50 లక్షల ఋణ మొనగటకు సప్తి మెంటరీ గ్రాంటు నొసగవలెనని ప్రతిపాదించిరి. హిందూ దేవాదాయబోర్డువైన గుంటూరు కృష్ణానది గోదావరి, గోదావరి జిల్లాలలో చాలమంది అర్జునులు దావాలు దెబ్బరనియు ఇట్టి దావా తీపుడు 345 విచారణలో నన్ను వనియు, ఆ దావాలో పోటీచేయుటకు బోర్డువారికి రు 50 లక్షల గావలసియున్నదనియు మంత్రిగారు నుడిచిరి.

ఎ. డి. చెట్టిగారు ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు ఇదివరకు ప్రభుత్వమునా రీజోర్డున కొనగిన ఋణములను తీర్చుకోలక రద్దు చేయవలసినదని కోరుచున్నారనియు అట్టి సీ లిలో తిరిగి ఋణ మొసగుట సమచితముగాదనియు అజేపించిరి.

పార్లమెంటు అధ్యక్షగారు, రత్న సభాపతి మొదలియారుగారు ప్రతిపాదన నెదుర్చిరి.

స్వామి సహవాసందగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు నుట్టిచిరి.

శ్రీ నరసారెడ్డిగారు:—మట్టాడుచు ఈ దేవాదాయపు బిల్లు యొక్క పరిపాలనకొరకు రాష్ట్రము లేనందున అనేక ఉపాయములచే నెక్కు దేవాలయములకు చట్టము వర్తింపజేయుట ప్రయత్నములు గావించుటకు మన్నవనియు దిస్సులతోలన అనేకములకు దావాలు కేసులు వలెయు, అందుచే ఈ దావాలు నన్నిటిని ప్రతివాద మొనరించి, దేవాదాయముల సక్రమపరిపాలనను నిర్వహించుటకు గాను బోర్డువారి కేదన మొగుటావశ్యకమని తెలిపిరి.

శ్రీ పట్నాయక్ గారు:—గ్రాంటును బలపరచుచు బోర్డు పరిపాలనయం జెట్టి లోనయినను, వానిని పనింప నగునే గాని దేవాలయములకు చట్టముయొక్క అధికారము లోనికి గొనివచ్చుట మాత్ర మత్యవసరమనిరి.

గా. ప్రధాన మంత్రిగారు:—సమాధాన మొసగుచు బోర్డువారి కేర కొనగిన రుణములు పూర్తిగ చెల్లింపబడవందున ఈమారు మరల బోర్డువారికి ధన మొసగుట యొక్కము కాదని ఎ. డి. చెట్టిగారు ప్రభుత్వము కొంద రాజేపించినయె, కడదిన 5 సంల లోపలను దేవాలయాధికారుల యొక్క యు సామాన్యముగ ప్రజల యొక్క యు ఆభిప్రాయము లే విషయములలో చాలా మార్పుల దెననియు, దావాలకు ప్రతివాదము గావించుకొనుటకై 1928-29 సం. న 50 సం. గాడి నరు 28 లక్ష ఋణమును తిరిగి చెల్లింపబడినయె, పూర్వముకంటె బోర్డువారిపుడు ఋణములకు క్రమముగ చెల్లింపగల మంచి పరిస్థితులలో నున్నారనియు దేవాదాయముల సవరణ బిల్లు చర్చకు వచ్చినపుడు ప్రభుత్వంబందయొక్క ఆభిప్రాయములను సలహాలను ప్రభుత్వమువారు సానుభూతితో విచారించి చాలినంత యవకాశ మొసంగల రనియు బోర్డును సర్వరాష్ట్రీయముగ నొనరించుట గూర్చిన నూతన ప్రభుత్వమువారిచే సాధ్యమైనంత త్వరలో విచారించబడగలదనియు పలికిరి.

పిదప ఉపపాదన ఆమోదింపబడి గ్రాంటు తీర్మానింపబడెను.

కేంద్ర భూమిలేనట్లా బ్యాంకు

“కేంద్ర భూమిలేనట్లా బ్యాంకువారు మొదటి విధు సంవత్సరములలో యొసంగెడి దీక్షించుటకు 50 లక్షలవరకు ఈ మొత్తమునై సదరు మొత్తము తిరిగి చెల్లింపబడునంతవరకు లేదా బ్యాంకువారిచే ఋణము క్రిత్యేయబడువరకు అందునెంతవత్సరమునకు నూటికి 8 రు 50 మించున వడ్డీని రాష్ట్రీయదాయము నుండి యిచ్చుటకు గ్యారంటీ యొసంగవలసినగ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి కిచ్చు చేయుచున్నారో అను ఉపపాదనను ద్వితీయా మాత్యులు సి. టి. రాజుగారు గావించిరి.

చెట్టిగారు కుమారరాజుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు కేంద్ర భూమిలేనట్లా బ్యాంకు సహకారోద్యమమునకు ప్రాణ సహాయమనియు, ఈ యుపపాదన చాలా అవసరమైనది పలికిరి. ఉపపాదన ప్రాతికూల్యము లేకయే ఆమోదింపబడెను.

ప్రభుత్వ రోడ్డు పై రాకపోకలు ప్రయాణసౌక్యం నిర్వహించు మగూర్చిన (1930 స 11 తు 15 బిల్లు) ను గా. పి. టి. రాజుగారు చర్చించుటకు ముపపాదించిరి. ఆమోదన అంగీకరింపబడెను. బిల్లు చట్టముగా గూడ ఆమోదింపబడెను.

ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తు చట్టపునవరణలు

డి. బి. యస్. కుమారస్వామి రెడ్డిగారు ఆంధ్రవిశ్వకళా పరిషత్తుచట్టమునకు కొన్ని సవరణలకు (1930 స 12 నెల 15 రుబిల్లు) సాధారణమైనవానిని ఉపపాదించిరి సవరణ లన్నియు ఆమోదింపబడెను. బిల్లు చట్టముగా అంగీకరింపబడెను.

1873 స 11 తు నిలికారోర్డు చట్టము నకు సవరణబిల్లును గా. లా మెంటరు గారు ఉపపాదించిరి. ఉపపాదన ఆమోదింపబడెను. బిల్లు చట్టముగా తీర్మానింపబడెను.

మద్రాసు సర్వీసులకమిషను చట్టమునకు సవరణబిల్లు

1929 సం. 11 తు మదరాసు సర్వీసుల కమిషను చట్టమునకు సవరణబిల్లును గా. రివిన్యూసభ్యులు బహుపాదించుచు బిల్లు యొకరిదిసభ్యులుగల ఉపసభ్యమున కంపబడవలెనని ఉపపాదించిరి.

ఉపసభ్యులసభ్యులు:—శ్రీయతులు ఎ. రి. ఫిల్లిప్స్, ఖా. బి. మహమ్మద్ ముమ్మాజ్ సాహెబు, మహమ్మద్ మీరా రొధర్, డి. బి. వి. మునిస్వామి నాయుడు, రా. సా. వి. వి. మునిస్వామిపిల్లే, కె. పి. రామనిరూపక, పి. రంగనాథముదలియారు, డాక్టరు పి. నుబ్బరాజు రా. బి. డి. జగన్నాథరాజు, రా. బి. సి. యస్. రత్న సభాపతి మదలియారు టి. సి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, రా. బి. టి. పి. రామలింగచెట్టియారు, యస్. యి. శేషమ్మ, రివిన్యూసభ్యులును, ఉపపాదన ఆమోదింపబడెను. పిదప సభ ముగిసెను.

* * * * *

నేటి కార్యక్రమము

డిప్యూటీ అధ్యక్షులపనికి ఎన్నికలు

(సి) తరగతి ఖయీదీల ఆహారములగురించిన ప్రతిపాదన సభ్యులకు త్రోసివేయుట

చెన్న పురి, నవంబరు 19:—చెన్న పురి శాసనసభ ఈ యందయము 11 గంటల తిరిగి సమావేశమై చర్చ, శాసనసభ ఉపాధ్యక్షులపనికి ఎన్నికలు జరిగెను.

సభాకార్యక్రమము మామూలుగ, ప్రశ్నోత్తరములలో ప్రారంభమయ్యెను.

ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగానే టి. ఎం. నారాయణ సామిల్ గారు “ఇటీవల తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి జిల్లాలలో వరదలవలనగలిగిన నష్టముల గురించియు, అందుచే కష్టపడుచున్న ప్రజల కొనర్పడల సహాయమును గురించియు చర్చించుటకుగాను సభాకార్యక్రమమును నిలుపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

ప్రభుత్వమువారి తరపున లామెంటరు ప్రత్యుత్తరమున గురు, ఈ దినమున ప్రశ్నోత్తరము ల సరిపడరవు మున ప్రభుత్వము వారు చెలువగలిగిన విషయములనున్నట్టిని చెప్పినయె, అంతియగాక శాసనసభ ఈ దినముతో ముగియును గనుకను, ఈ మధ్యాహ్నము ఇట్టిచే మరియొక ప్రతిపాదన చర్చించబడవలెననుటచేత, నీ ప్రతిపాదనను చర్చించుట కవకాశము లేదనియు నుడువుచు నాజేపించిరి.

అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదన సక్రమమైనదిగాదని త్రోసివేసిరి.

సి. తరగతి వైదీలకు మజ్జగ ముడిబియ్యము

“సి. తరగతి వైదీలకు మడి బియ్యమును వజ్జగ నొసగనిరాకరించుచు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన విధానమును చర్చించుటకుగాను సభాకార్యక్రమమును నిలుపవలసినదని సామిల్ వెంట్రాచలం చెట్టిగారు ప్రతిపాదించుచు, అంతకు పూర్వమే జరిగిన ప్రశ్నోత్తరములలో ప్రభుత్వ సభ్యుడు వైదీలకు మజ్జగ నొసగ నిరాకరించినయె అందుచే నీ విషయము కొత్తగ నివేదించి జరిగినదనియు, దానికి కాస్త్రీయమును నాజేవణ యుండజాలదనియు నుడిచిరి.

లామెంటరు ప్రతిపాదన నాజేపించెను.

అధ్యక్షుడు, ప్రతిపాదన సక్రమమైనదిగాదని చెలువుచు ఆమోదిని నిరాకరించెను.

పిమ్మట, శాసనసభ ఉపాధ్యక్షులపనికి ఎన్నికలు జరిగెను. జస్తినువత్ నాయకలగు డి. మునిస్వామి నాయుడుగారు మొదలగువారే, జి. జగన్నాథరాజుగారు ఉపాధ్యక్షులపనికి కర్ణాధి ప్రతిపాదించబడిరి.

అబ్దుల్ హమీదు ఖానుగారు, కలిఫుల్లాహ్ సాహెబుగారు మొదలగు ప్రతిపాలకులముచే నధ్యక్షిగ ప్రతిపాదించబడెను. పిమ్మట ఎన్నికలు జరుగగా జి. జగన్నాథరాజుగారికి 79 వోటులు అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారికి 67 వోట్లును వచ్చెను. అందుచే మొదటివారు విజయమున నలు అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను.

అధ్యక్షులవర్గము

1 బషీరు అహమ్మదు సయ్యదు, 2 షా. డి. శేషమ్మరి బడేటి వేంకటరామయ్యనాయుడు 4 టి. ఎన్. రామస్వామయ్యగారు అగ్ర సనాధిస్థానముగ నధ్యక్షునిచే నిలుపించబడిరి.

సభనా రంతలు ఘోషములకు లేచిరి. తిరిగి మధ్యాహ్నము 3 గ 15 నిలకు సమావేశమయ్యెదగ.

లాహారులో కొత్త స్పెషలు ట్రీబ్యునలు

లాహారు, నవంబరు 18:—అధికారులకు చంపుటకును బాంబులను తయారుచేయుటకును కుట్రపడిరిని 28 మంది యువకులపై తేదీన నేరమును విచరించుటకు నెవన్ను జడ్జి బ్లాకరుగారు, బారిష్టరు సలింగా, రిటైర్డు నెవన్ను జడ్జి గంగారాం సహానిగారు స్పెషలు ట్రీబ్యునల గ నియమించబడిరి.

(శ్రీ ప్రె.)

జాబులు

బ్రాహ్మణ బాల వితంతు వివాహము

కాకినాడ ఆంధ్ర బాల వితంతు శరణాలయ గులో 18-11-30 ది గురువారము ఒక బాల వితంతు వివాహము జరిగినది. ఇది 89 వ వివాహము.

వరుడు కడప జిల్లా ఎర్రగుంట్లలో లూయిసుకం పెరి-
నట్ ఏజెంటు ఇ. యస్. కృష్ణమూర్తి.

కన్య ఆంధ్ర బాల వితంతు శరణాలయ అభిమానపుత్ర
అధికారుల పుత్రులైనా.

ఈ వివాహమునకు ముగ్ధ, అశ్వమేధి, అశ్వమేధిరావు
గారు, సోంబట్ల వెంకయ్యగారు, అధికారుల పుత్రులైనా
రావుగారు, బంగారు సత్యవారాయణగారు, పెద్దాడ రాజు
స్వామయ్యగారును ఇంకా అనేకవగరవాళ్లును విచ్చేసి
విక్రీతి వైభవముతో జరిపినారు. (ఒకవిశేషం)

శ్రీ చెలసాని సాంబయ్యగారి విమర్శ

ఈనాడు తాలూకా శ్రీ కల్యాణానికి వాస్తవ్యులగు శ్రీ
యశ చలసాని సాంబయ్యగారి వారికి వారికి శ్రీ
మొదల 25 రూపాయలు జరిమానా, 6 మాసముల కఠిన
శిక్షయు ఆగస్టు 4 వ తారీఖున విధింపబడెను. ఆగస్టు 4 వ
తారీఖునండి ఆగస్టు 18 వ తారీఖున ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సెంట్రల్
జైలులో నుండిరి. అనంతరము ఆలీపూర్ క్యాంప్ జైలులు
నకు గొంపొందిరి.

ఆలీపూర్ క్యాంప్ జైలులో నుండక సాంబయ్యగారి
కి జబ్బు చేసినది. తనూపానాని సాంబయ్యగారి పరిహార
సాంబయ్యగారు నిరసించిరి. సాంబయ్యగారికి బాధ యొక్క
వయనది. దినమునకు 20 రేక 40 విశేషములను యెడవి. అంత
వైద్యులు పరీక్షించి పాతికడుపును నాశనం చేసిరి. ఆన
గా కొలుకుతున్నారని లేచినదని చెప్పిరి. జైలులు వాస్తవిక
లో చికిత్స బడసినను గుణము కనబడకపోవుటచే కారాగారాధి
కారులు కట్టెములోని గవర్నమెంటు ఆనుకూలించి నోవ్రింగి
చిరి. సాంబయ్యగారు జీవించుట కష్టమని చెప్పి విడిచిపెట్టుట
కనుమరిసి చెప్పించుకొనిరి. నవంబరు 10 వ తారీఖున సాయం
కాలము 6 గంటలకు సాంబయ్యగారిని విడిచిపెట్టిరి. విడిచిపెట్ట
గానే వారి బంధువులు రైల్వేస్టేషన్ వరకు 12 వ తారీఖు
ఉదయమునకు నూతన స్టేషనుకు దిగిరి. వీరిని
నెక్కించి యక్కడనుండి శ్రీ కల్యాణానికి దిగిరి. సాయం.

సాంబయ్యగారు చాల నీరసస్థితిలో నున్నారు. వీరు 8
మాసముల 6 రోజులు కఠిన శిక్ష నుభవించిరి. ఆశ్చర్యమునాగే
శ్రీరావుగారు కాట్రగడ్డ మధుసూదనరావుగారు కామారీ చిర
వేంకటదాసయ్యగారు నీలమణిగారు భయంకర కృత్రిమగారు
ఆరోగ్యముగా నున్నారని సాంబయ్యగారు చెప్పిరి.

కోగంటి దుర్గామల్లికార్జునరావు

రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైలులు పరిస్థితులు

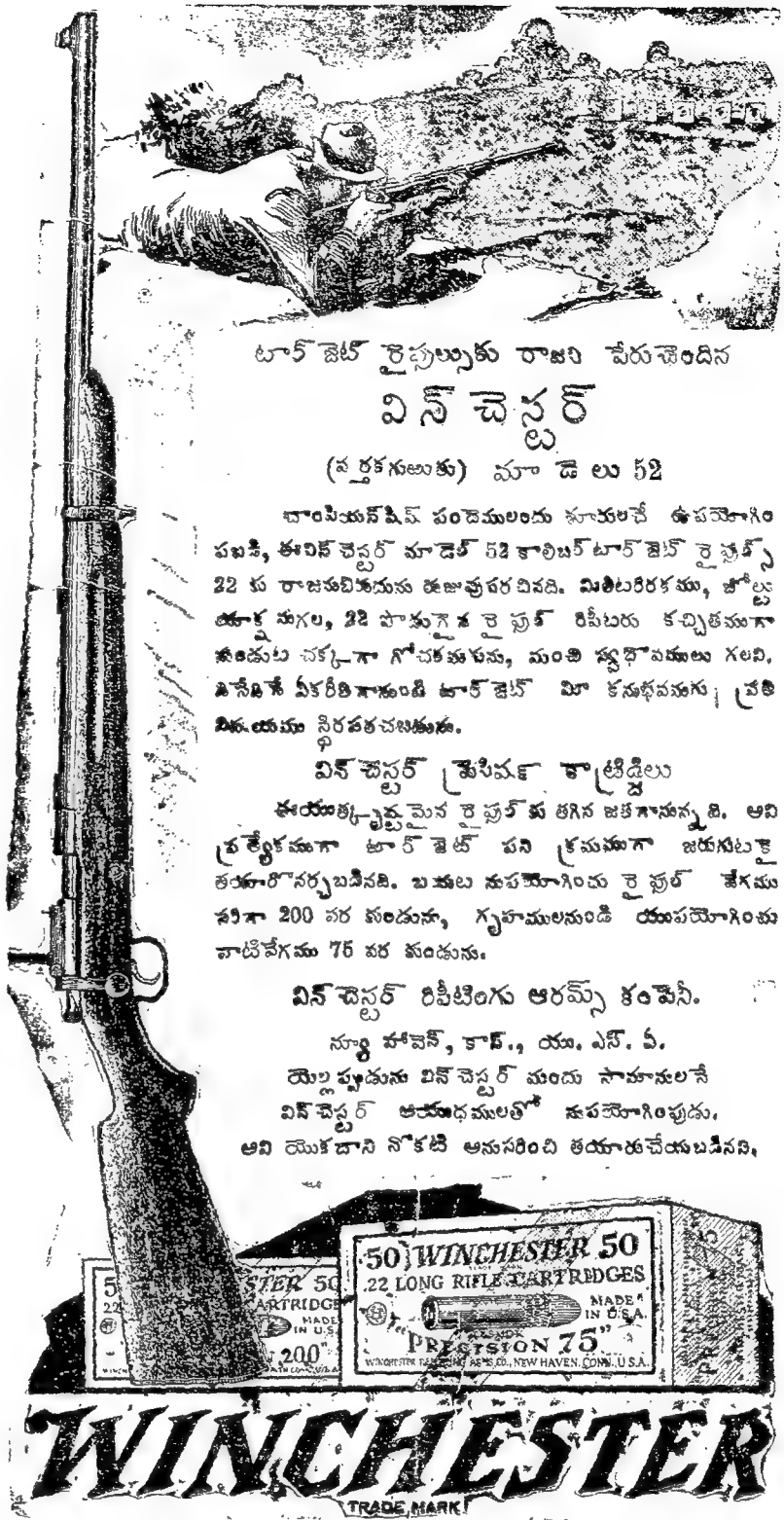
రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైలులలో నున్న రాజకీయ వై
దిలలో గొండులు 25 పాదులు, కొండులు 30 పాదులు తగ్గిపో
యిరి. ఇట్లు తగ్గిపోయినవారు తమకు రొట్టియును కాలను నీయ
పలసినదనికోరగా నీయబడవని వైద్యులు చెప్పిరట్లు తెలియు
చున్నది.

ఈజైలులో నింకను ఉప్పుదుబియ్యముతోనే యన్న
మును వండుచున్నారని పచ్చిబియ్యముతో నన్నమును వండు
టలేదు. ఇట్లు రొడ్డు, నీ, క్లూను వైదీలు ఉప్పుదు
బియ్యము నకు బదులు పచ్చిబియ్యము నుపయోగింపనలసిన
దని జైలులు నూపరంజెంటుగారి నడిగిరి. అందులకు నూపరిం
జెంటుగారు సమ్మతించిరండలేదు. ఆ కారణముచే కృష్ణా
జిల్లా ఆంగ్లలోవాస్తవ్యులయిన శ్రీ శైలసాని నాగభూషణం
గారు కృష్ణాజిల్లా ముగ్ధుల వాస్తవ్యులయిన శ్రీ సమ్మెట
వేంకట్రామయ్యగారు కృష్ణాజిల్లా పెడపగల్లున వాస్తవ్యులయిన
శ్రీ మూరపనేని వేంకటరత్నంగారు తూర్పు గోదావరి జిల్లా
గుడుమోల రావేశ్వరం వాస్తవ్యులయిన శ్రీ కనుమూరి లక్ష్మీ
వతి రాజుగారు గుంటూరు జిల్లా చేబ్రోలువాస్తవ్యులయిన
శ్రీ చిరుమామిళ్ల మురహారావుగారు పచ్చిబియ్యము నిచ్చు
వరకు నిరసనవ్రత మనలంబింప నవంబరు 10-వ తారీఖు సోమవ
ారమునాడు దిక్కుబూనిరి. 10-వ తారీఖునండి భోజనముచేయు
ట నూనివేసిరి. రెండుమాడురోజులు గడచిననాడు జైలులకు
గారు గాని నూపరింజెంటుగారు గాని యేర్పాటుయిన సమా
ధానము నిశ్చయింపలేదు.

అనంతరము వీరిని జూచి మిక్కిలిందలు నవంబరు 12
తారీఖున నిరసనవ్రత మనలంబింప దిక్కు బూనిరి. అప్పటినుండి
వా రెవరును భోజనము చేయుటలేదు.

రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైలులలోని వైదీ లిధిముగ
నెక్కిన కష్టపడుచున్నారు.

కోగంటి దుర్గా మల్లికార్జునరావు.

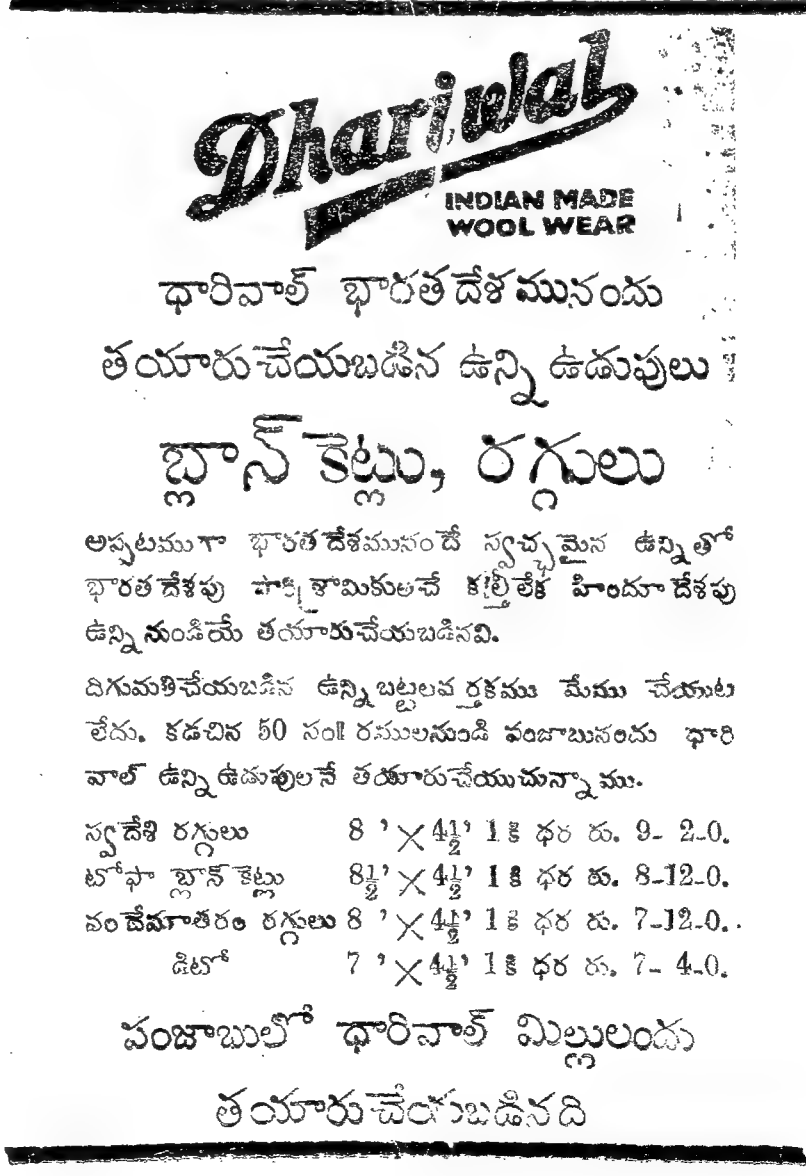
టార్ జెట్ రైఫులుకు రాజు పేరు చెందిన
విన్ చెస్టర్
(వర్తకగులుకు) నూ డె లు 52

కాంపెయిన్ షిప్ పంజాబులందు మూలము ఉపయోగిం
పబడి, ఈవిన్ చెస్టర్ మాడల్ 52 కాలిబర్ టార్ జెట్ రైఫుల్స్
22 కు రాజువారిదును ఉజాపుర వివది. విశిటరకము, శోల్ట
యాక్ మగల, 22 సామగ్గైత రైఫుల్ రిపీటరు కచ్చితముగా
నండుట చక్కగా గోచరమును, మంచి శ్రుభావములు గలవి,
విశేషిత ఏకరీతిగానుండి టార్ జెట్ మీ కనుభవమును ప్రతి
దినము నిరసనచేయును.

విన్ చెస్టర్ ప్రెసిడెంట్ కాట్రీజ్లు
ఈయనల్ని మొదల రైఫుల్స్ తగిన జాతగానున్నది. అని
ప్రత్యేకముగా టార్ జెట్ పని క్రమముగా జరుగుటకై
తయారొనర్చబడినది. బతులు నుపయోగించు రైఫుల్ తేగము
సరిగా 200 వర నుండును, గృహములనుండి యుపయోగించు
వాటివేగము 75 వర నుండును.

విన్ చెస్టర్ రిపీటింగు ఆరమ్స్ కంపెనీ.
న్యూ హావెస్, కాన్., యు. ఎస్. ఏ.
యొల్లప్పుడును విన్ చెస్టర్ మందు సామానులనే
విన్ చెస్టర్ ఆయుధములతో నుపయోగింపుడు.
అని యొకదాని నొకటి అనుసరించి తయారుచేయబడినది.

WINCHESTER
TRADE MARK

Dhariwal
INDIAN MADE
WOOL WEAR

ధారివాల్ భారతదేశమునందు
తయారుచేయబడిన ఉన్ని ఉడుపులు
బ్లాన్ కెట్టు, రగ్గులు

అప్పటిముగా భారతదేశమునందే స్వచ్ఛమైన ఉన్నితో
భారతదేశపు పాశ్చాత్యమికులచే కల్పిత హిందూదేశపు
ఉన్ని నుండియే తయారుచేయబడినవి.

దిగుమతిచేయబడిన ఉన్ని బట్టలవర్తకము మేము చేయుట
లేదు. కడచిన 50 సం. రములనుండి పంజాబునందు ధారి
వాల్ ఉన్ని ఉడుపులనే తయారుచేయుచున్నాము.

స్వదేశి రగ్గులు	8' x 4 1/2' 1 క ధర రు. 9-2-0.
టోఫా బ్లాన్ కెట్టు	8 1/2' x 4 1/2' 1 క ధర రు. 8-12-0.
పంచేమాతరం రగ్గులు	8' x 4 1/2' 1 క ధర రు. 7-12-0.
డిటో	7' x 4 1/2' 1 క ధర రు. 7-4-0.

పంజాబులో ధారివాల్ మిల్లులందు
తయారుచేయబడినది

అఖిలభారత మహమ్మదీయ మహాసభ, లక్నో

నవాబు ఇస్మాయిల్ ఖానుగారు అధ్యక్షత వహించిరి

లక్నో, నవంబరు 15:—అఖిలభారత మహమ్మదీయ మహాసభ లక్నోలో ఈ నెల 15 తేదీన సమావేశమయ్యెను. నవాబు ఇస్మాయిల్ ఖానుగారు (మీరలు) అధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షుడు రైలు దిగిన వెంటనే ఊరేగించిరి.

ఈ సభయొక్క ప్రధమసమావేశ మిదియే. అన్ని రాష్ట్రముల నుండియు ప్రతినిధులు వచ్చిరి.

కానీ సభకులైన సయ్యదు అలీ హిదాయతుల్లా (బాల్ థాన్) ఆహ్వాన సలహా ద్వారా పాల్గొనమును చెద విరి. ఉద్దేశ్యం చేసిన ఉపన్యాసమును వారిల్లు చెప్పిరి:

“ఈ దేశమునకు ఎటువంటి ప్రభుత్వము ఉండవలయునో అధినేత ప్రతిపత్తి యుండవలెనా? బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనమా? లేదా విషయము నిర్ణయించుటకు పూర్వము యీ దేశములోని వేర్వేరు సంఘములవారికి యీ దేశపరిపాలనను ఎంతెంత అధికార స్వాతంత్ర్యములును హక్కులును ఉండవలయునో అను విషయము నిర్ధారణకావలెను.

హిందూ సోదరులు మాపుచున్న త్యాగము మెచ్చదగినదే. కాని సాంఘిక విభేదములను అలోచించినయెడల వెనుక 1921 సంవత్సరములో హిందువులతో కలిసి మహమ్మదీయులు పనిచేసినట్లుగా యిప్పుడు మహమ్మదీయులు పనిచేయవలరు. మహమ్మదీయుల సహకారము కావలయునని హిందూసోదరులు కోరేయెడల, అన్యోన్య విశ్వాసమునకు కావలసిన అనుకూల పరిస్థితుల కలుగజేయవలెను.

ఈ మహమ్మదీయ మహాసభకు కాలాసంఘములను ఏర్పాటుచేయవలెను. వాలంటీరులను ప్రచారకలను ప్రోత్సహించవలెను. రాజకీయముల, మత విషయములు రెండు భిన్న జన్యవహారములు కావు. మహమ్మదీయుల లింకను తగినంత ప్రబోధము నందలేదు. మనమందరము కార్యసాధకులమై కార్యక్రమము నొనటి యీసభలో తయారు చేయవలెను.

అధ్యక్షోపన్యాసము

నవాబు మహమ్మదు ఇస్మాయిలు ఖానుగారు అధ్యక్షోపన్యాసమందు యాక్రిందివిషయములను చెప్పిరి:

ఈ మహమ్మదీయసంఘముయొక్క ధీర్ఘలో చేసిన తీర్మానమే యీ మహమ్మదీయ సభకు మూలనూత్రముగా నున్నది. కాబట్టి యీ నూత్రము ననుసరించియే భారతదేశ భవిష్యత్పరిపాలనావిధానము నిర్ణయింపబడవలెను. అఖిలభారత ముస్లిములపై బర్మాదేశముగా యీ సభ ప్రతిష్ఠింపబడినదనియు ముస్లిము సమితియొక్క పేరు పెంపును తగ్గించుకొరకే యీ సభ నెలకొల్పబడినదనియు కొందరు వాదించుచున్నారు. ముస్లిము సమితిలో తమ ఆటలుసాగినవారందరు వాదించుచున్నారు. ఈ సభ కేవలము గవర్నమెంటు పక్షమునకులే నిండి యున్నదనియు సాంఘిక విభేదములనే గోరంతలు కొండంతలుగా తేసి వైచమ్యములను పెంచుటకే యీసభ ఏర్పడినదనియు మరికొందరు వాదించుచున్నారు. ఇవన్నియు అపవాదలు నీలివార్తలు.

ధీర్ఘ సమావేశమందు మహమ్మదీయసంఘ ప్రతినిధులందరును కలిసి తీర్మానము చేసిరి. ఇది జయప్రదముగా వీకగ్రీనముగా చేయబడిన తీర్మానము. ఎవరో కొందరు జాతీయవాదులగు మహమ్మదీయులుతప్ప మిగిలినవారందరు యీ తీర్మానమునే ఆమోదించుచున్నారు.

జస్సాగారు మొట్టమొదట యీసభాతీర్మానమును ఆమోదించియుండలేదు. కాని అటుపిమ్మట నిష్కడు తయారు చేసిన 14 మరతులను ధీర్ఘ సభా తీర్మాన మూలనూత్రములకు అనుగుణముగా చేయుచున్నది. కాబట్టి యీ తీర్మానములో నున్న సాంఘికవిభేదసమస్యనుపద్ధతులను అంగీకరింపని ప్రభుత్వవిధానమేదియును మహమ్మదీయుల లంగికరింపవలెను.

యూరపు ఖండములోని దేశములందు మతవిభేదములులేవు. మతవిభేదములనుబట్టి ప్రజాత్రాణినిధ్యముగాని మతవిభేదములనుబట్టి అల్పజన సంఖ్యాక సంఘ నిర్ణయములును అట్టి అల్పజన సంఖ్యాక సంఘ ప్రేముసంరక్షణ విధానములుగాని ఆ దేశములలో క్లుప్తములేదు. కాని, యీ దేశములో అవన్నియు అవసరము. కనుక యూరోపు ఖండములోని పరిపాలనావిధానములను ప్రాతినిధ్యవిధానములను యీ దేశములో అనుసరింప వలెను.

మహమ్మదీయులు ఆసమర్థులైనను, అసర్థులైనను గవర్నమెంటు అధికారములు, ఉద్యోగములు ఒపంగవలయునని మేము వాదించుటలేదు. మహమ్మదీయుల సామర్థ్యప్రమాణములనుబట్టియే వారికిగల పరిపాలనాధికార భాగమును యీ

యవలెను. పరిపాలనాధికారములయందు మనకు కలుగజేయబడిన అన్యాయము అసహనాదరణము మాకు హృదయవిదారకముగా నున్నది. కనుక మహమ్మదీయుల కొనంగలసిన అధికారపదవుల భాగస్వామ్యములను కాపనరూపకముగా నిరూపించవలసినదని కోరుచున్నాము.

ప్రత్యేక నియోజకవర్గములకై మహమ్మదీయులకోరుట దేశ ద్రోహమున హిందువులు భావించుచున్నారు. మహమ్మదీయులు ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను కోరుట గర్హించుచు అట్టి ప్రత్యేక నియోజకవర్గ పద్ధతి అవర్ణదాయకమని నిరూపించుటకు హిందువులు తమ తత్క పాండిత్యమునంతను ప్రదర్శించుచున్నారు.

కొలది సంవత్సరముక్రిందట కొందరు మహమ్మదీయుల కాజీయ వేత్తలు కొన్ని మూచనలను గావించియుండిరి. ఆ పద్ధతుల ప్రకారము ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల యగత్యుత్థాంశేదీ కాదు. కాని, అప్పుడు హిందువులు ఆ మూచనలను అంగీకరించి తరుణమును విడనాడిరి.

కాని యిప్పుడు పరిష్టి నియోజకవర్గముల పద్ధతి ఎట్టి మరతులతో నె నను మహమ్మదీయులు ఆమోదించవలరు.

సరిహద్దు రాష్ట్రములకు ఇతర బ్రిటిష్ యిండియాతో బాటు సహజ రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును బ్రిటిష్ కా కొనంగనియెడలను, సరిహద్దు రాష్ట్రములలోని మహమ్మదీయుల తెగలవారిని బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య విజృంభణకాంక్షచేత విశేషరతు కొనవలెనని బ్రిటిష్ వారు యత్నించినయెడలను అచటి ప్రజల రాజభక్తి విశ్వాసమును నిర్లక్ష్యముగా చూచిన వారగుదురు. అట్టిపనులు పరిహద్దు రాష్ట్రములో జరుగుచుండినందులకై మహమ్మదీయులందరును తమ యాత్యేకతను వెల్లుబులుచుగలరు. ఆ సరిహద్దు ప్రజలను అనవసరముగా రెచ్చగొట్టి నిరుత్సాహపరిచి కోపావేశ పరమకుల జేయుటయగును. ఇట్టివి ఆ రాష్ట్రములలో జరిగిన యుద్ధపద విషయములగుర్చి ఒక విచారణసంఘము నేర్పాటు చేసి నిష్పక్షపాతముగా సత్యములను నిర్ణయించవలెను ఈపని గవర్నమెంటువారు తమ నిజత్యేయమునకే చేయవలసియున్నది.

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యముకోరక కాంగ్రెసుసభ్యులకు అందోళన చేయుచుండిరి. కాని, యిట్టివి వారు తిరిగి తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొని కేంద్రీకృతాధికారము గల ప్రభుత్వము కావలెనని వాదించుచున్నారు. ఈ విధముగా హిందువులు తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొనటకు కారణము మహమ్మదీయుల యెడల హిందువులకు గల యనుమానమే కారణమైనయెడల మహమ్మదీయులు హిందువుల యెడ భయముకలిగి యుండులసియున్నది.

సామ్రాజ్యవాదక వ్యాసా మహమ్మదీయులతో హిందువులకు గల సాంఘిక వైమనస్యము పరిష్కరింపబడలేదు. కనుక అధినేత ప్రతిపత్తి యొసంగబడననెడి వాగ్దానము ప్రభుత్వమువారి వద్దకుండి పొంది రొండుటేవిని సభకు బావతనని హిందువులు భావించిరి. ఈ రీతిగా వాగ్దానము పొందినకాని మహమ్మదీయుల ప్రతిబంధకము తొలగిపోవాలని భావించిరి. ఇట్టి వాగ్దానమును మహమ్మదీయులు కూడ హర్షించి తమతో ఏకీభవించెదనని తలంచిరి. అట్టి వాగ్దానము బ్రిటిష్ వారు చేసినయెడల అల్పజనసంఖ్యాక సంఘము లేమి హక్కు సౌకర్యములను కోరుచుండినను వాటింపక పరిపాలనా విధానము నొకటి తయారుజేయవలసిన వారగుదురు. హిందూ మహమ్మదీయ విభేదముల సమన్వయము ఇంకొక నాటికి చూచుకొనవచ్చునని వాయిదా వేయగలరు.

ఇతర సంధిరాయభారములు నడచినవి. వైస్రాయి గారు ఆంతరంగికముగా అభ్యుపాస్త మిచ్చినప్పటికిని రొండుటేవిని సభకు వాజరుకాగలమని కాంగ్రెసు నాయకులు చెప్పిరి. కాని యీ అభిప్రాయ నిర్ణయమును కాంగ్రెసు నాయకులు చేసికొనక పూర్వము మహమ్మదీయులతో సమాలోచన చేసి యుండలేదు. కాని తాము గర్హించుకొనిన యీ అభిప్రాయమునకు మహమ్మదీయులకూడ అంగీకరింపవలెననికోరిరి. మహమ్మదీయులయొక గౌరవాభిమానములన్నయెడల మహమ్మదీయులతో సంప్రతింపకుండగ నే రొండుటేవినిసభకు కాంగ్రెసు నాయకులు బహిష్కరించియుండరు.

సాంఘిక విభేదములు ముందుగా పరిష్కారము రొండుటేవిని సభలో జరుగగలదని మానవమృకము. అసభకు మహమ్మదీయుల తరపున గవర్నమెంటుచే నియమింపబడిన ప్రతినిధులు యీపరిష్కారమును తప్పక చేయగలరని మానవమృకము. మంచికో ఛెడలో గవర్నమెంటువారు ఒకతరుణమును కల్పించినారు. ఆతరుణమును మనము సద్వినియోగ పరచుకొనెదముగాక.

ఈరొండుటేవిని సభలో నిర్ధారణ చేయబడవలసిన హక్కులను మనము ఏకముఖముగా నిర్వచించుటకు కట్టుదిట్టములను చేయుదముగాక.

ఈసభ యీసంఘ ప్రేమమునకే పాటుబడును. కాని యితర సంఘములకు అపకారము చేయవలరు.

అరబ్బులకును యూదులకును గల వ్యవహారస్పర్ధలను వారే స్వయముగా బరిష్కరించుకొనవలెనుగాని, అంగ్లేయులు

మధ్యన ర్హిత్వమును వహించి అధికారము చేపొందుట కూడదని మేము కోరుచున్నాము.

తీర్మానములు

ధీర్ఘలో 1929 జనవరి 1 తేదీన ఆఖాగానుగారి అధ్యక్షతను జరిగిన మహమ్మదీయమహాసభలో చేయబడిన తీర్మానమునందలి ప్రధానసభ్యత్వములన్నియు ఆమోదించబడియున్న రాజకీయవిధానమునే రొండుటేవిని సభ్యులు నిర్ణయించిననే తప్ప యీ దేశమందలి మహమ్మదీయ సంఘము ఆమోదించవలెను.

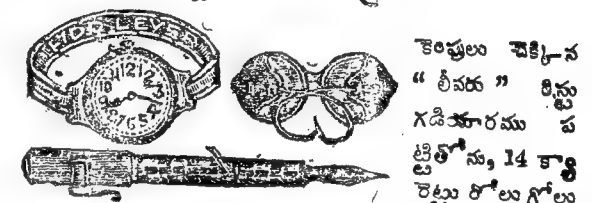
ఇండియా గవర్నమెంటువారు తయారుచేసిన తమ అభిప్రాయ నివేదిక ప్రేమను కమిషను నూచనం కన్న జాగన్నను ధీర్ఘసభలో 1929 సం॥ మేదు మహమ్మదీయులు కోరిన కోర్కెలకంటె హీనముగానుండి ఆకాభంగ కరముగానున్నది.

కాండోలేవిలు సభలో మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు ముఖ్యముగా యాక్రిందివిషయములకై ప్రోత్సహింపబడెను.

1. రాగర ప్రభుత్వ విధానము సమాఖ్య పరిపాలనాచక్రముగా నుండవలెను. 2. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు సంపూర్ణాధికారముండవలెను, 3. మహమ్మదీయులకు ఉండకలసిన అధికారాణి కామును సంస్కరణచట్టములో నిర్ధారణకావలెను.

అన్నిటికన్న ముఖ్యముగా రొండుటేవినిసభలో వర్ణింపబడిన విషయ విశిష్టతలకు. ఆదేశనగా అధినేత ప్రతిపత్తియే. (ప్రీ. తి.)

ఇనాము ! ఇనాము !! ఇనాము !!
కొద్దీరోజులు మాత్రమే.

కంపులు చెక్కిన “లీవరు” రిస్కు గడిచారము పట్టికోను, 14 కాళ్ళి రెట్టు కోల్లు గోల్లు పేటెడ్లు నిబ్బు ఫాన్ తెన్ పేనా, చలవముక్కర్లం ఇనాములతోధర ద్దు. 5-8-0. తపాలాచార్జి ప్రత్యేకం. రిసంలి గ్యారంటీ. రేడియోవాచి కంపెని, పి. టి. మద్రాసు.

చ్యవన ప్రాశలేవ్యము

శుభ-దగ్ధ-ఉబ్బసము-అదర్శము-కళా-పురాణ జ్యోరములు- మొదలగు వ్యాధులను ఖండించి జలమును కలిగించు ఔషధములలో ఉత్తమమయినది. 6

20 తులముల డబ్బి రు 1-4-0 ఏ.పి.చార్జి ప్రత్యేకము

పి-సి-ఎ అందు కంపెని,

ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేపి, నల్లూరుజిల్లా.

మి పాదరక్షలను కోబ్రా తో నులభముగ మెలుగు పెట్టనగును. నులభముగ మెలుగు గోజంతయు నుండునట్లు చేయును

COBRA BOOT POLISHES

మిధనమును గాపాడగలదు నలుపు, గోధుమవన్నె, డార్క్-టే (ప్రైయిస్) రంగులలో గలవు.

వీజాట్టు-విల్సన్ అండ్ కో, మద్రాసు.

మీరు కార్టోల్ నువయోగించిన దివ్యముగా జారునట్లు చేయును విస్తారమైన ఖర్చులేదు

కార్టోల్ మిక్సిల్ సర్వోత్కృష్టమైనది గాన ఇతర రకములకంటె ఎక్కువ ధర గలదని మీరు తలచవచ్చును. అయితే అట్లు కాదు. ఇతర మామూలు చమురుల ధరకే భారతదేశమునం దంతటను కార్టోల్ దొరకుచున్నది.

కార్టోల్ చిరకాలము మున్నును. ఇతర చమురు లన్నిటికంటెను ఇది చక్కగా జారునట్లు నర్చుచున్నది. పిస్టన్ శీలు నిజముగా లోపరహితమైనది. ఈరీతిగా ఇంజను శక్తిని హెచ్చించుచున్నది. తక్కువపొగను గలిగించి, ఎంజనుభాగము లన్నియు ఎక్కువగా అరుగకుండా కాపాడును.

కార్టోల్ నువయోగించుటవలన మీరు నిజముగా వైకమును కూడబెట్టగలరు. మరుసటిసారి మీకు లూబ్రికెంటు అవసరమైనప్పుడు పట్టుదలతో కార్టోలునే యవయోగింపుడు. అది ప్రతివోటను ఎట్టని అక్షరములుగల ఆకుపచ్చని డబ్బెలయందు విక్రయించబడుచున్నది.

వేక్ ఫీల్డు కార్టోల్ మోటారుచమురు
కార్టోల్ ను తయారుచేయుటకై గడచిన 5 సం॥లందు 20,00,000 గాలనుల భారతదేశపు ఆముద మువయోగించబడినది.
సి. సి. వేక్ ఫీల్డు అండు కో., లిమిటెడ్.
బొంబాయి, కలకత్తా, కరాచి, డెల్లి, లాహోరు.
మద్రాసు రాజధానికి పంపకవారు:—
అజింఫ్ అండు కో. లిమిటెడ్, మద్రాసు, దీని బ్రాంచీలు.

కై కలూరు తాలూకా ప్రాథమిక విద్యాసంఘ సమావేశము

కై కలూరు బాలిక పాఠశాలలో, ది 8-11-80 తేదీ నివారము మధ్యాహ్నము 2 గం—4 గం. ల వరకు, కృష్ణా జిల్లా విద్యాధికారిగారు శ్రీయుత హరి శేరణ్యకాస్త్రి బి. పి. ఎల్. టి. గారి యాజమాన్యమున సమావేశము జరిగెను. ఉపాధ్యాయులు సుమారు 30 మంది వచ్చిరి.

తొలుదొలుత దైవప్రార్థనతో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను. పిమ్మట శ్రీయుత హరి శేరణ్యకాస్త్రి బి. పి. ఎల్. టి. గారి రధ్యమేనుగా నెన్నుకొనబడి పుష్పమాలంకృతులై, సభ్యుల కరతాళధ్వనలం చేలకగ వధ్యక్షసీతము నలుకరించిరి. తరువాత కై కలూరు తాలూకా ప్రాథమిక విద్యాసంఘము వారు శ్రీవాళి నవాగృహస్రము నొసంగిరి.

పిమ్మట సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీ గుడిపాటి వెంకటేశ్వర శర్మగారు సభాపరిశ్రమ క్షుప్రముగా సభాపాదీ కరిగించి ది 22-2-80 తేదీనీ అతలెగలపాడు సక్రమనంద జరిగిన వార్షికోత్సవమునాటి విస్తృతదర్శనమునంగు శోశల్యమును జూపిన వారి కీయ నిర్ణయమునకు బహుమతులను సేదు శ్రీ. డి. యి. ఓ. గారితో నిష్పించుట కి సమావేశ మేర్పరచని చెప్పిరి.

తరువాత యగ్రాసనాధిపులు విద్యోతోపాటు చేతిపను లకు కూడ పాఠశాలలందు సేర్పట యత్నోత్సాహకమునయియు, చేతిపనుల ప్రోత్సహించుచు బహుమతులొసంగ విధానము నను

లంబించుటచే నీసమావేశమునకు మిక్కిలి ప్రామాణ్యత కలిగ ననియు సన్మానపత్ర మొసంగిన సంఘమువారికి కృతజ్ఞుడనియు తెలిపి తమ ప్రారంభోపన్యాసమును ముగించిరి.

అనంతరము శ్రీ ఎస్. నరసింహారావు పంతులుగారు, బోధనాపద్ధతులనుగురించి విపులముగా నుపన్యసించిరి. విశేష స్వాగతముతోగూడిన వారి యమలాభిప్రాయము లుపాధ్యాయుల రంజింపజేసినది.

పిదప యజ్. సత్యనారాయణమూర్తి పంతులు బి. పి. డి. యి. డి. గారు ప్రాథమికపాఠశాలలో తెలుగుబోధను గురించి యుపన్యసించుచు, పాఠశాలలం దుపాధ్యాయులు తెలుగును బోధించుటలో, సామాన్యముగా జూపట్టులోపములను వివరముగాచెలుపుచు, పాఠశాలలు, దేవాలయములవలె పవిత్ర స్థానములనియు, ఉపాధ్యాయులు పాఠశాల బహిష్కృతదేశమున కే యభ్యుత్థల నిస్థించి, నిర్మలాంతఃకరణముతో లోనికి బ్రవేశించి, బాలిమానసిక తత్త్వము లనుసరించి సద్భావముతో విద్యను బోధించవలెననియు, నిట్టి సద్విధుల ననులంబింపని యుపాధ్యాయు డిహపరమలకు దూరదూరనియు, ననర్హత ముగా మృదుదుగుర వాగ్దాంధ్యంతో సభ్యులకు ముదంబు గూర్చిరి.

తదనంతర మగ్రాసనాధిపులు యీ క్రింద పేర్కొనిన వారికి 11 రజతపతకములను 11 పుస్తకములను బహుమతులు నిచ్చి గౌరవించిరి.

శ్రీ డి. రామబ్రహ్మం, ఆర్. నీతారామయ్య, కె. జగన్నాథం, వి. మోహయ్య, సి. హెచ్. కృష్ణయ్య, యం. జాన్ సుందరరామయ్య, యజ్. పరశురామయ్య, యజ్. వి. లక్ష్మయ్య, డి. సత్యనారాయణ, జి. సోమరాజు, డి. సుబ్రహ్మణ్యకాస్త్రిగారు.

తరువాత సభ్యులు (D. E. O.) తమ యంత్యోపన్యాసమునందు, “భావిరాజ్యాంగమునందు పౌరులు గాబోవు నేటిపాలకుల విద్యాశీక్షణమునం దుపాధ్యాయు లుక్రమక్షులై విద్యుక్తముగా మెలంగవలెను” అని హెచ్చరించుచు, యుపాధ్యాయుల కమూల్యములకు ఫలహలను విశేషముగా నొసంగుచు బహుమతుల నొసగిన, వెంకటరాంయిగో, రామయ్యగో, మాతలి యి గో వారలను క్లాసుంచుచు ముగించిరి.

పిదప సంఘాధ్యక్షుడు, వాత్సల్యముతో సగ్రాసనాధి పత్యమును వహించిన శ్రీ. డి. యి. ఓ. (కృష్ణ)గారికిని, విశేష సౌకముల పెక్కింటిని కృతవరచిన యుపన్యాసకులకును, సభకు విచ్చేసిన డెద్దలకును, 10 రజతపతకములను, 5 పుష్కర సంచికలను, 1 రజతపతకమును, వరుసగా బహుమతులుగా నొసంగిన శ్రీ వెంకటరాంయిగో, రామయ్యగో, మాతలిగాం యిగో వారికిని ఎందనసహస్రము లర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

కూడిభొట్ల ఆంజనేయులు,
కార్యదర్శి.

వ్యవసాయ

తిరుపతి

(స్వకీయవిలేఖరి)

మ హా స ం ప్ర ద్ య

నవంబరు 18:—తిరుపతికి మూడు మైళ్ల దూరమున చిర తానూరు అను అలమేలునుం గావురం గ్రామంలో శంకేశి యుండు శ్రీ పద్మావతీ తానూరు వారి దేవాలయములో గుమారు 15 సంవత్సరములవ్యధు తయారకాబడిన బంగారు ధ్వజస్తంభమునున్ను, శ్రీ తానూరు వారి వస్త్రములు వస్త్రాలు ఇటీవల తగులబడిపోయినందులకున్ను చేర్చి మహాసంక్రాంతి కాలి పోయేముఠాను 8-11-30 తేదిన ప్రారంభమై 12-11-30 తేదిన శ్రాద్ధి అయినది.

ఈ మహాసంక్రాంతి పక్షిల తూపాయలు భిక్షు అయినవని తెలియించున్నది.

ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

స్వేదత్ మోటారువ్యాధి శ్రీ తానూరు వారి దేవాలయమునకు ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు 8-11-30 తేది మొదలు ఏర్పాటు కావడి నతి శోభా రాత్రి వెలుగుచుండున్నది. తిరుమనాపల్లి శాస్త్రవ్యులగ శ్రీమత్ ఆర్. శేషశాయిశాస్త్రి ఖడ్గునవుండి, ఇంకనును నిర్వాహకులచేసి, దీపములు వెలిగించుటకు ప్రయత్నపడుటచే 8-11-30 తేది రాత్రి నుండి దీపములు వెలుగుచుండున్నది.

సంస్కృతకళాశాల విద్యార్థులు

విద్యార్థులకు ప్రతి సం॥ రం ఒకజత ఖడ్గుల పంచలు ఇచ్చుట వాడుక కలదు. కడచిన సం॥ తమునకూడ ఇవ్వబడినది. ఈసంవత్సరము ఒక్కొక్కరికిని ఒక్కొక్క మెట్లు పంచ ఇచ్చుటకు ప్రారంభము కాగానే కొందరు మాత్రం తీసుకొనిరి. తక్కినవారు తీసికొనక నిరాకరించుచు ఖడ్గుల పంచలు కొనుటయనని కోరిరి.

సస్పెండు చేయబడుట

శ్రీ వెంకటాచలవతివారికి బ్రహ్మాశ్వున సమయములలో వచ్చిన కానుకలు, ఎరుంబళ్లు వస్త్రాలు, తిరుపతి, భేవ సానం ఖజానాఅఫీసులో ఒకనెల రోజులుగా లెక్కపెట్టుచున్నారు. ఇట్లు లెక్కపెట్టుటలో, ఒకరోజున, ఒక కుప్పకు రు 20ల వంతున 87 వరుసలు ఎంచిపెట్టిరి. శ్రీయుతి వారాయణదానాగారు ఈ 87 వరుసలను చూడగా, ఒక్కొక్కవరుస జోను రు 22-0-0 వుండినది, రు 740-0-0 లు అని చెప్పిన మొత్తమును, మరల లెక్కపెట్టుటలో రు 814-0-0 వుండినది. అందుపై లెక్కపెట్టిన గుమస్తాను సస్పెండుచేసిరి. ఇంకను విచారణసలపుచుండున్నారు.

ఉద్యోగములు

మ. రా. రా. శ్రీ, వంగనామాల రామారావుగారిని 9వ న్యాయ అఫీసరుగ నెల 1 కి రు 200-0-0 లు వేతనముతో ఏర్పాటు చేసియుంటున్నారు. వీరు ఇటీవల చార్జి తుమ్మకొనిరి. ఇదివరలో రివిన్యూ అఫీసరుగ వున్న మ. రా. రా. శ్రీ, జి. రామమూర్తిగారిని సెటిల్ మెంట్ అఫీసరుగ ఏర్పాటు చేసియున్నారు.

భద్రపురం

వ్రథమ గంజాం జిల్లా పంచాయితీల సభ

ఈ సభ ముగిసినపురం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు పాకల నారాయణరావు బి. ఏ. బి. యల్. గారి అధిపత్యమున భద్రపురం జిల్లాబోర్డు అఫీసులో 10-11-30 తేదిన జరిగినది. జిల్లా యూనియన్ బోర్డు ప్రతినిధులందరూ, జిల్లాబోర్డు మొదట్ల చాలామంది ఆ సభకు విచ్చేసిరి.

ఆహ్వానము

భద్రపురం యూనియన్ బోర్డు ప్రసిడెంటువారైన ముగిసిన సామెలుగారు ప్రతినిధులను ఆహ్వానించుచు భద్రపురం చారిత్రకమైన ప్రసిద్ధి జేందన పట్టణ మనియు జిల్లాకు ముఖ్య సానమనియు నుడివి యీ సభ శ్రాత్త లోకల్ బోర్డు సవరణ ఆక్టు లో యూనియన్ బోర్డుల సంబంధమైన విషయములగురించి చర్చించుటకు సమావేశముకను తగినవారు ముగిసిన నారాయణరావు గారిని సభాధ్యక్షునిగా ఉండుటకు కోరగా ముగిసిన బలరామయ్యగారు బలపరిచిరి.

సభాధ్యక్ష ఉపన్యాసము

ఈసభ 1930 ఆగష్టునుండి అమలులోనికి వచ్చిన దనియు, యూనియన్ బోర్డులో అను పేరు తీసివేసి "పంచాయితీలు" అని పేరుగ మార్చబడెననియు, ప్రతిపంచాయితీబోర్డు

సభ లొందు సెన్సు (భూపన్ను)లోనుండి 1 రూపాయికి 2 పైసలు ఆపంచాయితీలో ఉన్న భూములనుండి యివ్వబడుననియు బోర్డునున్నట్ల అనుపత్రులు పంచాయితీలు అధికారములోనికి తీసుకొనవచ్చు ననియు నుడివరి. వైసు ప్రసిడెంటు ఎన్నుకొనుటకు కూడ అధికారము యిచ్చివారనియు చెప్పిరి.

తీర్మానములు

1. ఈ గంజాం జిల్లా యూనియన్ బోర్డులో అని పేరు నకు బదులు 'గంజాం జిల్లా పంచాయితీలసభ' అని మార్చబడెను.
  2. ఈ 1930-31 సం॥ ముగి కానులదేవి వెంకటకృష్ణమ్మ దొరగారు (ఇచ్చాపురం) ముగి పాట్నూరి స్వామిశాస్త్రి గారు (నరసన్న పేట) తిత్తి బలరామయ్యవార్యులుగారు, ప్రసిడెంటు వైసు ప్రసిడెంటు సెక్రటరీలుగా సెన్సుకొనబడిరి.
  3. ముగి హుస్సేను సామెలుగారు తిత్తి బలరామయ్య గారు చెన్నపట్నం లోకల్ బోర్డు చేబత్తువకు ప్రతినిధులుగ సెన్సుకొనబడిరి.
- వచ్చే శత సరసన్న పేటకు ఆహ్వాన మొసగబడెను.
 బి. నాగేశ్వరరావు బి. ఏ. ఎల్. టి.

నంద్యాల

నవంబరు 12 వ తేది:—శ్రీయుత పి. హెచ్. జగదీశ చరిత్రకాగారు శత్రుమండలమున గ్రామాభివృద్ధి యాద్య మునకు ప్రచారము గావించుచు నంద్యాల జిల్లాలోనికి వచ్చిరి. నంద్యాల జిల్లాలోని రీడింగు రూములకు వచ్చి రీడింగురూములకు భవనమునందు 10వ తేదీ సోమవారం సాయంకాలము 6 గంటలకు గొప్పజరిగింకపర జరుపబడెను ముగి రాల్ రాల్ శ్రీ శం డితవశ్యులైన ఆదిత్యుడి సోమనాధరావుగారు గ్రామసాధికత్వము వహించిరి. నంద్యాల పురపాలక సంఘాధ్యక్షులును తదితర గ్రామ ప్రముఖులు సభింకరించిరి. శ్రీయుత జగదీశచంద్రకాగారు గ్రామాభివృద్ధికావ్యములను విషయములను గురించి మహావ స్థాపకులు గావించిరి. ఆశ్రయపు గురుకుల కుటీరముల విద్యార్థుల వద్దకు లభించు ఆధునిక కాలపు విద్యవిద్యాలయములకు తారతమ్య గరిమను చూపించిరి. పృథ్వివిద్యుల పెంపొందించుటకు యుక్తరూపం నోపంగిరి. స్వపనాము భారతంబును వెన్నెముకవంటి దని నిరూపించిరి. సమాచారము, వరసతిసంఘములు, గ్రామారోగ్యము ఆదిమాం ధ్రోధరణమునకు కంకణబద్ధులై మెలంగవలెనని సభికులను కోరిరి. ప్రజలయం దసాంసా ప్రచారము గావించి సాంఘిక బింకముకలుగజేసి వికమత్యంకరమును నాటింపజేయవలెననిరి. అంతయును అగ్రాసవాధిపులకు ఆదిత్యుడి సోమనాధరావుగారు ఉపన్యాసకులు మిక్కిలి కోనియాడిరి. విజ్ఞానియూ రీడింగ్ రూము సభికులు, కార్యదర్శి తరపున శ్రీమత్ యల్. నరసింహ చార్ల బి. ఏ. బి. యల్. గారు ఉపన్యాసకులను, అగ్రా సవాధిపుని మిక్కిలి క్షామించి రాత్రి 8 గంటలకు సభ ముగింప జేసిరి.

రెండవ యుపన్యాసము

నంద్యాల విజ్ఞానియూ మిటింగుకూమునందు మంగళ వారము 11 వ తేది సాయంకాలము 6 గంటలకు రెండవసభ జరిగెను. శ్రీమత్ యల్. నరసింహచార్ల బి. ఏ. బి. యల్. గారు రథ్యులుగానుండిరి. శ్రీయుత ఆదిత్యుడి సోమనాధరావు గారు తాము రచించిన "భగవద్గీత"ను పారాయణము గావించి సభికులకు కల్పనందముగా వివరించిరి. అందులో భక్తియోగము విశ్వరూప దర్శనయోగము సభికుల చేత కొని యాడబడెను. పిమ్మట హిందూ పుర వాస్తవ్యులు పి. హెచ్. జగదీశచంద్రకాగారు "బ్రహ్మచర్యమహిమ"ను గురించి ముచ్చటించిరి. యుగధర్మములను సంక్షేపముగా వర్ణించిరి. దశావ తారతమ్యములను సూక్ష్మముగా వ్యాఖ్యానపరచిరి. బ్రహ్మచర్య మును సక్రమముగా ననుష్ఠించు విధానములను విపులముగా జెప్పిరి. అంతయును అగ్రాసవాధిపులకు శ్రీమత్ యల్. నరసింహచార్ల బి. ఏ. బి. యల్. గారు ఉపన్యాసకుల సభింకరించుచు రాత్రి 8 గంటలకు సభ ముగింపజేసిరి.

వైపు సుబ్రహ్మణ్యశర్మ.

ప్రకటన

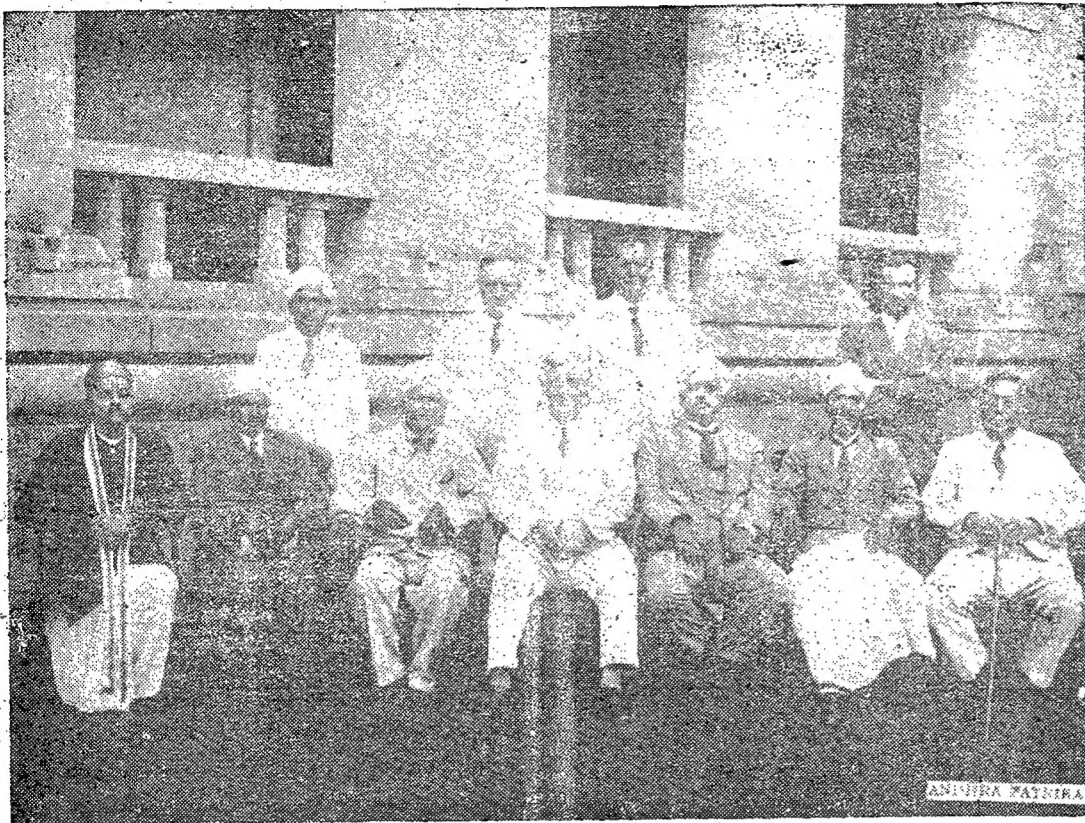
మోయ్యూర్ అందు లోయర్ ఎలిమెంటరీ గ్రేడులందు తరఫీతైన శ్రీ ఉపాధ్యాయులు ఈ తాలూకాబోర్డునందు నెల 1 కి రు 25-1-30, 20-1-25 జీతములపై పనిచేయుటకు దరఖాస్తులను ఈ క్రిందివిలాసమునకు 30-11-30 తేదీలోగా చేరు నట్లు పంపుకొనవలెను.
 తాలూకాబోర్డు ఎ (సం) టి. నె. రామకృష్ణారెడ్డి, అఫీసు-మదనపల్లి
 అధ్యక్షుడు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

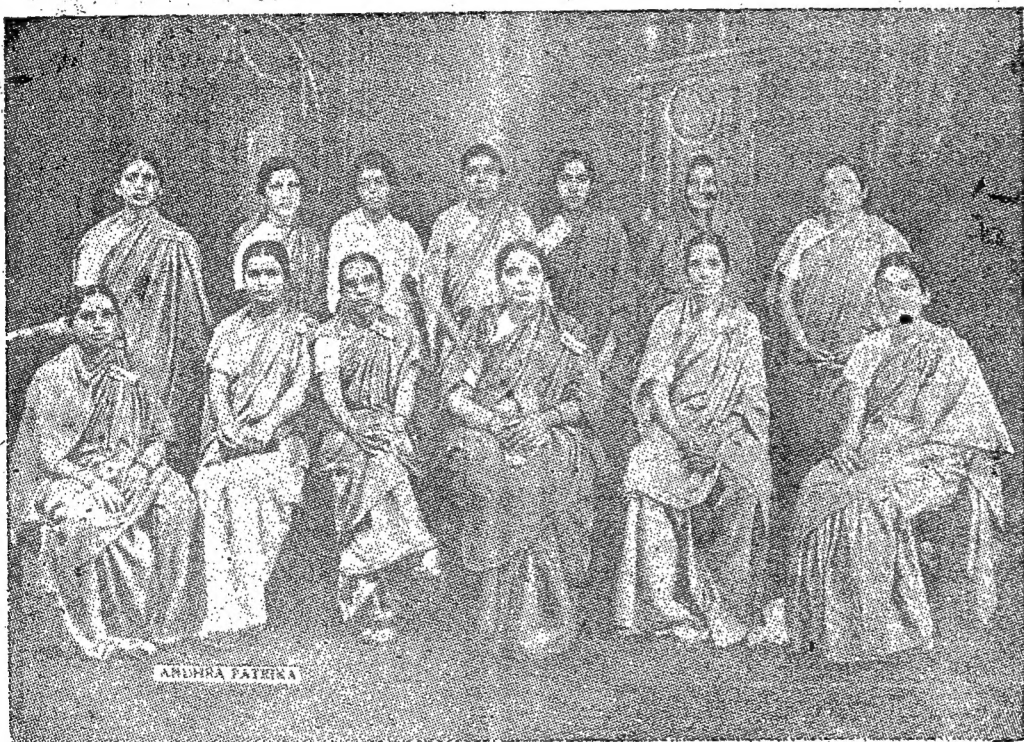
1930 నవం నవంబరు నెల 19వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు		
బియ్యముబస్తాతి		
కుసుమ తెనాలివి	క 45 కలప రు	12 8 0 18 4 0
నెల్లూరివి	డిబ్ 42	13 14 0 18 0 0
ధిల్లి	డిబ్ 46	14 0 0 15 8 0
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-8	8 12 0 9 0 0
సుపులు		14 0 0 15 0 0
2. ధాన్యము పప్పులు		
కందులు బస్తా 1-8 ర 205		11 0 0 12 0 0
నెనగలు	డిబ్	10 0 0 11 8 0
నెనలు	డిబ్	11 0 0 12 0 0
నినుములు	డిబ్	18 0 0 15 0 0
ఉలము	ర 195	6 12 0 7 8 0
3. నూనెవస్తువులు		
సుపులనానా బా 1-8		105 0 0 110 0 0
నెయ్యము 1-8		14 0 0 19 0 0
మేర నెనగపప్పు బా 1-8		29 0 0 31 0 0
మేర నెనగనూనె గానగ బా 1-8	రు 88	నినుమునానా 78
అముదము బా 1-8		88 0 0 90 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు		
చావపసుపు బా 1-8		70 0 0 78 0 0
కూరపసుపు		40 0 0 42 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-8		67 0 0 84 0 0
ధనియాలు	బా 1-8	80 0 0 85 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మజుగు 1-8	రు 40	45
జెల్లము బా 1-8	రు 21	0 0 85 0 0
అస్మాచక్కెర బస్తా 1-8		22 14 0 28 0 0
చింతపండు బా 1-8		24 8 0 25 0 0
5. ఇనుము		
వట్టారకం బా 1-8		27 8 0 29 0 0
చదరం		24 0 0 28 8 0
రవుండు		28 0 0 28 8 0
6. నూలు		
నెం 20 నెన్ని సింహం యూనె	రు	5 4 0
నెం 6	కటారి	8 4 0
నెం 8 1/2		8 12 0
నెం 10 1/2		4 4 0
నెం 14 1/2		4 8 0
నెం 40 రాణి		7 0 0
నెం 4 నెన్ని మనీషు		2 10 0
44 సాండ్		4 0 0
నెం 20 1/2 బమ్మకు		4 18 0
నెం 20 1/2 చేతిదిళ్లు		8 0 0
నెం 20 1/2 తిరుమకు		4 9 0
నెం 24		5 8 0
నెం 28		6 0 0
నెం 30 చిన్న పెట్టె (తిరుగు		3 0 0
కోలాపూర్ నెం 24		5 8 0
నెం 12 1/2		8 12 0
నెం 6 1/2		2 11 0
నెం 22		5 6 0
రెండుజంకలు నెం 20 1/2		5 0 0
నెం 22 1/2		5 4 0
7. లోహములు		
నెండి 100 కులం 1-8	రు 48	8 0 51 9 0
బంగారు కులం 1-8		21 8 0 21 18 8
సవరను 1-8		18 8 9
ఇత్తడి బా 1-8		190 0 0 192 0 0
రాగి బా 1-8		240 0 0 422 0 0
8. రంకులు		
అతిమేలు స్వీట్లలోందు అతివరయన్ సింహంయూనె		
నీలిరంగు 1 రతి		0 10 0
14 రకులు		1 10 6
28 రకులు		1 10 9
56 రకులు		1 8 0
1 అందరు		1 8 0
కప్పలుబాస్తా-కలెక్ అనగా (బిల్లి-రెడ్డు)		3 4 0
కాంగో 8 8		1 8 0

రైల్వేల అభివృద్ధిచారణసభకు. సుదరాసు ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడినది. అధ్యక్షులు ఎం. ఎస్. బి. వాదనుగారు (ఎం. ఎస్. ఎం. కంపెనీ ప్రెజిడెంట్లు) వధ్యకు రప్పరియ్యున్నారు. (ప్రె. పో. బి.)

బొంబాయిలోని గిర్గామునందలి ప్రచారకురాలిడు. ప్రస్తుతము వీరందరను జెయిలులో శిక్షననుభవించుచున్నారు. (బొంబాయి క్రాంతికలు)

హిందీ ప్రేమమండలి-జేవరపల్లి:- ఉపాధ్యాయులు శ్రీయుత బాలకవి తటవ, సూర్యనారాయణమూర్తిగారు మధ్యకు రప్పరియ్యున్నారు. ఈ పాఠశాల 1927 సం॥ స్థాపితము.

చందూరు రంగారావుగారు, బెజవాడ ఆనంద్ ప్రజాశక్తియొక్క నియమింపబడిరి.

శ్రీమతి జె. వి. శ్రీ వత్సవ సతిగారు

పల్లెరాష్ట్రముల కాపవసభ్యులు గ నుండిన శ్రీ వత్సవగారి భార్య. కాన్పురు నివాసి. ఈమె గూడ కాపవసభ్యురాలుగ నియమింపబడినది. ఆ రాష్ట్రమున ప్రథమ సభ్యురాలు. (ప్రె. పో. బి.)

తాడేపల్లి గూడెం

తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా పంచాయతీసంఘ ప్రథమ సమావేశం. తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా పంచాయతీ సమావేశం 28, నవంబరు 1930 సంవత్సరం ఆదివారం 11 గంటలకు ప్రారంభింపబడి జరుపబడును. ఈ జిల్లా స్థానిక సంస్థాధ్యక్షులును పంచాయతీల ముఖ్యగౌరవనిర్వాహకులు నగు శ్రీయుత పెన్నె త్త పెద్దరాజుగారి గ్రామపాఠశాలకు సహాయకుల దయతో వ. గి. రింగి.

కర్షణల కమిటీ సభ్యులైన వారు తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా పంచాయతీ సమావేశం.

మంచి వెండి సామానులకు శ్రీ లక్ష్మీ జ్యూయెలరీ కంపెనీ ఎన్నేని లక్ష్మీనారాయణమూర్తిగారు ప్రాప్తమగు, బెజవాడ.

బాలవ్యాకరణ గుప్తార్థ ప్ర కాశిక

శ్రీమన్మహావధ్యాయులు శ్రీ కల్లూరి, కంకటరావు కాశ్మీరీ కృతి. ఇయ్యది పరిశుద్ధ చిన్నయ్యగారిగారి బాలవ్యాకరణమునకు విపులవ్యాఖ్యానము. ప్ర ప్రక భాండాగారముల (బిక్ లైబ్రరీ) కన్న 1930 సం॥ డిసెంబరు నెల 10 రుపాయల పరిమాణము (గు 2-9-0) విక్రయింపబడును.

విక్రయనాకు

కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి. ఎ. బి. ఇ. డి.

జీవన, బోధనాసూక్తులు, కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

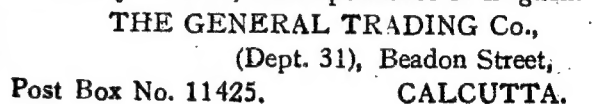

• తీర్థయాత్రాప్రదర్శిని. •

ఇద్దరికి నరసింహమూర్తి,
తోలేకు, మీరవాపరం పొన్న పళ్ళెముగానని జిల్లా.

Infallible Daiba Medicines for Asthma, Hernia and Hydrocele, (Re. 1-4-0 each) accidentally obtained from a Mahatma. Many Government Doctors buying. Asthma cured in a day by one dose or price refunded. SWAMI & Co., 42/5-A, Harrison Road, Calcutta.

(ఎచ్. ఎస్. ఎస్.)

Special Representative for dia :
A. H. P. JENNINGS
Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,
CALCUTTA

మిండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

సామాన్య రేట్లతో స్థిరమైన టైము

అభివృద్ధి చెందునట్టి కంపెనీ.

మేనేజిమెంటు క్లుప్తముగను

తెలివిగను చేయబడును. బలమైన డైరెక్టరులు.

ఈ క్రింద వ్రాసినవి ప్రతిముఖ్య పలుకుబడి గల క్లుప్తములు ఏ కేటెగరీ కావలెను:—

ఫ్రీ ఫ్యూర్	కలిమర్ల
బరంపురం	విజయనగరం
ఇచ్చాపురం	పార్వతీపురం
ఫలాసా	వికాసపట్నం
నాపడా,	అనకాపల్లి
పర్లాకిడి	యలమంచిలి
చీపురుపల్లి	తుని

టరమ్స్ ఈ క్రిందివారికి వ్రాసికొనడు.

టి. వి. రాఘవయ్యగారు,

హెడ్ క్వార్టర్స్ : కలకత్తా, పింట్ ఏజెంట్స్,
82-2 నార్తర్న్ నార్మర్స్, బెజవాడ.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
మొలకలకు (ప్రతిమూలము ప్రత్యేకము) గుణ సుధికము!
కీరములలో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి ప్రత్యేకముగ
ఈ మాత్రలు దివ్యామృతము. అక్షయము, అమృతము, అత్యంత
శుభము, అగ్నిమాంధ్యము, అలిదాహము, వెక్కిరింపు,
పర్యాంగములందు జలమయము, పిక్కలు, పొర్రులు,
శుభము, కీరము, నేర్పు, అమృతము, మొదలగు వానియందు
కలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి చేపమును నుంచి ఆరోగ్య
మునుకొనెదము.
ఈ మాత్రలు మేహవారినొప్పులను వెంటనే మాన్యును.
ఇందు అనేక పీచుధులు చేరినవి. అనుభవ కొవడ
మగుటచేతను కరమహాసక్తియై యని చెప్పవచ్చును.
పిక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
విడుదామా:—అయ్యురేద వైద్యునిలయందు,
ఎలకట్టు పోట్ల, నిడుమాల, (కృష్ణాజిల్లా.)

ఎంతమొత్తముభీమాచేయబడినది?
అది చాలునా?
కొంతశ్రమ కొద్ది మీజీవితభీమా
ప్రీమియం చెల్లించుటచే మీకు
హాని గలుగునా?
మిమ్ములను మేము తృప్తిపరచ
గలమా?
పూర్తివివరములకు ఈదిగువవిలాసమునకు
వ్రాయవలెను:—

టి. అనంతాచారి బి. ఏ.,
బ్రాంచి సెక్రెటరీ
నేషనల్ ఇన్సూరెన్సు
కంపెనీ, లిమిటెడ్.
మద్రాసు బ్రాంచి, లోన్ స్క్వేర్,
(బాక్స్, మద్రాసు.

కావలెను
రెం 1-కి రూ. 100-10-250 జీతము గల డెప్యూటీ
నూపర్ వెజరల్ పనులు ఇంకను కాళిగానేయున్నది. తక్షణమే
ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.
Managing Agents,
ALL INDIA FISHERY & POULTRY LTD.,
20-A, Gopal Bose Lane, Calcutta.

మానవజీవితము

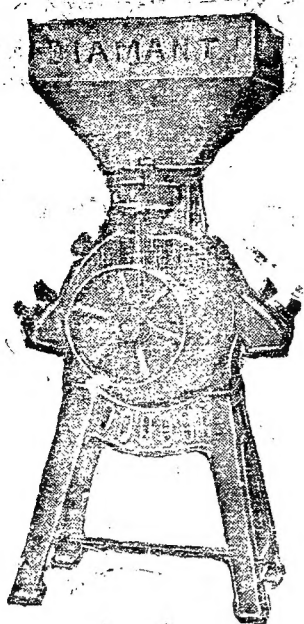
(2136 పేజీలు, మూడుసంపుటములు. 3 సంపుటములలో మొత్తం 84 అధ్యాయములు గలవు.)
ఒక్కొక్క సంపుటము:—రఫ్ ప్రిఫ్ బైండింగు రు 3-8-0: పుక్ క్యాబింట్ రు 4-0-0.

గ్రంథకర్త:
కారాగారవాసి, బౌద్ధవాఙ్మయబ్రహ్మ దుగ్గిరాల బలరామకృష్ణయ్యగారు.
ప్రొక్కధనకర్త: సి. ఆర్. రెడ్డిగారు, పీఠికకర్త: ప్రాధానరు యస్. రాధాకృష్ణ.
ఇది తెలుగుభాషలో జీవితమును వెలపిడిమొనరించు యొక ప్రత్యేకముగ వైదికగ్రంథము. ఈ గ్రంథము
నుండు మానవజీవితాభ్యుదయమున కావశ్యకములగు ఆధ్యాత్మిక, భౌతిక, నైతిక, సాంఘిక, గాఢస్వ, బ్రహ్మచర్య ధర్మరాజ
ములు 800 గలవు. పుట్టువు మొదలు గిట్టువలెను బాల్య, కామర, యౌవన, గాఢస్వ, వారకృష్ణ దశల నేయధర్మముల, కార్య
ముల నాచరింపవలయునో, ఆధర్మసూత్రము లన్నియు గలవు. ప్రాక్యాకార్య మహాపురుషుల ప్రాచీనార్వాచీన ధర్మవిధానము
లన్నియు గలవు.
కార్యవ్రాసిన మానవజీవిత విషయములకు పుస్తకమును కండితాభిప్రాయములను పంపబడును.
చిరునామా:—టి. లక్ష్మీనారాయణ, మానవాదర్శగ్రంథమండలి, ఆంగలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

THE STATE-AIDED BANK OF TRAVANCORE, Ltd.
Head Office: Alleppey; Branch; Trivandrum.
(Under the auspices of the Government of H. H. The Maharanee)
(Regent of Travancore)
Chairman:—Mr. K. C. Pandalai, B. Sc., (Econ.)
Fixed Deposits are now received at the following rates:—
6 Months ... .. 5½ % per annum.
1 Year ... .. 6 %
2 Years and more ... .. 6½ %
The interest is payable half-yearly. The Bank has made arrangements at Madras, Bombay, Calcutta & Bangalore for receiving and paying the Deposits AT PAR. For further particulars apply to:—
Or the office of the Chairman, C. KRISHNA MENON, M.A.,
7 & 8, McLean Street, Madras. Acting Manager.

స్వల్పధర! ఫలమధికము!! పూర్తితృప్తి!!!
100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు
లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు
పిల్లలు మొదలు ముసలివారివరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, పడినెము, గుడ్డు, గూరలు, కీరల
మనే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయిండునొప్పి, అహారక్షీకా 'మందు' తలనొప్పి,
చలిబ్బరము, జ్వరము, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన
నాడు, స్నానమునాడు (కస్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపొడులలో నమలి ప్రాంగనలెను.
సాంప్రామికరోగులలో నుండవలసినవారు, వినము 1-2 మాత్రలను నేనించిన ఆరోగ్యవృద్ధులకు లగుదురు
ఈమాత్రల సీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 800, మాత్రలు గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున కలి
కాళ్లతోకను దొరకును. పొట్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.
సారస్వతానవం:—మొదటకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బ
లములన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి సరములకు మంచికొనుట
క కృష్ణుని కలుగజేయును. పంగిరపాకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్యము నిచ్చును. పాదమపొడను ఉత్సాహమునింపును.
బలహీనలై క స్త్రీలకు నెత్తివదును (నెత్తివోరు చాల మెత్తగానుండుటవలన) తూటాడనుగాని నడువనుకాని పిల్లలకు పండివంటిది
6 జొన్నల సీసా 1-కి రు 1-0-0 పొట్టుమాలకము క శ్రేయము.
శ్రీసీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

“పాండుమార్కు” పెంకులనే కొనుడు
సాగనునందు, ఉపయోగమునందు, మితవ్యయమునందు దీనికి నమానమైన ఇంటి ప్రకృష్ట
మరెద్దియు లేదు.
ఈ దిగువకంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది
THE STANDARD TILE & CLAY WORKS LTD., } FEROKE,
} ALWAYE,
} BANGALORE.
ఏజెంట్:—నాశం. రామలింగయ్య, కాకినాడ.
(Largest Indian Manufacturers)
కొన్ని జిల్లా ఏజెంట్లు కాళిగానున్నవి.

“డైయమంట్” గ్రైన్ డింగ్ మిల్లులు

వైంక్ బర్ స్టోనులతో

ధరలయందు గొప్ప తగ్గుదల

హిందూ దేశమునం దన్నభాగములందును ఈ మిల్లులకు అత్యధిక మగు గిరాకి యుండుటవలననే ధరలను మిక్కిలి తగ్గించుటకు వీలైనది.

సోల్ ఏజెంట్లు:-

బాట్లీబాయి అందు కంపెనీ

4/153 బాడ్వే, మద్రాసు.

అమృతాంజన

మా అమృతాంజనమును చూచి పోలిక మందలా అనేకములు బయలుదేరినవి. మా స్వచ్ఛమైన అమృతాంజనమును కొనదలచినవారు నైకనిన శ్రేణుమార్కును పరిశీలించి కొనగలరౌ హెచ్చరించుచున్నాము.

మేనేజరు,

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

CHANDRA NURSERY, SALEM JUNCTION

8 సం॥ అంటునామికి మొదలగు పకల ఫల వృక్షములు పాకింగురైల్వేచార్జీ చేరి, విశ్రాంతమైన నీవనుకుడజ్జ రు.12 కు పంపబడును. అడ్వాక్సుతో ఆర్డర్. సీమ తర్కారి పూల విత్తులు ఆయా దినము పాకెట్టులలో 12 పాకెట్టు రు. 1-12-0 ప్యడీ తర్కారి విత్తులు రు. 1-8-0. కేట్రు ఇవారి.

దుర్గా మెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదుర్చును

(1) ఈ మందు పెగరోగములను నివారించి మాత్రము నిడుచుచున్నప్పుడు గలగు పోటు, మంట, చురుకును యింజను లతోను పిచికారీలతోను నిమిత్తము లేకుండ తప్పక కుదుర్చును. సీసా 1-కి రు. 8-0-0.

మూర్ఖారిష్టము

(2) ఈ మందు ఎటువంటి మూర్ఖునైనను ఎన్ని సంకర్షణములనుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు సరిపోవు మందు రు. 8-0-0.

పాడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తైల పాడలనేగాక యితరవిధములైన పాడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాటి మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూల సీతికి మార్చును. డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0. ఏజెంట్లు కావలెను. 3

సంతానం పుట్టుకుండా 106-1

‘కాంట్రా సెప్టిన్’

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయము
16 మోతాదుల ట్యూబు 1-12-0

ట్యూబులకు ఇతర విషయములకు:-

ది. రామచంద్రరావు, 158, బాడ్వే, మద్రాసు. సోల్ ఏజెంట్లు

ది సోషల్ హైజీన్ సిండికేట్.

ఇతర కమిషన్లు 50% డ్రాస్టులున్న మాది కొరకు.

మలయచందనము

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
(తబ్బాకి పొడినది, ఈ డబ్బీ 2-4-0 దీని కనుపానం చందనతైలం కొన్న 8-0-0. చెండును ఇచ్చుల 6 0-0
గంధరసార్కనీ, రాయవరము, బోదాచిణిల్లా

కామినియా స్టో

ఇది చెమటకాయలు, మొటిమలు మొదలైనవాటిని తొలగించి చర్మముయొక్క సహజసౌందర్యమును ప్రకాశింపజేయును. వెల : సీసా 1-కి రు. 12. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

వెండుకలకు శ్రేష్ఠమైన యాహారము

మీ కఠినమనకు బలము నిచ్చుటకు మంచియోహార మెంతయోవశ్యకమో వెండుకలకు గూడ నలే యోహార మావశ్యకమై యున్నది. మీ కఠిరారోగ్యము మీరు భుజించు యోహార ముపై ధారపడి యున్నది. ఆ లాగుననే వెండుకల యభివృద్ధి మీరు పయోగించు తల నూనెపై ధారపడియున్నది.

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)

స్వచ్ఛమగు ననేకవస్తువులచే మిళితమై, మెదడునకు నేడ దీర్చి, వెండుకలయభివృద్ధికి తోడ్పడగలదు. వెండుకల మొదళ్లకు బలమును కలుగజేయుటయేగాక పొడు గడ నటుల చేయును. ఇది తలపై మొలచు చుండును తొలగించి, వెండుకలు రాలిపోవుట నాపును.

వేలకొ మంది యీ కామినియా నూనె నుపయోగించి, మిక్కిలి పొగడియున్నారు. నేడే యుపయోగించిన మీకే స ముగ తెలియగలదు. అన్ని స్టోర్సులో అమ్ముబడును.
ధరలు: సీసా 1-కి రు. 1. వి. పి. అ. 6. ప్రత్యేకము.
సీసా 8-కి రు. 2-10-0. వి. పి. అ. 0-12-0. ,,

టటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టరు)

అనాదినండి వాడబడు ముగంధద్రవ్యము. గొప్ప పువ్వుములనుండి తయారుచేయబడిన యాకర్ల యియమగు మువాసన మాదిరిబుడ్డి రోక దాని నుపయోగించిన విశేషతృప్తినిందగలదు.

ధరలు: 1/2 కొన్న సీసా రు. 2-0-0. 1/2 కొన్న ,, రు. 1-4-0.
1 డ్రాము ,, రు. 0-12-0. 1/2 డ్రాము ,, రు. 0-9-0.
వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
కాంపిల్ బుడ్డి ఖరీదు చెండు అచాల. అన్ని చోట్లను అమ్ముబడును.

సోల్ ఏజెంట్లు:-

అంగ్లో-ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

285, జమ్మామసీదు, మార్కెట్టు, బొంబాయి, నెం. 2.

క్రొత్తగా కనిపెట్టిన జర్మనీ గనేరియా కాపుయెల్లు

భయంకరమైన పెగరోగములను ప్రపంచములో అంతరింపజేయుటకు సిద్ధపరచబడినది. ఎంతకాలమునుండి కాపురమున్న రోగముయినను 3 ట్యూబులతో ఆరోగ్యంతులుగా చేసి యెక్కువబలమును గలిగించి రక్తమును శుభ్రపరచును. మూత్రనాళమునుండి వెలువడు ప్రాసమును నిలిపివేయును. మంటను తగ్గించును. స్త్రీలకు గర్భము చెడి తెలుపు విస్తారముగా పడుట, మూత్రసంబంధముల నితరవ్యాధులు బర్మాగ నేరియా, అనుభవించలేని పెగరోగములున్నారా నాయమగుచున్నవి. పండేపొందిన నారోగ్యవతులు కాతేరు. విస్తారముగా పొగడలననెప్పుము.
80 కాపుయెల్లు అమరియందు పెట్టె రు. 2-9-0 8 పెట్టెలు రు. 6-12-0. రమించుటకు బలమును మూత్రం 2), ప్యాకెట్టు రు. 2.

Dr. A. S. MURTY, Chicacole City, Ganjam Dt.